Oriol Perelló Català

L'EXTREMA DRETA A CATALUNYA

(DEL FINAL DEL FRANQUISME FINS L'ACTUALITAT)

1960 - 2016

TREBALL DE FI DE GRAU

Dirigit pel Dr. Ramon Arnabat Mata

Grau d'Història

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Tarragona

2016

ÍNDEX

1. AGRAÏMENTS

Voldria donar els meus sincers agraïments davant la feina realitzada al professor Ramon Arnabat, el meu tutor del Treball de Fi de Grau, per l’orientació i l’ajuda donada cap el meu treball i especialment per haver acceptat ser el meu tutor.

Per concloure, també vull donar el meu més sentit agraïment a la família i els amics pel suport i els ànims rebuts durant l’elaboració del treball.

2. SIGLES EMPRADES

AAA	Alianza Apostòlica Anticomunista
AC	Acción Catòlica
AN	Alianza Nacional
AP	Alianza Popular
AP	Acción Popular
APC	Acció Patriòtica Catalana
AR	Acción Radical
AUN	Alianza por la Unidad Nacional
BB.BB.	Brigadas Blanquiazules
BEAN	Bloc d'Esquerres d'Alliberament Nacional
BM	British Movement [Moviment Britànic]
BN	Boixos Nois
BN	Bloque Nacional
CEDA	Confederación de Derechas Autónomas
CEDADE	Circulo Español de Amigos de Europa
CiU	Convergència i Unió
CJA	Circulo de Jose Antonio
C's	Ciutadans-Partit de la Ciutadania
CSPC	Comitès de Solidaritat dels Patriotes Catalans
CT	Comunión Tradicionalista
CTC	Comunión Tradicionalista Carlista
DAC	Dreta Autoritària Conservadora
DN	Democràcia Nacional
DNJ	Democracia Nacional Joven

DR	Dreta radical
DU	Defensas Universitarias
EC	Estat Català
FA	Falange Auténtica
FE	Falange Española
FEA	Falange Española Auténtica
FE de las JONS	Falange Española de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista
FET y de las JONS	Falange Española Tradicionalista y de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista
FJ	Frente de la Juventud
FN	Fuerza Nueva
FNJ	Frente Nacional de la Juventud
FNT	Fuerza Nacional de Trabajo
FxE	Frente por España
GAL	Grupos Antiterroristas de Liberación
GAS	Grupo de Acción Sindical
GCR	Guerrilleros de Cristo Rey
IPC	Independentistes del Països Catalans
JAP	Juventudes de Acción Popular
JJ.EE.	Juntas Españolas
JEC	Joventuts d'Estat Català
JEP	Juventud Española en Pie
JIxC	Joventuts Identitàries per Catalunya
LEM	La España en Marcha
MC	Milícia Catalana
MCE	Movimiento Católico Español
MDT	Moviment de Defensa de la Terra

MFE	Movimiento Falangista de España
MNR	Militantes Nacional Revolucionarios
MPC	Moviment Patriòtic Català
MSC	Moviment Separatista català
MSE	Movimiento Social Espanyol
MSR	Movimento Social Republicano
NOE	Nouvel Ordre Européen [Nou Ordre Europeu]
NPE	Nudo Patriota Español
NS!	Nosaltres Sols!
PCC	Partit Carlí de Catalunya
PENS	Partido Español Nacional-Socialista
PI	Partit per la Independència
PNE	Partido Nacionalista Español
PNS	Partido Nacional-Sindicalista
PNSC	Partit Nacionalsocialista Català
PP	Partido Popular
PSAN	Partit Socialista d'Alliberament Nacional
PSR	Partido Social Regionalista
PxC	Plataforma per Catalunya
PxL	Partido por la Libertad
RAC	Rock Against Communism [Rock Contra el Comunisme]
RASH	Red and Anarchist Skinheads [Skinheads Rojos i Anarquistes]
RE	Renovación Española
SC	Som Catalans
SCC	Societat Civil Catalana
SECED	Servicio Central de Documentación
SHARP	Skinheads Against Racial Prejudice [Skinheads Contra el Perjudici Racial]

SOMI	Som Identitaris
SyL	Soberanía y Libertad
TLL	Terra Lliure
UC	Union Carlista
UCD	Union de Centro Democratico
UNC	Unitat Nacional Catalana
URSS	Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques
VNR	Vanguardia Nacional Revolucionaria

3. INTRODUCCIÓ

3.1. PRESENTACIÓ

L'extrema dreta a Catalunya (Del final del franquisme fins l'actualitat), és un treball que pretén analitzar el fenomen ultradretà a Catalunya, aproximadament des dels anys seixanta fins l'actualitat. Per tal de dur a terme aquest treball el vaig dividir en diferents apartats, començant amb un d'introductiu anomenat *"L'antiga extrema dreta",* fent un breu plantejament dels seus orígens. Un apartat que arrenca amb el sorgiment del liberalisme i la decadència de les monarquies absolutistes a Europa, donant pas a un nou sistema polític, social i econòmic, fet que provocarà que una part de la societat lligada a les velles elits rebutgin aquest nou sistema i com a conseqüència l'intentaran combatre amb tots el mitjans possibles. Esdevenint aquests els precursors de l'extrema dreta i els que fomentaran les bases que posteriorment donaran pas al que els experts denominen la ultradreta.

Després d'aquest petita introducció dels orígens, vaig fer una segon subapartat denominat *"Les bases de la ultradreta",* on donaré una breu definició d'aquest concepte, explicant els diferents pensaments ideològics lligats amb les formacions ultradretanes, destacant l'ultraconservadorisme, com també l'ultranacionalisme, el tradicionalisme, també l'ultracatolicisme, l'antimaçoneria, l'antiliberalisme, com l'antiesquerranisme entre molts altres.

Seguidament vaig plantejar una altra subapartat anomenat *"Totalitarisme i autoritarisme",* que amb l'ajuda dels estudis de Juan Jose Linz i amb la informació donada a l'assignatura de *"Franquisme i Transició a la Democràcia",* exposaré aquests dos tipus de règims que sorgiran especialment a Europa a principis del segle XX, en decadència del països democràtics. Aquest subapartat ens pot fer entendre que no totes les dictadures europees dels anys vint foren feixistes, efectivament que van haver algunes declarades obertament per les seves característiques, però també van existir d'altres que es van convertir en dictadures personals, recollint molts cops diferents expressions del feixisme, essent anomenades dictadures *"feixistitzades",* un exemple molt conegut va ser durant la primera etapa del règim de Franco.

Per concloure l'apartat introductori, vaig decidir incloure les tres expressions ultradretanes catalogades a Espanya i Europa a principis del sXX. Entre elles la Dreta Autoritària, la Dreta Autoritària Conservadora i finalment el Feixisme. Un subapartat que fou possible gràcies als apunts de l'assignatura de franquisme i d'altres articles d'autors.

El segon apartat que esdevindria el cos del treball, titulat *"Els vestigis de l'antiga extrema dreta a Catalunya, del 1960 fins el 1990*", la meva intenció és donar a conèixer com fou el final del franquisme, com van sorgir els nuclis més radicals dins del règim, que esdevindrien posteriorment dins la democràcia en el que anomenaríem la ultradreta neofranquista. Una ultradreta que acabaria evolucionant durant els vuitanta, especialment els anys noranta,

abandonant en general el pensament neofranquista, arran la impossibilitat del seu retorn, introduint nous plantejaments inspirats amb la nova ultradreta de caràcter populista, que s'estava desenvolupant a Europa.

Amb l'entra dels Tecnòcrates i membres de l'Opus Dei, un moment de canvis polítics i econòmics dins del sistema. Va suposar la pèrdua dels valors originals del règim, amb l'inici d'un moment de recuperació de les forces de l'oposició, especialment a molts espais de la societat, com dins l'espai universitari. Aquests factors va fer alarmar els nuclis més durs del règim, com també altres sectors ultradretans que no s'identificaven amb el franquisme. Produint així inicialment escamots radicals que utilitzaran la violència com únic mètode, per una banda intentar així preservar amb tots els mitjans possibles l'essència del franquisme i per un altre l'intent de recuperar aquells ideals i pensaments dels règims feixistes dels anys trenta.

Esdevenia així durant els anys seixanta formacions radicals que utilitzarien la violència com ha única formula d'expressió, com Los Guerrilleros de Cristo Rey [GCR], el Partido Español Nacional-Socialista [PENS] i el Grupo de Acción Sindical [GAS], entre d'altres. Però la falta d'organització d'aquests col·lectius, el fort rebuig social i la persecució policial va fer acabar amb ells. Veient sorgir durant el final del règim la reorganització dels nuclis més durs del franquisme, amb noves organitzacions ultradretanes que portaven com bandera els fonaments del franquisme, volen esser continuadores d'aquest pensament dins la democràcia que s'estava desenvolupant. Naixent així una nova ultradreta neofranquista i neofeixista extraparlamentària, representada per Fuerza Nueva [FN] de Blas Piñar, amb el seu Frente Nacional de la Juventud [FNJ], volent esdevenir continuadora de l'escènica del franquisme i intentar esdevenir com el principal nucli organitzatiu que aglutines totes les formacions ultradretanes.

Tot i aquesta nova ultradreta neofranquista, també trobarem el naixement d'una formació neonazi a Catalunya, integrada a partir del col·lectiu anomenat Circulo Español de Amigos de Europa [CEDADE], formació que trencarà amb el franquisme emmirallant-se amb l'Alemany nazi dels anys trenta. A diferència d'altres formacions, intentarà atreure tant una ultradreta nacionalista catalana i espanyola a la vegada, defugint del discurs ultraespanyolista i neofranquista, així aconseguir incorporar elements del catalanisme com també de l'espanyolisme, essent un espai on convisqueren el nacionalisme català i espanyol alhora. CEDADE va esdevenir un model a seguir per futures organitzacions dins la ultradreta com dins l'ultranacionalisme d'àmbit català, com veurem posteriorment a l'apartat del ultranacionalisme català. Sorgint així moviments com Nosaltres Sols [NS], una nova ultradreta independentista en clau xenòfoba contra els castellanoparlants.

Tot i això a finals dels setanta Espanya va veure el sorgiment de dos forces polítiques que esdevingueren una nova alternativa al franquisme, el cas de Alianza Popular [AP] i Union de Centro Democratico [UCD]. Formacions polítiques en part integrades per antics franquistes, que volien abandonar l'escènica original del franquisme i conduir el règim cap a la democràcia, aconseguint així un ampli suport de la major part del franquisme i la resta de la societat espanyola.

Com he dit anteriorment, fins els anys vuitanta l'extrema dreta neofranquista no va perdre mai l'esperança del retorn del règim o almenys la possibilitat de conduir la nova democràcia cap un sistema més autoritari. Però entrant el anys vuitanta un moment amb l'estructura de l'estat democràtic desenvolupat, el fracàs del cop d'estat de Tejero del 1981 i el desgast polític al veure que no aconseguien el retorn a les arrels del franquisme, veient com a poc a poc el franquisme s'estava oblidant i esdevenint un fet del passat. L'extrema dreta espanyolista va experimentar un procés de crisi, buscant noves formules encarades al present refusant totalment de la violència i el desig de recuperar el franquisme, començant així una actitud defensiva i provocativa davant els problemes actuals de la societat, especialment contra el catalanisme més nacionalista, buscant defensar el drets dels castellanoparlants. Davant aquest plantejament veurem el naixement de las Juntas Españolas (JJ.EE.).

Una formació que posteriorment a mitjans dels noranta donaria pas a una nova via política i la reorganització de l'estructura ultradretana espanyolista, amb la constitució de Democràcia Nacional (DN). Nova via electoral parlamentaria de la ultradreta, caracteritzada pel seu caràcter de caire *lepenista* i europeista, que pretén desvincular-se de l'antiga extrema dreta considerada antiquada i estancada amb el pensament franquista, amb l'abandonament del discurs del neofranquista per incorporar un nou populisme europeu provinent del ja esmentat Jean-Marie Lepen, amb el seu Front Nacional francès.

Sorgint tambè durant els noranta i incis del segle XXI, noves formacions de la nova ultradreta espanyolista com Movimento Social Republicano [MSR], Alianza Nacional[AN] i especialment la irrupció de la ja esmentada Plataforma per Catalunya [PxC]. Formació creada Pel Vigatà i exmembre de Fuerza Nueva, Josep Anglada, de caràcter populista i *lepenista*, que introdueix la qüestió del problema de la immigració extraeuropea que rebrà Catalunya i Espanya a finals del segle XX. Una formació que davant aquest aspecte es convertirà en un alternativa municipalista i atractiva per bona part de la societat catalana, essent probablement la única formació ultradretana que ha sortit fora de la marginalitat política, tot i que com veurem està avui en dia passant per un moment de crisi. PxC, la dreta populista amb el seu nou discurs contra la immigració, aconseguí superar la rivalitat entre l'ultranacionalisme català i l'espanyol, articulant un nou discurs ideològic encarat al descontentament social que és pot percebre tant dins el catalanisme i l'espanyolisme. En aquest cas fou l'aspecte de la immigració, essent la qüestió nacional secundaria, esdevenint així un discurs aglutinador tant pels nacionalistes catalans com pels espanyols, en defensa dels seus drets, identitat i cultura davant dels nouvinguts.

Tot i això durant els vuitanta i noranta, la violència als carrers serà encara vigent però lluny de la que es va veure als anys seixanta i setanta. Amb el sorgiment de noves formacions terroristes com Milícia Catalana [MC] o la violència protagonitzada pels moviments *skinheads* als carrers o als estadis de futbol pels *hooligans*, provinents dels Boixos Nois [BN] o de les Brigadas Blanquiazules [BB.BB.].

Com ja he esmenat anteriorment, la ultradreta catalana no fou tant sols de caire espanyolista, també sorgí un sector molt marginal dins el nacionalisme català caracteritzat pel seu radicalisme ultradretà de caire catalanista. Per això davant aquest aspecte vaig considerar

correcte introduir un apartat titulat, *"La ultradreta nacionalista catalana*", per donar a conèixer aquestes formacions. Amb el sorgiment d'un nacionalisme català radicalitzat, entre ells els ja esmenat grupuscle de Nosaltres Sols [NS], nacionalistes i xenòfobs, especialment cap a la població castellanoparlant, a Unitat Nacional Catalana [UNC], formació ultranacionalista i patriòtica que com veurem recuperà plantejament de NS. Acabant amb Som Catalans [SC] nou partit polític sorgí de PxC, amb una línia independentista i xenòfoba vers la immigració extraeuropea.

Finalment acabaré el treball introduint dos apartats que fan referència als dos fenòmens de les cultures suburbanes més importants actualment, el cas de la irrupció del moviment *skinhead* i el *hooligan* a Catalunya. Com veurem molt lligat dins el sector juvenil català i molt pròxim en part al discurs ultradretà, així com també amb la resta d'organitzacions ultradretanes extraparlamentàries.

Com el moviment *skinhead* és molt ampli, seguint la línia del meu treball dividiré aquest apartat en diferents subapartats diferents, el primer anomenat *"L'origen dels Skinheads",* on faré un breu introducció dels orígens d'aquest fenomen provinent de la Gran Bretanya en mans d'altres subcultures com els *mods* i també de la immigració jamaicana els *rude boys*, passant així finalment introduint l'arbre genealògic del moviment *skinhead.*

El següent apartat titulat *"La irrupció del moviment skinhead a Catalunya",* parlaré del moment que entra a les nostres terres aquesta subcultura esdevenint de gran importància entre els joves catalans. Comportant així el sorgiment dels primers grupuscles d'*skinheads* catalans i acabant polititzant aquest moviment passant per l'antifeixisme, com també pels *skinheads* ultranacionalistes catalans, molt relacionat amb l'apartat anterior de l'ultranacionalisme a Catalunya. Concloent l'apartat introduint els *skinheads* neonazis i ultraespanyolistes.

Finalment l'últim apartat del treball, *"El moviment hooligan a Catalunya",* fou un fenomen molt important nascut a la Gran Bretanya, molt lligat al moviment *skinhead*. El *hooliganisme* fou una moda molt lligada al futbol, introduïda per tot un seguit de joves radicals fidels seguidors del seu equip de futbol, que ho acabaran tornant una passió i un entreteniment. Amb la irrupció de la violència als camps esportius entre els seguidors dels diferents equips esportius de la lliga anglesa, esdevenia així un fenomen molt important primerament a la Gran Bretanya i posteriorment a tot Europa. Un moviment que tard o d'hora va acabar arribant a Catalunya i Espanya, a mans de dos formacions *ultres*, els Boixos Nois [BN], del FC Barcelona i les Brigades Blanquiazules [BB.BB.], del RCD Espanyol.

Per tant com hem pogut veure, el meu treball pretén fer un anàlisi evolutiu de la ultradreta Catalunya, la importància que va tenir, com es va desenvolupar, el suport social i quin paper juga actualment la ultradreta al nostre país.

Aquest treball pretén, a partir d'una reconstrucció evolutiva de l'extrema dreta a Catalunya durant els darrers quaranta anys, oferir els progressius canvi dins el panorama ultradretà, des d'un neofeixisme i neofranquista molt agressiu dels anys seixanta, setanta i part dels vuitanta, amb un discurs i nostàlgia pel franquisme. A la irrupció dels moviments radicals, violents i

juvenils lligats a la subcultura *skinhead* i el *hooliganisme* al futbol, per donar pas a finals dels noranta i principis de l'actual segle XXI, ha un nou populisme ultradretà provinent en part d'àmbit europeu, especialment lligat en part amb el seu Front Nacional francès de Jean Mari Lepen. Un nou moviment que pretén fugir del neofranquistes, per donar a conèixer un nou discurs més encarat a les preocupacions ciutadanes actuals, com l'atur, la corrupció, la inseguretat ciutadana, la immigració etc., aconseguint així un suport electoral més ampli i heterogeni, esdevenint així lligat aquesta línia la formació PxC.

3.2. SITUACIÓ PERSONAL

El moment que es va començar a plantejar la qüestió del treball de Fi de Grau, va ser un quan vaig començar a pensar quin podria ser el tema que em podria donar suficient motivació, davant la gran quantitat d'hores i dedicació que em suposaria realitzar tal projecte. Davant aquest aspecte em va semblar més interessant tocar un tema d'actualitat, que no pas fer un estudi d'un fet succeït fa tres-cents anys, així es com davant els temes actuals vaig decidir triar primerament estudiar el fenomen de l'extrema dreta i esquerra a Catalunya. Dos aspecte poc tractats actualment i en general em donava certa curiositat estudiar aquests plantejaments que es van desenvolupar al llarg del XIX i XX, com a contraposició o tercera via als nous estats liberals burgesos. Des de llavors presents fins l'actualitat, molts cops amb més força i altres moments quedant-se reduïts casi en l'oblit o a la marginalitat. Tot i això finalment davant la falta de temps i la gran feina que em suposaria realitzar tal estudi, el meu tutor Ramon Arnabat, em va recomanar tocar un sol tema, decidint finalment apostar per fer un estudi del fenomen ultradretà a Catalunya.

Em vaig decantar finalment per aquesta proposta no tants sols per ser actualment un aspecte d'actualitat, arran l'ascens dels populismes ultradretans, si no també perquè vaig considerar que era un fenomen poc estudiat i molt menys explotat, que no pas la ultraesquerra. Així doncs la motivació que em va portar abans d'iniciar el meu treball d'estudi vers aquest fenomen, no fou per la meva simpatia amb aquesta ideologia, sino la curiositat que tenia de conèixer més aquets plantejaments extremistes presents a la major part dels mitjans, articles, pel·lícules etc. Així com també la informació i les dades que m'havien donat a les diferents assignatures de la carrera i les que trobava pels mitjans i canals informatius, com també a les xarxes i el internet.

Tot i això naturalment he intentat fer un treball des d'un punt de vista objectiu, explicant les coses tal com són, sense fer un anàlisi subjectiu d'aquest moviment i defugint del discurs antifeixista, ja que com historiador que sóc, he de fer història explicant els fets i les coses tal com succeïren, no pas fer política o apologia.

Actualment conec més del tema perquè a poc a poc he volgut conèixer millor com és la situació actual d'aquest fenomen i per tant m'he involucrat molt més. Tot i això no m'implico

directament, no formo part de cap organització que estigui vinculada aquest pensament polític, he triat aquest treball perquè vull conèixer millor com és la ultradreta catalana, com s'organitza i s'estructura. Així també conèixer les diferents famílies ideològiques que la conformen, on tot i tenir uns orígens a partir de pensament polítics dels segle XIX i XX, actualment han evolucionat amb un nou discurs encarat a la societat actual, aconseguint així tenir cert protagonisme sobretot arran la recessió econòmica, l'atur, la crisi, la immigració, el malestar social etc.

3.3. PREGUNTES, HIPÒTESIS I CONCEPTES QUE PENSO TRACTAR

Les hipòtesis o preguntes que em va portar a escollir aquest tema, fou bàsicament un interès que em va sorgir durant la carrera sobre aquesta expressió política, considero que actualment està molt present dins la nostra societat, sobretot a l'europea. Vaig pensar que podia ser un tema molt innovador i d'interès general, donat el moment polític que estem vivint.

La hipòtesis principal que em vaig plantejar per començar el treball, fou plantejar-me si hi havia una extrema dreta forta a Catalunya i davant aquest aspecte, si es podria donar el cas que algun dia davant els problemes actuals socials, econòmics i polítics que viu Catalunya i la resta de l'estat, és pogués donar la possibilitat del sorgiment d'una formació política ultradretana amb capacitat suficient per obtenir representació i força parlamentaria dins el sistema. A part dins el meu treball m'he proposat moltes idees relacionades amb aquestes ideologies, m'he plantejat aspectes com, que podem entendre per extrema dreta, que és l'extrema dreta, quin és el pes que han tingut i tenen a la societat, com s'organitzen, el suport que tenen, sobretot comparar el discurs polític actual amb l'antic, en que ha canviat i com ha evolucionat etc. També he buscat plantejar una definició treballada que d'alguna manera ens faci entendre el significat d'aquest fenomen, val a dir que en molts casos m'he trobat que titllem ideològicament un partit o una organització erròniament d'extrema dreta, o etiquetem erròniament totes les formacions ultradretanes de feixistes. Per això abans d'iniciar el treball, vaig voler fer un apartat introductori per poder tenir una definició i un plantejament clar sobre la ultradreta.

Tal i com podrem veure durant el treball i l'anterior apartat de les *"Sigles emprades".* Per tal de facilitar la lectura i no repetir els noms complets de la major part d'organitzacions polítiques o col·lectius esmentats, he preferit utilitzat sovint les sigles dels noms originals, incloent també amb un apartat exclusiu amb totes les sigles utilitzades.

Pel que fa els conceptes, veurem sovint les expressions com *"Ultradreta", "Extrema dreta", "Neofeixisme"* o *"Neonazisme",* utilitzats en general pels experts per referir-se aquestes formacions polítiques radicals i extremistes, com també a les provinents de la dreta conservadora, fins a les formacions més moderades amb un pensament ultradretà.

Soc molt conscient que l'extrema dreta té un ventall molt ampli d'ideologies i pensaments, i en molts casos les pròpies formacions que titllem d'extrema dreta, defugen d'aquesta etiqueta, criticant que se les etiqueti amb aquest mot. Per això no podem titllar o etiquetar totes les formacions dretanes i extremistes, amb un discurs molt diferent entre elles dins un sol bloc, però en general pels investigadors i expert els serveix per facilitar la seva recerca i alhora investigació. Deixant de banda si és correcte o no, etiquetem amb el nom d'extrema dreta, a totes les formacions amb un pensament vinculat més enllà de la dreta, des d'un punt de vista més extremista.

Seguint la línia del meu treball, veurem com sovint utilitzo aquests termes per identificar les formacions polítiques esmentades durant el treball, fet en part per facilitar així el redactat, la comprensió i en general la lectura.

3.4. RESUM

Arran les dificultats econòmiques, polítiques i socials en les que està submergida actualment Europa, hem pogut veure durant els darrers anys com han emergit amb força noves vies dins la política europea que pretenen trencar amb la política tradicional i esdevenir una solució als problemes actuals. Entre elles una nova ultradreta de caràcter populista, nacionalista i en general xenòfoba.

Tot i trobar als diaris informació i notícies referenta a aquest nou fenomen, l'extrema dreta té un origen i està fragmentat en nombroses expressions ideològiques, ja que la ultradretà no la conforma sola branca, sino multituds de pensaments ideològics, molts cops contraposats entre ells. Un fenomen polític que tal i com podem veure ha emergit amb força a bona part d'Europa, però que passa amb Catalunya?, quina és la situació d'aquest fenomen?, tenim extrema dreta al nostre país?, qui la conforma? per què, a diferencia d'altres països europeus, ha tingut la mateix força?, tindrem algun dia una formació política ultradretana al nivell de la resta de formacions europees? Tant sols és espanyolista la ultradreta a Catalunya o també n'hi ha d'independentista?.

Al llarg d'aquest treball intentaré respondre a aquestes qüestions mitjançant una introducció dels orígens, de la ultradreta a Catalunya, de les seves bases i de les diferents tipologies. Reconstruirem l'evolució de l'extrema dreta catalana des de finals del franquisme fins l'actualitat, concloent el treball introduint dos dels més destacats fenòmens actuals de les cultures suburbanes, el cas del moviment *skinhead* i el *hooliganisme*. L'objectiu del treball és fer un ampli estudi de l'extrema dreta al nostre país, conèixer les seves arrels, l'evolució que ha experimentat, com s'estructura actualment, el seu discurs, la força, la seva irrupció actual, la seva trajectòria política i sobretot quin pes i acceptació tenen entre la societat actual.

Per dur a terme aquest estudi m'he centrat en la recerca bibliogràfica, a partir de les dos grans obres de dos grans historiadors: Xavier Casals amb la *"UltraCatalunya"* i, Carles Viñas amb

"Skinheads a Catalunya". També he consultat els seus blogs personals,[1] per conèixer millor l'expressió política i organitzativa de la ultradreta a casa nostra. Aquest projecte m'ha donat la possibilitat de conèixer millor aquest fenomen i especialment com s'ha desenvolupat al nostre país, així com també poder afirmar que Catalunya ha tingut una ultradreta, fins i tot molt important i en part diferenciable a la de la resta de l'estat, esdevenint així una ultradreta catalana amb expressió pròpia. Però tot i la força amb la que va irrompé el 2003 Plataforma per Catalunya [PxC] dins d'àmbit municipal, en general l'extrema dreta a Catalunya ha tingut moltes dificultats de quallar dins la societat, esdevenint així pràcticament extraparlamentària i marginal amb poca expressió dins el sistema.

3.5. METODOLOGIA I FONTS

Pel que fa a l'aspecte metodològic i les fonts. Un cop escollit el tema del treball, vaig começa la recopilació de dades i informació per iniciar el treball i donar-li forma, davant aquest aspecte la major part de la meva recerca fou a partir de la consulta de molta bibliografia de diferents autors, per tenir així informació diversa i des de diferents punts de vista. Especialment m'he basat amb els treballs de Juan Jose Linz, amb *"Obras Escogidas",* a Xavier Casals amb la *"Ultracatalunya",* a Carles Viñas sobre el moviment *skinhead* a Catalunya, del fotoperiodista Jordi Borràs, especialista en extrema dreta a Catalunya. Com també altres treballs, articles, blogs i mitjans relacionats amb la meva cerca.

Com ja he dit anteriorment, bàsicament per tal de realitzar el treball vaig utilitzar fonts secundaries com llibres, treballs d'autors, tot i que també vaig utilitzar altres mitjans com la xarxa, revistes, documentals, diaris digitals, la enciclopèdia etc. També vaig fer un gran ús de les pàgines oficials de les diferents formacions polítiques ultradretanes catalanes i espanyoles actuals, per conèixer de primera mà com és mouen, quins són els seus missatges i discursos, les seves campanyes, si han canviat molt o no les seves estratègies polítiques per atreure un nou electorat, conèixer també el seu programa electoral, quina representació política tenen al parlament, etc. També he utilitzat tot el seguit d'apunts que he guardat de les diferents assignatures de la carrera, especialment de les de contemporània, entre elles Franquisme i Transició a la Democràcia, Problemes de la Societat Actual, Història Social, Història Contemporània d'Espanya etc.

Com aspecte final, naturalment no hagués pogut elaborar aquest treball sense tenir uns coneixements previs d'aquest fenomen i una petita formació fet anteriorment a partir de la recopilació d'informació, a la lectura de diaris etc.

[1] Blog *Carles Viñas, sobre estilos juveniles y extremismo político y deportivo*. Enllaç: [https://carlesvinyas.wordpress.com/]. Consultat el dia 14 de juny de 2016; y Blog *Xavier Casals, Blog sobre extremismo y democracia*. Enllaç: [https://xaviercasals.wordpress.com/]. Consultat el dia 14 de juny de 2016

4. L'ANTIGA EXTREMA DRETA

4.1. ELS ORÍGENS DE L'EXTREMA DRETA

En els darrers anys hem vist com a Europa l'extrema dreta o ultradreta a ressorgit de nou amb força, un antic fenomen que va tenir molta rellevància especialment els anys 20 i 30 del segle passat. Com qualsevol altre ideologia o pensament té en ella uns orígens, l'extrema dreta sorgeix al llarg del segle XIX arran els canvis que va experimentar Europa occidental arran la Revolució francesa (1789 - 1799), el sorgiments dels estats liberals i l'abolició de l'absolutisme a Europa. L'extrema dreta en sí, no fa referència a un grup concret o una ideologia, podríem afegir que engloba amplis grups i sectors de la societat de tot tipus de pensament. Aquest terme és utilitzat pels especialistes per identificar a organitzacions o sectors de la societat on el seu discurs és pròxim a posicions de la dreta política, expressat de manera extrema en el seu comportament polític, social etc., apostant per un model alternatiu al liberalisme i la democràcia, per una destrucció total o una reforma profunda en sentit autoritari del sistema liberal democràtic. És solen caracteritzar per la defensa aferrissada d'ideologies conservadores, revolucionaries, ultranacionalistes, anti-esquerres, anti-Maçoneria i en molts casos actuen de forma extremista, utilitzant la violència.[2]

Com ja he mencionat anteriorment, les revolucions liberals de finals del XVIII i XIX van portar a França i posteriorment a altres parts d'Europa el final de les monarquies absolutes, amb el sorgiment de l'estat liberal, canviant de dalt a baix el model polític, social i econòmic dels estats europeus. L'antic sistema absolutista on el poder estava concentrat en una persona, caracteritzat per formules d'estratificació social en estaments i dominat per l'elit monàrquica, va ser substitut per una nova elit burgesa, que si anteriorment disposava del poder econòmic ara finalment aconseguirà el polític. S'aboleix així l'absolutisme per donar pas a un nou sistema liberal parlamentari on el poder ja no està en mans d'un persona, si no dels ciutadans que formen part de la nació els encarregat de dirigir i elegir quin ha de ser el futur del país. Però qui és considerat ciutadà?, un cop més veurem que tot i l'intent de canvi i modernització, el poder polític i econòmic seguirà en mans d'uns pocs, on el dret de ciutadania i de vot sols estava contemplat per les elits burgeses i aquelles persones que tenien el poder econòmic i polític.[3]

Amb els estats liberals neixen les classes socials, una nova forma d'estratificació social identificades no per condició de naixement, sino per capacitat econòmica, la nova elit burgesa que tenia el poder econòmic ara tindrà el polític. Finalment amb la introducció del sistema de

[2] Rodríguez Jiménez, José Luis. (2006). *De la vieja a la nueva extrema derecha, (pasando por la fascinación por el fascismo)*. (1a ed.) [PDF file]. Espanya. Historia Actual. Enllaç: [https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/2188052.pdf]. Consultat el dia 04 de Juny de 2016.
[3] DUCH, Montserrat. (2016). Assignatura, *Història Social, (Segles XIX-XX).*

partits polítics i la divisió entre l'esquerra política i la dreta vinculada a les elits monàrquiques i el conservadorisme burges, es va estendre per Europa sobretot a mitjans del XIX i el XX.[4]

Dins les elits burgeses va néixer una nova dreta molt conservadora i nacionalista, que defensarà que els homes són en allò més essencial desiguals. Els conservadors aborden a una societat classista, jeràrquica, desigual, la recuperació de les tradicions i models familiars tradicionals, molt vinculats amb el nacionalisme i posteriorment el patriotisme.[5]

El nou sistema liberal va donar pas a una nova classe social que emergia d'una societat de masses industrialitzada que poc a poc s'organitzarà i es mobilitzarà per reclamar els seus drets, reconeixement i presència política, la classe obrera!. El sorgiment de l'obrerisme també ens portarà el sorgiment de nous pensaments, ideologies nascudes i formulades per defensar els treballadors davant el sistema liberal, capitalista i buscar una alternativa aquest sistema que oprimeixen al poble treballador. Davant aquest aspecte naixerà l'esquerra radical internacionalista com fou el socialisme i anarquisme, formulades per Karl Marx i Mijaíl Bakunin.[6]

L'inici dels estats liberals també ens va portar de forma molt embrionària la primera extrema dreta molt vinculada a partits o organitzacions d'una part de les antigues elits monàrquiques neo-absolutistes. Com també d'una part de la burgesia ultraconservadora, catòlica etc., que no acceptaven el nou sistema i pretenien acabar amb el liberalisme, la democràcia, tornar al absolutisme o un tipus de règim autoritari i conservador, o simplement reformar-lo d'una forma més autoritària. A Espanya aquests primers moviments estaven composats per una part d'aquestes elits monàrquiques, tradicionalistes, conservadores, catòliques, ultranacionalistes que volien recuperar el prestigi monàrquic perdut, acabar amb el liberalisme, plantejaven un pensament totalitari, tradicionalista, eren antirevolucionaris i nacionalistes. Partits o organitzacions que a Espanya es caracteritzaran dins les teories contrarevolucionàries i tradicionalistes del XIX, molt vinculades a una part de la monarquia neo- absolutista i desprès al carlisme, que buscaran crear un nou model de societat diferent al proposat pels liberal.[7]

[4] *Ibídem*
[5] CAMINAL, M., TORRENS, X., AGUILERA DE PRAT, C., ANTÓN, J., BAQUÉS, J., BRETONES, T., CHAQUÉS, L., COLOMER, J., DIGÓN, R., FERNÁNDEZ, A., DE FRANCISCO, A., GONZALO, E., GUIU, J., IBARRA, P., JORDANA, J., LETAMIENDA, F., LLEIXÀ, J., MAGRE, J., MARTÍNEZ, E., MATAS, J., PALAU, A., PASTOR, J., RECASENS, A., REQUEJO, F., RIBÓ, R., RIUS, M., SÁNCHEZ, J., SANZ, A., TOMÀS, M., i VILANOVA, P. (2015). *Manual de ciencia política*. (4a ed.). Madrid: Tecnos. Pag: 177 i 178
[6] *Ibídem*, Pag. 195
[7] ARNABAT Ramon. (2015). Assignatura, *Història Contemporània d'Espanya.*

4.2. LES BASES DE LA ULTRADRETA

El sorgiment d'aquesta primera extrema dreta, va molt vinculat amb els canvis polítics, socials i econòmics que va viure tant Europa com Espanya al llarg del XIX, és per això que veig necessari per entendre l'antiga extrema dreta, introduir dins aquest apartat en general els principals pensaments o expressions que la caracteritzaven.

Com ja he dit abans, arran la creació dels estats liberals, la pèrdua de poder dels sectors monàrquics i catòlics en front un nou món en mans de la burgesia capitalista i l'origen de les classes socials, va fer canviar el panorama social, polític i econòmic a Europa i Espanya. L'últim quart del XIX, els canvis demogràfics, la industrialització arran la revolució industrial, va afavorir un increment en la població i donarà pas a la societat de masses, com també l'irrupció nivell polític de les demandes del sufragi masculí. Amb la introducció d'això va canviar la qüestió dels partits d'elits amb l'entrada de partits de masses i la concepció de partit polític. Per les elits en general el sufragi universal masculí fou vist una amenaça real, que passarà si tota aquesta població que constitueix la gran majoria de la societat vota?, per què, un simple treballador ha de tenir el mateix dret a vot que jo que soc un gran empresari?. Són tot un seguit de preguntes que es van fer arran aquest aspecte.

Com sabem a Espanya tot això va arribar molt més tard que a la resta de països de l'Europa occidental, tot i les dificultats i els obstacles, finalment el liberalisme va aconseguir fer un espai a territori espanyol. La gestió i el funcionament dels estats liberals europeus i l'espanyol no fou fàcil, havien de fer front a una extrema esquerra molt vinculada a les masses obreres, organitzades sota un pensament socialista o anarquista que lluitaven pel reconeixement, la millora de les condicions de vida, la representació política, sufragi universal etc. Optant un cop més pel dret a vaga i en molts casos la violència com única forma de fer sentir la seva veu arran la manca de representació institucional.

A part del moviment obrer d'esquerres, el liberalisme també va fer front a una ultradreta integrada per una part d'antigues organitzacions elitistes monàrquiques i una part de la burgesia vinculada dins un pensament tradicionalista, indentitari, catòlic, conservador, elitista, monàrquic, nacionalista etc., amb molt suport del món rural i una part de l'exèrcit. Aquests davant el procés d'intents de modernitzar l'estat, intentaran per tots el mitjans recuperar el poder polític, tornar a l'antic règim, qüestionar amb molta duresa l'estat liberal i tot el que l'envoltava. En molts casos intentaran tenir un paper dins el nous sistema liberal i intentar transformar el sistema en un sentit autoritari, en altres llocs com el cas espanyol s'intentarà recuperar el poder mitjançant la violència, els cops d'estat i com és va poder veure amb les diferents guerres carlines anti-liberals que va viure al llarg del XIX Espanya.

Arran la creació dels estats liberals, el catolicisme, la defensa dels valors catòlics i el tradicionalisme com a principal referent de poder dins l'antic règim, va passar a ser segon pla. En canvi essent a Espanya una peça molt important dins l'estat liberal, tot i que també va viure episodis de rebuig. En aquest aspecte la ultradreta conservadora davant la pèrdua de poder que experimentava l'església va apostar per la defensa, la recuperació del prestigi i els valors del catolicisme que tenia durant l'antic règim, dins els nous estats liberals. Però com s'ha

pogut veure, política i religió no van aconseguir ser compatibles fet que va provocar moltes transformacions i reformes dins l'àmbit eclesiàstic en els estats liberals.[8]

Dins aquesta embrionària extrema dreta molt vinculada a una part de les elits monàrquiques, molts sectors de l'exèrcit, del món rural, de l'església, fins i tot dins la burgesia més conservadora, impregnava com ja hem dit anteriorment el conservadorisme, tradicionalisme, catolicisme i altres mentalitats com la qüestió del nacionalisme. El nacionalisme va sorgir molt lligat al liberalisme hi ha evolucionat igual que l'estat modern, essent el concepte de nació i l'intent de nacionalització de la població, un aspecte important dins l'estat liberal.

Fins llavors la nació estava englobada dins l'elit monàrquica, l'absolutisme reconeixia els territoris i els habitant que i vivien com patrimoni seu, amb la idea que el monarca podia fer el que volgués amb ells, sense importar el que pensaven els súbdits del regne. La pèrdua del poder monàrquic fer canviar el panorama dins l'espai europeu, ja que la població s'identificava amb la monarquia, per ells era símbol de prestigi, el protector del país o l'imperi i un referent.

Els nous estats liberals necessitaven una nova mentalitat, substituir el paper que ocupava el rei per una nova formula, necessitaven canviar la mentalitat de la població, que aquests s'identifiquessin amb l'estat i la nació, la monarquia ja no era el principal referent, ara era la nació i els ciutadans que l'engloben. La qüestió estat nació va servir com una forma d'identificació i reconeixement dels seus estats, recuperant el romanticisme i les arrels passades de segles anteriors, per tal de mostrar la força i el prestigi davant d'altres nacions. Sorgint així aquesta defensa de la nació i el seu passat, fins i tot intentant qualificar la superioritat de la nació respecte d'altres, recuperant la idea de superioritat i imperialisme, amb la idea on el meu país es superior els altres i tinc el dret d'adquirir aquest territori perquè anteriorment formava part del meu. El nacionalisme pretén la identificació de tots els individus amb la nació, vol abandonar la mentalitat de l'antic règim, utilitzant nous mecanismes mitjançant l'escola com espai principal de nacionalització, el servei militar obligatori, els símbols nacionals, tradicions etc.[9]

Però no tot els països va sortir be el procés de nacionalització, mentre que a França va tenir un efecte beneficiós, sobretot perquè el fet de ser francès et donava més facilitats que no tot el contrari. En altres països com el cas espanyol no fou així, quan l'estat central no representa a tots els sectors de les elits, apareixen sentiments nacionalistes alternatius al central. Podriem dir així que, mentre el cas francès fou un nacionalisme atractiu i beneficiós per aquell que l'acceptava. L'espanyol fou un nacionalisme d'imposició, ja que una part de les elits del país no és sentien representades a nivell polític per l'estat central. Fet que els farà engegar iniciatives pròpies per tal d'aconseguir tenir certa representació dins l'estat central, per tal de reformar el país segons els seus interessos.[10]

[8] ARNABAT Ramon. (2015). Assignatura, *Història Contemporània d'Espanya*.
[9] CAMINAL, M., TORRENS, X., AGUILERA DE PRAT, C., ANTÓN, J., BAQUÉS, J., BRETONES, T., CHAQUÉS, L., COLOMER, J., DIGÓN, R., FERNÁNDEZ, A., DE FRANCISCO, A., GONZALO, E., GUIU, J., IBARRA, P., JORDANA, J., LETAMIENDA, F., LLEIXÀ, J., MAGRE, J., MARTÍNEZ, E., MATAS, J., PALAU, A., PASTOR, J., RECASENS, A., REQUEJO, F., RIBÓ, R., RIUS, M., SÁNCHEZ, J., SANZ, A., TOMÀS, M., i VILANOVA, P. (2015). *Manual de ciencia política.* (4a ed.). Madrid: Tecnos. Pag: 236
[10] THOMAS, Joan Maria. (2016). *Assignatura, Franquisme i Transició a la democràcia.*

A Catalunya sorgeixen moviments i projectes d'intents de reformar Espanya en benefici de Catalunya, ja que l'elit catalana, veien que Espanya estava apoderada per les elits centrals de Madrid i en cap cas beneficiava els interessos polítics i econòmics catalans. Naixent així un primer nacionalisme molt vinculat a les elits burgeses catalanes de dretes i conservadores que agafaven la identitat i símbols de la catalanitat d'època medieval per dirigir Espanya des de Catalunya, confirmant que era el motor espanyol.[11]

El nacionalisme respon a la pregunta sobre quin ha de ser l'objecte del govern i estableix una identitat entre individu, societat i estat. És per això que molts nacionalismes fan referència al sentiment de formar part d'una comunitat. Podríem dir que el nacionalisme constitueix una religió nacional de l'estat modern. El concepte nació fou fonamental per poder donar sentit els nous estats moderns, ja que durant l'absolutisme la sobirania absoluta estava expressada per la monarquia. Tal i com va dir Lluis XIV, *"L'estat soc jo"*, aquest plantejament va acabar finalitzat per donar pas a la sobirania de la nació, on *"l'estat som nosaltres"*, l'única formula on vinculava a tots els seus ciutadans.[12]

El concepte de nació va anar molt lligat a les elits burgeses liberals i conservadores, però no fou objecte tant sols dins aquest bloc, la ultradreta també va introduir dins el seus discurs la idea de la defensa dels valors i la pàtria. Davant l'avenç de les esquerres internacionalistes que rebutgen la defensa de la nació i el sorgiment de nacionalismes perifèrics, va fer obrir dins els sectors de la ultradreta, aquesta idea de posar en valor la defensa i el prestigi de la nació. Amb un discurs molt vinculat amb un sentit de superioritat nacional respecte la resta, donant rellevància el passat i l'origen de la nació, la lluita i la defensa de la nació, dels que la volen destruir. Dins aquest aspecte cal destacar el carlisme, amb el seu lema "*Dios, Patria, Rey y Fueros"*, fent referència els valor i el tipus de nacionalisme que defensava el carlisme.[13]

A França apareix un altre concepte de nacionalisme molt conservador, el *chovisisme* en contra les minories del país, especialment al semitisme i en contra les esquerres i l'internacionalisme que posava en perill la idea nació. Mentre a França ens diu que la nació són els ciutadans, a Alemanya sorgeix un altre tipus de pensament vinculat a la idea de sang i llengua, on ens diu que la nació és composa per tots els territoris alemanys que parlen la mateix llengua i comparteixen una història i tradicions.[14]

Ens trobem també al llarg del segle XIX arran l'imperialisme europeu molt vinculat al nous avenços, descobriments científics o anàlisis antropològics les teories darwinianes sobre l'evolució i el pensament racista i la idea de superioritat. També fou present l'eurocentrisme arrelat a la idea on Europa es superior a la resta de territoris, on els europeus pretenen civilitzar els altres indrets del món. També sorgirà una preocupació pels malalts mentals o discapacitats, que fer amb ells!, són un inconvenient als estats ja que no compleixen cap funció i no poden treballar, en aquest aspecte es va optar per mesures polítiques com la castració.

[11] *Ibídem*
[12] *THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, Franquisme i Transició a la democràcia.*
[13] *Ibídem*
[14] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*

També es va posar sobre la taula que fer amb les minories ètniques, les comunitats gitanes, jueves etc. El racisme, l'antisemitisme, l'imperialisme, l'eurocentrisme i la idea de superioritat, seran aspectes que adquiriran les organitzacions d'extrema dreta i el feixisme a principis del segle XX. Però que en cap cas fou únic i exclusiu de l'extrema dreta, aquests pensaments dits anteriorment estaven dins la mentalitat dels estats europeus i qualsevol organització o partit.[15]

El conservadorisme, el neo-absolutisme, el tradicionalisme, l'anti-liberalisme, el catolicisme, el nacionalisme etc., són aspectes que he intentat introduir per entendre quan parlem de l'extrema dreta. Un altre aspecte molt rellevant dins l'antiga extrema dreta, fou el rebuig a l'altre grup opositor al liberalisme, estic parlant dels nous pensament sorgits arran el sorgiment de les classes socials, l'anarquisme i el socialisme. Aquestes noves mentalitats volien acabar amb el liberalisme, les classes socials, el capitalisme i tot tipus de poder. La visió internacionalista, d'acabar amb els estats, les elits, la religió etc., va topar amb el rebuig dels sistemes liberals com també amb l'extrema dreta conservadora elitista i posteriorment el feixisme. On veurem més endavant que el feixisme definirà aquestes ideologies com insuficients, on la revolució a de ser nacional, no internacional com proposen elles.

El liberalisme de l'Espanya i la Catalunya del segle XIX, va conviure amb una primera i molt embrionària extrema dreta vinculada als neo-absolutistes, i una part de les antigues elits monàrquiques que volien recuperar i instaurar l'antic règim. Com també d'una part de la burgesia ultraconservadora que no estava conforme amb el sistema liberal i volia anar més enllà. Moviments insurreccionals, tradicionalistes, nacionalistes, conservadors, religiosos, elitistes, antiliberals que rebutjaven el nou sistema liberals, les masses i també els nous moviments vinculats a l'esquerra radical internacionalista i revolucionaria. Aquestes elits en cap cas van comptar amb el suport de les masses eren contra-revolucionaris, no acceptaven la revolució internacional ni tampoc el liberalisme, eren elitistes i tenien especialment suport del món rural, eclesiàstic i pagès, molt castigat per les reformes liberals. Aquestes elits l'any 1820 van fer el primer intent de presa de poder amb les insurreccions reialistes concentrades especialment a Catalunya i el País Basc, dins el món rural i en menor mesura dins l'àmbit urbà.

Posteriorment els següents intents per tal de restablir l'antic règim ens portaran a les anomenades guerres carlines amb victòria liberal, tot i això fent perillar més d'un cop el sistema liberal espanyol. convertint-se el carlisme juntament amb altres fenòmens, un dels principals problemes del liberalisme espanyol al llarg del segle XIX.[16]

---

[15] *Ibídem*

[16] ARNABAT Ramon. (2015). Assignatura, *Història Contemporània d'Espanya.*

4.3. TOTALITARISME I AUTORITARISME

En aquest apartat incidírem amb els dos principals sistemes dictatorials que van irrompé a Europa durant els anys vint i trenta del segle passat, el cas del totalitarisme i l'autoritarisme. Com veurem van molt lligats a la línia del meu treball sobre l'extrema dreta, essent imprescindibles per entendre la força i la importància de les antigues dictadures antidemocràtiques i d'extrema dreta de l'Europa de principis del segle XX.

Entrant al segle XX el món occidental va experimentar canvis especialment arran la Primera Guerra Mundial amb el triomf dels països democràtics. La desfeta imperial a Europa va donar pas a nous països democràtic, de tradició militar que mai havien conegut la democràcia, amb molts problemes per funcionar, ja que no venien de tradició democràtica. Aquets estats nous davant la feblesa democràtica, va afavorir el sorgiment de règims autoritaris o totalitaris d'esquerres i especialment de dretes.

L'extrema dreta que al llarg del segle XIX començava a tenir un pes important dins el panorama polític europeu, durant el període d'entreguerres 1918 - 1939 va aconseguir en nombrosos països europeus establir règims d'ultradreta però destacant que en ningun cas seguiran una visió, ideologia o mentalitat compartida com tenia el moviment obrer d'esquerres internacionalista. Com ja he dit cada règim fou molt diferent respecte l'anterior, per tant per tal de no posar-los tots en el mateix sac, com si pensessin o actuessin igual, es va procurar entendre i estudiar cada règim, així aclarir si fou un sistema autoritari o totalitari. El sorgiment de dictadures a Europa fou possible entre molts altres aspectes a partir les conseqüències que va comportar la primera Gran Guerra, la desconfiança vers les democràcies, la crisi econòmica especialment amb el crack del 29, la crisi política, inestabilitats etc. Va fer recular la democràcia i va afavorir el sorgiment de dictadures autoritàries o totalitàries d'esquerres com el comunisme soviètic de la URSS o dretes les més conegudes el feixisme italià de Mussolini i el Nazisme alemany d'Adolf Hitler.

Espanya que s'havia beneficiat de la guerra, el 1918 va tenir una baixada descomunal a nivell econòmic donant pas a les protestes del trienni bolxevic a les fàbriques. Solucionant els moments de crisi política mitjançant els anomenats *"pronuciamientos"* militars, on era l'exèrcit el qui acabava decidint el futur del país en un moment on hi havia un buit polític o inestabilitat. Fet que va portar eL 1923 l'inici de la dictadura militar de Primo de Rivera, com la solució als problemes espanyols.

Tot i això mentre a bona part d'Europa les democràcies reculaven per donar pas a règims dictatorials majoritàriament de dretes, a Espanya arribava el final de la dictadura de Primo Rivera per donar inici a la Segona República, la qual va tenir que fer front a nombrosos obstacles ja des de l'extrema esquerra, com l'anarquisme que la veien insuficient. Com també els primers moviments feixistes inspirats amb la Itàlia de Mussolini, que provenia de mans com la Falange, a altres sectors ultradretans com les elits monàrquiques, sectors de la burgesia conservadora, eclesiàstics i altres sectors de la societat que qüestionaven la república i les seves reformes militars, agràries etc. Fet que va portar a la més catastròfica de totes les

guerres civils que a tingut Espanya i com a conseqüència quasi 40 anys de franquisme, una dictadura militarista, d'extrema dreta, catolicitat i nacionalista.[17]

Com hem pogut veure, durant el període entre guerres 1918 – 1939, Europa va experimentar un canvi dins el panorama europeu amb el sorgiment de dictadures d'extrema dreta i d'esquerra a la majoria de països europeus en detriment de les democràcies. No totes les dictadures europees de principis del XX eren igual i tenien els mateixos objectius o pensament, per això davant aquest aspecte Juan Jose Linz ens parlarà dels règims totalitaris i els autoritaris, per poder comprendre les dictadures dels anys 20 i 30 a Europa occidental.

Com molt be diu Juan Jose Linz dins el seu repertori bibliogràfic titula *"Obras escogidas",* el totalitarisme fa referència quan un règim que a eliminat pràcticament tot el pluralisme polític, econòmic i social existent, dotat d'una ideologia unificada, articulada i utòpica. Compta amb una capacitat de mobilització intensiva i extensiva, amb uns dirigents que governen molts cops de forma carismàtica, sense límits clars i amb un alt nivell d'imprevisibilitat i vulnerabilitat tant per la població com per les mateixes elits. El partit oficial té el monopoli del poder, amb una sola ideologia, eliminant també la totalitat del pluralisme, no hi ha espai per una segona economia o societat paral·lela. També aconsegueixen una gran mobilització extensa, amb amplies formes d'organitzacions creades pel règim, fent èmfasis a la militància per incidir a la vida de les persones i a la dominació total cap a la població. Aquets mantenen el control total del control dels mitjans de comunicació, controlen les forces armades, la policia, l'economia etc. Règims molt coneguts com el feixisme, nazisme i el comunisme.[18] [19]

L'autoritarisme fa referència a règims amb pluralisme polític limitat, són règims que tenen més d'una ideologia única i una mentalitat compartida, un pluralisme social i econòmic força ampli, el sistema manca d'una ideologia elaborada, però amb una mentalitat pròpia i compartida. Per tant en un règim autoritari podem trobar més d'una ideologia al poder, són règims que hi ha pluralisme polític, on podria haver membres del govern de diferents ideologies i el que els uneix és una mentalitat única i compartida. Pel que fa a la qüestió de la mobilització, s'utilitza un model de mobilització intensiva, només en alguns moments excepcionals. Pel que fa la qüestió del lideratge, tenim l'existència d'un líder o grup polític que exerceix el poder dins unes normes establertes. Aquest tipus de règim són com van ser definits la major part de dictadures europees, entre elles la franquista.[20] [21]

[17] DUCH, Montserrat. (2015). Assignatura, *Història Contemporània de Catalunya*.
[18] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*
[19] JOSÉ LINZ, Juan. (2009). *Obras escogidas IV: Democracias: Quiebras, transiciones y retos*. (1a ed.). Madrid: CEPC (Centro de estudios políticos y constitucionales). Pag. 298, 299, 301, 302
[20] *Ibídem*, Pag. 301, 302
[21] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia*.

4.4. TIPOLOGIES DINS L'ANTIGA EXTREMA DRETA

Un cop desglossat els tipus de règims que trobem a principis del XX, diferenciats entre totalitaris i autoritaris, com sorgeix la ultradreta, quines són les seves característiques, les seves bases, mentalitat, els pensaments o ideologies que la composen etc., en aquest apartat intentaré mencionar els tres diferents blocs que els especialistes van catalogar per distingir els tipus d'extrema dreta que trobem a principis del segle XX en molts països europeus.

En aquest sentit els anys 20 i 30 a Europa, centrant-me especialment amb Espanya i Catalunya, trobem tres opcions dins l'extrema dreta, fent referència a les organitzacions que volen acabar amb el sistema liberal i imposar un sistema alternatiu amb certs aspectes autoritaris. Com veurem aquesta extrema dreta es dividirà en tres tipologies, compartint entre elles moltes característiques, com l'antiesquerranisme, l'antimaçoneria, l'ultranacionalisme, la destrucció total o reforma profunda en sentit autoritari de la democràcia etc. Però veurem que són molt diferents entre elles i els objectius que busquen són en molts cops totalment oposats.

Un cop incidit en aquest aspecte, dins l'àmbit espanyol la primera opció dins l'extrema dreta s'anomena, la Dreta radical [DR], vinculada a formacions com Renovación Española [RE]/ Comunión Tradicionalista Carlista [CT]/ Partido Nacionalista Español [PNE] / Bloque Nacional [BN]. La DR són transformacions d'antics partits vinculats a les elits conservadores, que solen tenir influencia dins les cúpules de l'exèrcit. Partits que provenen del sistema liberal però al llarg dels segles al no estar d'acord en diferents aspectes de la democràcia, han fet un gir ultraconservador, portant-los al rebuig de la democràcia i el rebuig profund de qualsevol reforma de la mateixa democràcia, o com també el rebuig de qualsevol forma revolucionaria. La dreta radical són elits no masses, en el cas espanyol va passar tot el contrari, el Carlisme mai va estar dins el liberalisme, no provenen de posicions ultraconservadores que han experimentat un canvi o evolució, sempre han lluitat per tots els mitjans contra ell. [22]

Aquest bloc de la DR fa referència a totes les formacions amb components propis del radicalisme de dretes, antiliberal, monàrquic, conservador, anticomunista, ultranacionalista etc. Amb la intenció de construir un sistema o societat diferent al vigent, liberal i democràtic, aplicant mesures radicals, autoritàries, acceptant el manteniment de les elits dominats vigents, sense apostar per la revolució o reformes profundes del sistema i pretenen arribar al poder mitjançant el cop d'estat i la violència. [23]

El següent bloc s'anomena la Dreta Autoritària Conservadora [DAC], no pretén trencar o eliminar totalment la democràcia, aquets provenen d'un conservadorisme liberal molt modernitzat, aconseguint per tots els mitjans el suport de les masses, pretenen crear partits de masses que competeixin amb les forces d'esquerra, nascudes dins la societat de masses. En aquests tipus d'organització el catolicisme estarà molt present, no volen deixar els obrers en mans de les esquerres, per sufocar això crearan sindicats obrers i agraris catòlics per agrupar

[22] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*
[23] Blog *Histórico Digital*, entrada titulada "El nacionalismo autoritario: fascismo, derecha radical y derecha conservadora". Enllaç: [http://historicodigital.com/el-nacionalismo-autoritario-fascismo-derecha-radical-y-derecha-conservadora.html]. Consultat el dia 07 de juny de 2016.

les masses, protegir l'obrer i plantar cara les esquerres. Posteriorment la idea ja no serà tant sols la creació de sindicats, si no fer partits catòlics per introduir-se dins l'àmbit polític per cercar un sistema acceptant la democràcia, però molt més restringida i reformada des d'una perspectiva autoritària i conservadora. [24]

La DAC té components propis de la dreta conservadora, on a diferència de les dretes radicals, pretén apostar per mesures més moderades i reformistes, aspirant a un corporativisme catòlic, propugnant la continuïtat jurídica, una transformació parcial del sistema en un sentit autoritari, confessional i corporatiu de la política reformista i de la mateixa constitució, l'acceptació del marc constitucional, la destrucció de la constitució democràtica i la repressió de les organitzacions d'esquerra. I sobretot intentar arribar al poder per mitjans legals i no pas violents. característic de formacions com, Confederación de Derechas Autónomas (CEDA) / Juventudes de Acción Popular (JAP)/ Acción Popular (AP).[25]

Per últim el Feixisme, allò que distingeix la doctrina feixista d'aquets dos anteriors és que ells mateixos es defineixen anticonservadors. Neix a Itàlia i be de la paraula *"Feix",* una expressió que fa referència a unificar tot el que està dividit, pretén canviar el sistema i el govern, fer una revolució, però no una d'esquerres, comunista o anarquista sino una revolució nacional.

El feixisme a diferència del marxisme no neix d'un pensador que posen les bases d'aquesta ideologia, tot i que el primer país on es va instaurar fou a Itàlia, no podem dir que Mussolini fos el creador del feixisme. Aquest fenomen es va desenvolupar de forma molt paral·lela, per aquest motiu els partits considerats feixistes són molt diferents entre ells. A diferència del comunisme o el socialisme, mai va existir un moviment genèric que unís a tots els moviments europeus d'aquestes característiques, tot i que utilitzessin el terme feixisme per designar a tots els règims dictatorials i repressius europeus dels anys 30, com ja he dit anteriorment l'únic règim que es va anomenar així fou la Itàlia de Mussolini. Per això en molts aspectes diuen que qualificar totes les dictadures europees de feixistes no és correcte, perquè no es van anomenar així.[26]

Dins els feixisme el que va destacar més fou el nacionalsocialisme alemany d'Adolf Hitler, amb la idea de raça, nació i l'espai vital alemany, on el terme socialisme fa referència a la població obrera, al fet que la societat ha de treballar unida pel bé comú, en aquest sentit ells diuen que no són ni de dretes ni d'esquerres, sino patriotes i nacional revolucionaris.

El feixismes aposten per la ruptura total amb la democràcia però mitjançant la revolució nacional de les masses, rebutgen l'elitisme, les classes socials i el conservadorisme. Com ells diuen, s'ha de fer una revolució que ha de comptar amb tota la població nacional. També aposten per l'ultranacionalisme, amb la idea de la regeneració identitària del país des de tots els àmbits i així fer més forta la nació.

---

[24] Blog *Histórico Digital*, entrada titulada "El nacionalismo autoritario: fascismo, derecha radical y derecha conservadora". Enllaç:[http://historicodigital.com/el-nacionalismo-autoritario-fascismo-derecha-radical-y-derecha-conservadora.html]. Consultat el dia 07 de juny de 2016.

[25] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*

[26] Blog *Histórico Digital*, entrada titulada "El nacionalismo autoritario: fascismo, derecha radical y derecha conservadora". Enllaç: [http://historicodigital.com/el-nacionalismo-autoritario-fascismo-derecha-radical-y-derecha-conservadora.html]. Consultat el dia 07 de juny de 2016.

El liberalisme el consideren com una invenció de la burgesia, principals creadors del sistema de classes i en conseqüència principals culpables de dividir la societat. Per tant pretén acabar amb les classes socials i partits polítics de drets o esquerres, construir una societat igualitària sense distinció de classes i que tots treballin pel bé de la nació. No agrada el terme partits, creuen que hi ha d'haver una unió i unificar aquestes societats dirigides per aquest càncer que es diu democràcia i liberalisme, que enfronta i divideix la societat i la nació. Creant una societat nova on estiguem tots junts sense cap tipus de distinció, això farà que la nació torni a tenir el poder i el prestigi d'abans. [27]

També ens diu que el desenvolupament dels països liberals, a portat a un sistema econòmic que ha generat la misèria, el capitalisme i les seves condicions de vida creant aquestes noves alternatives no suficients com el comunisme o l'anarquisme, doctrines que volen una civilització internacional on tots el països s'ajuntin, amb la idea de crear l'individu internacional fent desaparèixer la idea de nació i pàtria, per un model internacional sense països etc. Aquets models aposten per la revolució internacional i no la nacional, volen acabar amb el capitalisme per introduir altres models equivocats, nosaltres el que apostem és reformar el capitalisme, reunificar l'economia i fer que el país sigui més fort, no treballar per un mateix, sino per la nació. Pretenen reconduir cap un projecte ultranacionalista, amb un sentit imperial i posar l'economia al servei de la nació. Idea que l'individu ha de servir l'estat i no pas al revés, on l'estat ha d'estar al servei de l'individu. Els països feixista es composaran per un partit únic que és la base de la societat, on el partit cedeix la política de la visió d'un líder carismàtic, a un guia *"Furher"* o *"Durtche",* que es converteix en l'eix de l'estat i del partit. S'espera que el líder sigui el que conduirà la regeneració de la nació.[28]

El feixisme especialment el nazisme, va anar més enllà i va posar davant el seu missatge la qüestió racial i identitària, amb la idea de la raça ària i acabar amb el problema semita, considerat per ells una lacra per Europa. Es va voler donar un altra visió al pensament o els treballs d'autors i filòsofs com poden ser Friedrich Nietzsche amb la idea del super-home i la creació d'un home nou, o el de Charles Darwin amb la seva teoria de l'evolució de les especies, buscant un doble significat de les obres per tal d'elaborar així teories falses i pensaments xenòfobs, de superioritat blanca respecte les altres ètnies del món. [29]

El racisme, la idea de superioritat blanca, l'eurocentrisme en cap cas va néixer amb els feixismes o el nazisme, estava present a qualsevol partit o organització des del segle XIX i principis del XX, fins i tot en partits d'esquerres. L'odi contra les minories i les comunitats com la semita no fou únic del nazisme, cal destacar que el projecte nazi dels camps d'extermini fou el punt final a llargs segles de *"pogroms"* a Europa, en referència a tot el seguit de persecucions contra les minories ètniques i religioses, especialment la jueva.[30]

[27] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*
[28] *Ibídem*
[29] Blog *Histórico Digital,* entrada titulada "El nacionalismo autoritario: fascismo, derecha radical y derecha conservadora". Enllaç: [http://historicodigital.com/el-nacionalismo-autoritario-fascismo-derecha-radical-y-derecha-conservadora.html]. Consultat el dia 07 de juny de 2016.
[30] *Ibídem*

En definitiva el discurs feixista va fer captar l’atenció d’unes masses obreres cansades de la inestabilitat política, els problemes econòmic i va suposar un adversari de les esquerres que volien portar les masses obreres a una revolució internacional.

La principal organització feixista que va tenir força a Espanya fou, Falange Española de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista (FE de las JONS). Aquests estaven composats majoritàriament per joves no vinculats a les elits, s’organitzaven en forma paramilitar amb els seus uniformes i utilitzaven la violència al carrer com un mitjà necessari per donar a conèixer el seu missatge a la societat. La violència es bona i necessari, no és pot canviar el món sense la violència, recolzant-se amb la teoria darwinista i la supervivència del més fort, on la nació més forta és la que s’ha d’imposar a la resta. Els moviments feixistes en general van se expansionistes i imperialistes, cuidaven molt l’estètica, feien gestos per saludar-se, amb l’objectiu de mostra força i superioritat respecte la resta.[31]

[31] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*

5. ELS VESTIGIS DE L'ANTIGA EXTREMA DRETA A CATALUNYA

1960 - 1990

5.1. EL SORGIMENT DEL SECTOR MÉS ULTRADRETÀ DEL RÈGIM

A Espanya amb la victòria franquista a la guerra civil 1936 -39, va començar 40 anys d'una dictadura autoritària, d'extrema dreta on tot i tenir un partit únic mai va anomenar-se feixista, estava compost per diferents ideologies que compartien una sola mentalitat la dels vencedors de la guerra i fer el possible perquè la república no tornes a Espanya. Fou una dictadura ultranacionalista, patriòtica, catòlica, militarista, conservadora, tradicionalista etc., on convivien moltes ideologies d'ultradreta diferents, des de monàrquics conservadors, carlins, falangistes, catòlics etc. Portant Espanya a 40 anys de dictadura, arribant a una transició pactada i el naixement de la nova democràcia a Espanya.[32]

Els anys seixanta la dictadura franquista feia temps que havia abandonat les característiques del principi del règim d'una dictadura *"feixistitzada"*. Això es va fer perquè la dictadura franquista fos acceptada per la comunitat internacional i no hi hagués el perill d'un intent impulsat per l'oposició a l'exili d'acabar amb el franquisme. Franco va haver de maquillar el règim apartant del poder aquelles persones i organitzacions vinculades amb un pensament i mentalitats vinculades al feixisme, com també abandonar el pensament i la mentalitat del partit únic. Tot i que seguirà vigent, el partit únic acabarà perdent el paper i la importància que tenia anteriorment, fent lleis per mostrar certs indicis de democràcia orgànica, com la *ley de referèndum, ley de cortes españolas* etc., apartant dels llocs de poder els falangistes i carlins, per donar pas altres sectors de caire conservador i catòlics, com el cas dels tecnòcrates de l'Opus Dei.[33]

Així ens trobarem amb el nou govern de 1957, l'entrada de ministres del sector de l'Opus Dei, joves molt ben preparats tècnicament, amb el recolzament de la ma dreta de Franco, Luis Carreró Blanco. El qual volien modernitzar la dictadura, abandonant tots els trets feixistes antics, per donar pas a una dictadura nacional catòlica i autoritària, buscant la via de la modernització econòmica, administrativa i de l'estat.[34]

Els sectors més immobilistes del règim van començar a veure com perillava el règim, arran un Franco envellit, els intents d'obertura, la substitució en part de falangistes i carlins per membres de l'Opus Dei. Per Falange l'esperança que a la mort del dictador ocupés la regència el gran general falangista Agustín Muñoz Grandes, van quedar esvaïdes quan fou substituït per l'almirall Luis Carrero Blanco el 1967, principal anti-falangista, má dreta de Franco i principal

[32] *Ibídem*
[33] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*
[34] *Ibídem*

impulso de l'entrada de l'Opus Dei al govern en substitució dels falangistes. Com també pel carlisme, on un cop aprovada la *ley de sucesión*, quedant establert la successió de Franco pel príncep Don Joan Carles de Borbo. Va fer que els intents de posar un rei carlí al poder, quedessin frustrar pel carlisme. [35]

Dins el marc a l'oposició a la liberalització del règim que s'estava produint, els sectors més immobilistes van utilitzar tot tipus de mecanismes per aturar aquesta evolució del règim. Cal destacar que seguiran tenint papers i càrrecs dins els govern, ja fos dins l'exèrcit, les corts i dins d'altres institucions, però amb menor força. En aquest sentit van començar a organitzar-se políticament per fer front al nou rumb que estava prenent el franquisme. Per exemple tenim a l'espai universitari el sorgiment de las Defensas Universitarias [DU], en l'àmbit eclesiàstic els anomenats Guerrilleros de Cristo Rey [GCR]. Finalment constituint-se el maig del 1966, l'anomenada Fuerza Nueva Editorial Sociedad Anónima, dirigida pel notari Blas Piñar, que acabarà esdevenint amb la principal i única força ultradretana en àmbit espanyol i català. Com també fora l'entorn franquista, el sorgiment del sector nacional-revolucionari anomenat, Círculo Español de Amigos de Europa [CEDADE].[36]

Progressivament es conformarà així el sector més ultradretà del règim, essent anomenats el "*búnker"*, al·ludint l'últim refugi d'Adolf Hitler abans la caiguda de Berlín el 1945. Aquest terme s'utilitzarà per designar els franquistes més intransigents que rebutjaven qualsevol liberalització i obertura del règim. Es tractava d'un conglomerat de polítics, militars, economicistes i eclesiàstics amb una mentalitat lligada als valors impulsats durant els primers anys del franquisme, pels vencedors de la Guerra Civil. Aquesta mentalitat no era única i exclusiva d'un petit sector assentat al poder o de les institucions, també va tenir una rellevància popular important.[37]

Dins el panorama ultradretà espanyol durant els anys setanta i vuitanta trobarem una fixació amb el passat, com reflectí la idealització amb la figura de Primo de Rivera i la primera Falange, en àmbits falangistes més radicals o la del Tercer Reich per la CEDADE. Amb aquest aspecte la fixació amb el passat de la ultradreta espanyola no va anar acompanyat d'una renovació ideològica que la modernitzes i actualitzes en sintonia amb les noves realitats. Es va configurar així un àmbit polític fixat en el passat i refractari a innovacions de tot tipus.[38]

A Catalunya als anys seixanta el sector ultradretà mancà de líders destacats a diferència de Madrid amb el ja esmentat anteriorment Blas Piñar, o Raimundo Fernàndez. Així com també la gran quantitat d'exministres del partit únic, Falange Española Tradicionalista y de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista [FET y de las JONS], que els anys 70 esdevindria el Movimento Nacional.

---

[35] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*
[36] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 46
[37] *Ibídem,* Pag. 47
[38] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006*). (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 138

A Catalunya, concretament Barcelona, la influencia directa i la força que podien tenir els sector més radical del règim no fou de tal magnitud. El que si tenien eren editorials, publicacions i revistes publicades pel sector falangista del règim més radicalitzat provinent de la Division Azul i amb un pensament vinculat encara el que van viure amb l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista. Cal remarcar que Barcelona fou la capital de les editorials, moltes edicions eren publicades a aquesta ciutat. Fet pel qual trobarem un gran repertori bibliogràfic durant aquets anys, entre moltes altres publicacions tenim llibres de tendència filo-nazi, remarcant els anys dels règims feixista italià o nazi i l'enaltiment del primer franquisme amb tendència feixista.

El falangisme d'aquells anys va sorgir un sector no necessàriament desvinculat del règim que pretenia mantenir les essències del primer falangisme i el pensament de Primo de Rivera, davant l'ascens del sector de l'Opus Dei, anti falangista. Especialment degut la preocupació com a poc a poc el partit únic perdia poder i la força que tenia abans dins la societat. Per exemple Jose Antonio Llorens Borrás, excombatent de la Division Azul i fiscal de l'audiència de Barcelona, figura propens al nazisme, promogué la revista Juan Pérez, una publicació ultradretana on considerà que cada dia augmentava el perill marxista i comunista sobre el món i especialment a Europa, arran encara l'existència de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques [URSS].[39] Reivindicava també l'Alemanya vençuda del 1945, la denuncia d'un complot mundial jueu, maçó i comunista, la denuncia del liberalisme i la democràcia, el suposat perill del separatisme etc. En aquets aspecte no existí un nucli editor filo-feixista a Barcelona, tot i això les publicacions de signe polític esmentat anteriorment, segurament acabaren tenint un impacte ideològic important a mantenir encara la flama del feixisme i nazisme a Barcelona i altres llocs d'Espanya entre sectors falangistes més radicals. D'aquesta manera per una generació que sorgeix desprès la postguerra, els va proporcionar referents ideològics feixistes dels anys 20 i 30. Com també el paper militar que va tenir la Division Azul a la guerra.[40]

5.2. EL FINAL D'UNA DICTADURA I L'INICI DE LA DEMOCRÀCIA

El 20 de novembre de 1975 morí Franco i dos anys desprès arran un procés de transició va culminar amb el final de la dictadura franquista. Amb la mort de Franco veurem que el franquisme s'esvaí i els seus seguidors es postularen i engegaren camins polítics molt diferents, des de postures reformistes, al sector més dur del franquisme que encara lluitava pel retorn del règim i els seus postulats. Tot i això els franquistes van tenir present que amb la mort del seu dictador va morir el franquisme i seria impossible la continuïtat del règim o el retorn sense el seu creador. El Movimiento Nacional ja en vies d'extinció, sense unes estructures polítiques mínimament representatives, la monarquia franquista no tenia cap

[39] *Ibídem,* Pag. 51
[40] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag*:* 52

forma de sustentar la continuació de la dictadura. Per aquest aspecte els sectors més ultradretans del règim es van fer a la idea que s'apropava el final de la dictadura, quan el successor de Franco encarregat de mantenir el règim, va apostar per l'obertura política.

El final de la dictadura va suposar un cop fort per l'àmbit ultradretà al no tenir un líder, ni una força clara i unitària, ja que ni s'avenien entre ells. El procés transitori va donar lloc a que la majoria de sectors de l'extremisme dretà, es preparessin per la lluita electoral, tot i això l'altre sector més radical procedent de l'anomenat *búnker*, restaren dispersos i desunits davant el nou marcs polític que s'estava dibuixant dins el panorama espanyol. En aquest exemple el sector *piñarista* va ser incapaç de consolidar-se com un alternativa política i electoral forta i viable.[41]

L'altre sector molt més minoritari i radical es proclamarà <Nacional-revolucionaris>, una forma per tal de distanciar-se de la ultradreta tradicional i es consolidarà als anys setanta majoritàriament representat per CEDADE o el Frente Nacional de Juventudes [FNJ]. A part davant el procés que vivia el país, tampoc van saber crear un espai propi, ni renovar el discurs ideològic estancat al passat que encara predomina en àmbits més ultradretans. Tanmateix els grups que van pràcticar l'acció directa i la violència com a principal forma d'expressió, seguiren actuant els anys setanta i vuitanta, però amb un rellevància molt escassa i en cap cas aconseguirien aturar el procés democràtic i el desenvolupament autonòmic.[42]

Fuerza Nueva [FN], que representava com l'alternativa electoral neofranquista del moment i continuista dels principis del règim, no aconseguí captar l'atenció entre aquells sectors que s'identificaven amb el franquisme. Els sectors majoritaris provinents del franquisme no van apostar per la continuïtat de la dictadura, sino que s'alinearen amb els sectors evolucionistes i reformistes, representats per dos opcions polítiques, el cas d'Alianza Popular [AP] impulsada per Manuel Fraga i la Unión de Centro Democrático [UCD], per Adolfo Suárez.[43]

Tal i com es va poder veure, el final de la dictadura franquisme i la transició no va anar acompanyat d'una renovació total de sector dirigent polític, militar, policial etc., que integrava el règim. Ni tampoc va haver una ruptura total amb la dictadura, per tal d'engegar un procés polític de nou des de zero com va passa en altres països, aplicant mesures dràstiques amb els seus dirigents, càstigs, judicis, penes de presó, per haver format part d'una dictadura extremista i repressiva., sinó més aviat un armistici polític. En aquest sentit les mateixes persones que estaven al poder polític, l'estructura política, les institucions o les forces de l'ordre i militars presents durant el franquisme, seguiran vigent durant la democràcia. Això si amb un clar component renovador de dalt a baix de totes les institucions i estructures procedents del règim, a l'altura d'un país democràtic.[44]

[41] *Ibídem,* Pag. 161

[42] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag*:* 161

[43] *Ibídem,* Pag. 161

[44] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*

En aquest sentit els partits polítics creats durant el final del franquisme ja mencionats anteriorment, foren una proposta atractiva tant per l'oposició com també per molts sectors procedents del règim franquista i el Movimento Nacional. Tot i això cal destacar que molts integrants del règim atemorits per les possibles represàlies de l'oposició van decidir cremar arxius i documentació del partit únic i que podien haver suposat un perill pels seus integrants, tot i això finament no és van dur a terme tals represàlies.[45]

5.3. LES NOVES ALTERNATIVES POLÍTIQUES AL FINAL DEL FRANQUISME

5.3.1. UNIÓN DE CENTRO DEMOCRÁTICO [UCD] I ALIANZA POPULAR [AP]

UCD fou una coalició política i posteriorment un partit fundat l'any 1977 per Adolfo Suárez, tal i com ens diu el seu nom, fou una força especialment vinculada al centre polític, tot i que va ser un model atractiu per la dreta i la ultradreta tradicionalista i conservadora, procedent del règim. Aquesta nova proposta absorbí un sector vinculat a l'antic Movimiento Nacional, quan fou dissol el 1977. Dins aquest aspecte UCD va saber aplegar la classe política més jove del règim i sectors de l'oposició vigents, com també funcionaris com càrrecs públics, temorosos pel seu futur, veient en aquest partit la possibilitat de promoció i continuar les seves carreres polítiques. En aquesta direcció la UCD pretenia englobar-ho tot, oferir a l'electorat una posició moderada, com la que representen la majoria de partits europeus de caire demòcrata cristiana, liberal i socialdemòcrata, per tal de poder aconseguir tenir a Espanya difinitivament una consolidació definitiva i pacífica d'una democràcia estable.[46]

Alianza Popular [AP], té els seus orígens el març de 1977, com una formació política que s'acosta a la dreta política conservadora que acabarà captant l'atenció de la major part del sector procedent del franquisme. AP s'adreçava al franquisme sociològic, a les classes mitjanes i altes creades pel franquisme, d'alguna manera Fraga intentarà captar la major part de la ultradreta i la dreta procedent del franquisme, per tal d'aconseguir captar el vot d'aquest sector majoritari de l'antiga ultradreta no tant radical procedent del franquisme. Així aconseguir que aquests no apostessin per altres alternatives ultradretanes que podrien ser també atractives com el cas del neofranquisme de Fuerza Nueva [FN] de Piñar.[47] En aquest sentit mentre UCD pretenia ser una força política de centre que integrés tant a joves franquistes, funcionaris i part de l'oposició, l'alternativa de Fraga pretenia procedir a la

[45] *Ibídem*
[46] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 163 i 164
[47] *Ibídem,* Pag. 166 i 167

democratització d'Espanya, captant els sectors més conservadors i la dreta reformista que integraven el règim, sense comptar amb l'interès de l'oposició.[48]

Pel que fa la qüestió regionalista, AP fou molt clar, ells rebutjaven els plantejaments nacionalistes que consideraven falsos i contraris a la verdadera història d'Espanya, al igual que els plantejaments federalistes, per dividir i debilitar l'estat. Titllant l'administració i els serveis, com també els separatismes, per traïdors i suïcides. El que si respectaven fou el foralisme, així com també els estatuts, en la mesura que serveixin per una millor integració amb Espanya.[49]

AP a Catalunya va fracassar perquè sols va trobar el suport de la dreta catalana no nacionalista, molt minoritària, ja que el seu missatge franquista no obtingué tant bona expectatives com altres llocs d'Espanya. En una Catalunya amb una orientació marcada molt pel conservadorisme, la dreta catalana més nacionalista no va veure amb bons ulls el que ells consideraven un partit continuador del pensament franquista. Per aquest motiu molts integrants d'AP a Catalunya, consideraven que el partit havia de fer un gir catalanitzador per poder atreure més votants, tot i això mai obtingué la força per contrarestar la dreta que representava Convergència i Unió [CIU].[50]

En definitiva AP va rebutjar integrar una dreta regionalista, per una mena de franquisme reformista o evolucionista, fet que li va costar obtenir uns pobres vots electores. A part els seus integrants a Catalunya es presentaren com una dreta catalana no nacionalista, projectant-se com una agressiva dreta espanyola, no obtenint cabuda dins el panorama català. AP com ens diu el mateix Fraga, va saber aglutina el sector dretà més dur, el votant anti-socialista i també absorbir notables sectors ultradretans.[51]

Per concloure, el naixement d'AP va aconseguir així aglutinar la major part de la ultradreta espanyola, aconseguint moderar-la, que no es radicalitzés i optés per postures o partits més radicals. Integrant així una ultradreta hostil que es negava a la participació política electora. Posteriorment el 1989 fou substituït el seu nom per l'actual Partido Popular [PP].[52]

[48] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag*:* 168
[49] *Ibídem,* Pag. 172
[50] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 172
[51] *Ibídem,* Pag. 174 i 175
[52] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 174 i 175

5.4. LA FORÇA IRRELLEVANT DE LA ULTRADRETA ESPANYOLISTA AL FINAL DEL FRANQUISME

5.4.1. EL FALANGISME

El falangisme mai va gaudir d'un pes popular a Catalunya com el que havia tingut el carlisme abans de la Guerra Civil, especialment al segles XIX arran les guerres carlistes, tot i això als anys 40 es va fragmentar fins perdre la total capacitat de mobilització.

La Falange va tenir un pes de gran rellevància durant la primera etapa del franquisme, especialment dins el partit únic franquista, però als anys seixanta, va quedar d'ella dins el règim una molt poc feixistitzada, immobilista i la que estaria composada per una absoluta fidelitat a Franco, disposada a obeir quan se li digues, deixant de banda els aspectes més feixistes de la revolució nacional. Així doncs als anys seixanta a Catalunya no hi havia un grup sòlit i fort de l'extremisme dretà, la ultradreta mancava a Catalunya de figures destacades, mantenint un paper polític irrellevant i veient com l'oposició al règim a poc a poc guanyava terreny en l'àmbit polític i social a Catalunya. FET i del las JONS va perdre cada cop més el protagonisme a Catalunya, ja que amb l'impuls del partit únic per part de Franco no volgué crear un règim totalitari amb una ideologia única a la semblança de l'Alemanya nazi, sino una forma d'enquadrament polític de totes les mentalitats del règim. Fet que va portar que durant els anys seixanta el partit únic, amb el *frente de juventudes, la seccion femenina* etc., amb l'intent de polititzar la societat i enquadrar-la en una secció dins el partit, patissin una important crisi, perdent el paper important que tenia anteriorment, especialment a Catalunya.[53]

El falangisme durant els anys finals del règim va desenvolupar un sector majoritàriament conservador i integrat dins el franquisme i l'altre sindicalista, que persistí com a dissident i actuà sense la perspectiva d'institucions oficials. Aquest cercà construir l'alternativa sindicalista i en iniciar-se la democratització es va projectar de diverses formes, des de la creació d'un falangisme fidel a la primera FE de las Jons, a un que girarà entorn l'antifeixisme esquerrà, amb contactes amb àmbits llibertaris.

Ja des dels anys seixanta, amb el partit únic debilitat, el falangisme amb escassa presència dins el règim, va començar a dividir-se en diferentes branques lluitant cada una d'elles per la legitimat i proclamar-se així una d'elles com ha successors de l'antiga FE de las Jons. Amb el final de la dictadura aquest projecte de crear FE de las JONS, en principi liderat a Espanya per Diego Marquez, va acabar fent fallida a causa de les divisions creixents que experimentava l'àmbit falangista espanyol. Amb la mort de Franco i el final del partit únic, molts falangistes van reivindicar oficialment les sigles històriques, unes sigles que podrien tenir suficient legitimat i un reclam electoral. El problema es que existiren col·lectius falangistes identificats

[53] *Ibídem,* Pag. 57

amb el franquisme i altres crítics amb aquest, que s'identificaven amb la vessant sindicalista i revolucionaria de Falange.[54]

Finalment el grup liderat per Raimundo Fernadez Cuesta, exministre franquista i militant històric, constituí FE de las JONS, per un altra banda el sector del Circulo de Jose Antonio [CJA], constituïren el Partido Nacional-Sindicalista [PNS], liderat per Diego Marquez. Finalment Barcelona destacà el sorgiment de Falange Espanyola Auténtica [FEA], més coneguda com l'auténtica, identificats com l'esquerranisme blau, que podia portar una ruptura respecte l'àrea ideològica de procedència. *L'Auténtica* va formular un discurs antifranquista, es va presentar com antifeixista i va pronunciar una sortida rupturista amb la dictadura, condemnant tambè l'extrema dreta de Blas Piñar.[55]

A Catalunya aquestes divisions no es produïren, ja que mentre a Madrid hi havia més possibilitats d'agafar càrrecs, a Catalunya on l'activitat falangista era molt limitada i havia molt menys expectatives d'agafar poder o beneficis individuals. Tot i això als anys setanta a Catalunya es va intentar crear FE de las JONS, proposta que suposava tornar a fundar l'organització històrica. Així es va constituir a Castelldefels unes juntes promotores de FE de las JONS, essent integrades a Barcelona amb elements de la vella guàrdia com de les noves generacions. Aquest aspecte ens porta a que els falangistes presents dins les organitzacions del Movimento a Barcelona, adoptessin un caràcter més rebel i més propens al pensament de Jose Antonio. Aquesta nova falange barcelonina va intentar no fer-se confondre amb altres moviments d'extrema dreta com Fuerza Nueva, o altres amb tendències neonazis.[56]

El Falangisme mai aconseguí unificar-se totalment i seguirà dividit fins l'actualitat, per una banda amb la ja esmentada Falange Española de las Jons recuperada el 1976, per un altra banda una escissió nascuda el 1999 anomenada La Falange (FE) i per últim una altra escissió d'aquest partit creada el 2002, amb el nom de Falange Autèntica (FA).

La primera anomenada Falange Española de las Jons, recuperarà el nom de la primera formació falangista, com diuen ells *"Ideológicamente defendemos un sistema socioeconómico denominado nacionalsindicalismo, que busca la igualdad de todos los ciudadanos, superando la artificial división de la sociedad en clases sociales, ideologías y separatistas"* .[57] Com podem veure no abandona el pensament falangista del seus creadors, a part també afirma que *"En lo político, Falange Española de las JONS defiende una verdadera Democracia, que no esté mediatizada por los partidos políticos y otros grupos de presión, como sindicatos subvencionados o multinacionales, facilitando la participación del pueblo español a través de sus cauces naturales de convivencia: la familia, el municipio y su empresa o sindicato".*[58] Podríem dir que el nou col·lectiu de FE de las JONS, pretén seguir el pensament falangista dels anys 30, declarant-se nacionalsindicalistes, partidaris d'un sistema econòmic igualitari, incloent

[54] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 212 i 215

[55] *Ibídem,* Pag. 212 i 215

[56] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 212 i 215

[57] Web de *Falange Española de las Jons [FE de las JONS].* Enllaç: [http://falange.es/contenido/quienes-somos/]. Consultat el dia 20 de juny de 2016.

[58] *Ibídem*

l'abolició del parlament, dels partits polítics i construir un sindicat únic i vertical coordinat entre empresaris treballadors.[59]

L'altre organització és La Falange [FE], aquesta es va fundar el 1999 arran una disputa del lideratge de FE de las JONS entre Gustavo Morales i Diego Márquez. Finalment la presa de posició de la direcció per Máquez, va fer que els seguidors de Morales es desmarquessin i fundessin el 1999 el partit FE, una formació que acabarà reconeixent-se com l'autèntica falange i continuadors del pensament falangista dels seus creadors, com el cas de Primo de Rivera.

Per entendre més d'aquesta organització, a la seva pàgina oficial ens descriuen la Falange [FE] com *"Una organización en la cual defendemos y nos consideramos herederos de las ideas nacional sindicalistas que en los años 30 crearon y defendieron los fundadores de Falange Española y de las JONS. Creados a raíz de problemas judiciales con Falange Española de las JONS, nuestro nombre y sigla se registra en el Registro de Partidos Políticos del Ministerio del Interior de España en marzo de 1999. Bajo el liderazgo de Gustavo Morales, Jesús López y posteriormente con José Fernando Cantalapiedra".* Segueixen posteriorment introduint que *"En el Congreso Nacional de 28 de Octubre de 2006 sale elegido por mayoría absoluta Jefe Nacional de La Falange el camarada Manuel Andrino Lobo. Nace así hasta nuestra fecha, un nuevo periodo en el que La Falange ha salido a la calles allí donde están de verdad los problemas de España, siendo destacables actos como los celebrados en San Sebastián, Vitoria, Pamplona, Treviño, Melilla, Barcelona, Bilbao o Madrid, así como sucesivas campañas denunciando la situación actual de España"*.[60] Com podrem veure durant el segle XXI hi haurà aquesta disputa per l'hegemonia del falangisme espanyol dividit en dos blocs tots ells autoanomenant-se hereus de del falangisme.

Tot i això la divisió interna de falange no va acabar aquí, el 2002 una nova escissió en aquest cas de la ja esmentada La Falange [FE], va fer constituir una nova formació falangista, anomenada, Falange Autèntica [FA], aquesta a diferència de l'anterior es definirà antifeixista. FA neix per trencar amb el rumb feixista que estava emprenent FE i així fundar una formació Nacional sindicalista, seguidora del pensament falangista, anti-capitalista, patriòtica però desmarcant-se del feixisme, defugint així de formacions neonazis o feixistes i acabant titllant-se d'antifeixista.

Podem veure aquests aspectes mencionats a la seva pàgina web, definint-se així, *"Esta página quiere ser el referente en la red de un grupo de falangistas que hemos optado por rescatar una denominación que, años atrás, se consideró que representaba lo más alternativo y avanzado socialmente de la familia azul. Y lo queremos hacer porque creemos que es esa la mejor manera de hacer llegar al pueblo el mensaje falangista. Un mensaje que merece ser escuchado sin prejuicios y destacando lo socialmente avanzado que es, lo cual lo convierte en una auténtica alternativa al sistema. Nuestros objetivos no serán más complejos que la sencillez,*

[59] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

[60] Web de *La Falange [FE].* Enllaç: [http://www.lafalange.org/nuestro-ideario]. Consultat el dia 20 de juny de 2016.

bella y fresca, del ideario falangista. Unas ideas que ponen a la persona por encima de la economía, la política y el Estado. Deseamos la primacía de los intereses comunes sobre el egoísmo individualista. Creemos en la Unidad. Una Unidad fructífera, donde la totalidad está compuesta de elementos plurales. Distintas tierras, distintos usos, distintas costumbres. Distintas personas, distintas creencias, distintas ideas".[61]

Tot i que les tres formacions falangistes tenen presència actualment a Catalunya, la que té més força de les tres és FE de las JONS, on durant els últims anys s'ha presentant a les eleccions tant espanyoles com catalanes, obtenint molts més vots que no pas les altres formacions ultradretanes. Pel que fa a les altres dos formacions, FE i FA, ara per ara no tenen la mateixa força tant en vots com en militància com l'anterior formació, tot i això tenen molta presència especialment a Barcelona i la seva àrea metropolitana, com també al Maresme i alguns municipis de les terres de l'Ebre, entre ells Roquetes.

Com veurem, menters FA es desmarcarà d'aliances amb altres formacions feixistes, FE farà aliances electoral i mantindrà bones relacions amb formacions feixistes que donarem a conèixer posteriorment, com Democracia Nacional o Alianza Nacional, on crearan la coalició nacional anomenada La España en Marcha.

Així doncs actualment podem dir que el falangisme espanyol, amb una escassa força electoral, com també de militància, dividits, sense cap líder fort i apartats a la marginalitat social. Han acabat convertint-se les formacions que s'anomenen continuadores del llegat falangista, com un petit testimoni dels ideals del que va ser en els seus inicis FE de las JONS. Convertint-se avui dia el falangisme amb un formula que des del meu punt de vista mai podrà aspirar a tenir representació parlamentària.[62]

5.4.2. EL CARLISME

A Catalunya el carlisme va tenir molt més força i presència que el falangisme, a part tenien més bona relació amb la dreta catalana conservadora que el propi falangisme, ja fos per la proximitat ideològica que també compartien amb la Lliga. Mentrestant Falange tot i els seus intents de preservar la llengua i cultura catalana, tenien menys proximitat amb la burgesia catalana al ser Falange, anti-conservadors i anti-elitistes. A l'hora una bona part del carlisme es va desmarcar del partit únic, ja que pràcticament fou absorbit en gran consideració pel falangisme, així doncs la majoria rebutjaven la unificació amb Falange donat el detriment que

---

[61] Web de *Falange Auténtica [FA].* Enllaç: [http://www.falange-autentica.es/quienes-somos]. Consultat el dia 20 de juny de 2016.

[62] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

va suposar pels principis i objectius integrats dins el partit carlí, Comunion tradicionalista [CT].[63]

Cal afegir que Franco no es va fiar gaire del carlisme, la raó fou el seu sospitós regionalisme, al ser uns defensors dels furs i les autonomies, ja que el carlisme va estar molt arrelat al País Basc i Catalunya durant les guerres carlistes, tenint així molt bona relació amb els territoris i les seves demandes. En referència aquest fet, Franco va optar per mantenir dins el règim el carlisme, però amb menor presència i poder que altres sectors com fou per exemple Falange.[64]

El Carlisme va patir fortes d'estructuracions desprès la Guerra Civil, la falta d'un líder fort va dividir el carlisme, a part el fracàs de posar un pretendent carlí al capdavant d'Espanya, va fer desmoralitzar molt més el carlisme desprès la guerra i especialment amb l'aprovació de *la ley de succeción*, on es va designar Don Juan de Borbó com a successor de Franco.

A Catalunya el carlisme fou més actiu i menys conformista amb el règim de Franco, a diferència del carlisme d'altres parts d'Espanya, on la passivitat de la Junta Nacional Carlista vers el règim, majoritàriament conformistes amb les directrius del franquisme, no va intentar lluitar i mostrar els interessos carlistes cap a Franco. Tot i això al igual que el falangisme, el carlisme a Catalunya a part que quedà dividit arran les divisions internes per les pretensions al tron espanyol, entre els més conformistes amb el règim i els més cobdiciosos, acabà perdent aquella força que va tenir en àmbit català al llarg del segle XIX. L'afebliment i les discrepàncies internes dins de falange i el carlisme, beneficiaren Franco per inclinar el règim al seu favor, mantenint a ratlla i afeblint així les dos principals expressions polítiques més fortes que integraven el franquisme, afavorint així personalment a Franco i poder governar sense una clara oposició dins el seu propi règim. Perdent a finals del franquisme la gran força que tenien anteriorment, acabant finalment un sector fidels a Franco, mentre que un altre es radicalitzà arran els canvis que estava experimentant el règim, el qual estava abandonant la moral franquista i optant per un intent de modernitzar el règim.[65]

Això ens portarà a que al final del franquisme no i així cap força ultradretana unificada i organitzada dins el règim que pogués aturar la deriva que estava optant. Pràcticament la ultradreta més radical va haver de començar des de zero, els reductes encara existents de la extrema dreta més radical barcelonina a començaments dels anys setanta, es limitaren en noves organitzacions com fou el cas de Fuerza Nueva, Guerrilleros de Cristo Rey, Al col·lectiu amb tendències neonazis com CEDADE, a diversos i escassos nuclis carlins o falangistes en menor presència en àmbit català, on encara mostraven cert activisme i certa oposició i crítica vers el règim. La manca de forces organitzades incapaces d'afrontar els progressos que estava adquirint la oposició a Catalunya, farà actuar una ultradreta desunida, minoritària, afeblida, amb la manca d'un líder o organització forta que agrupes aquest bloc. Conviuran així a

---

[63] THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia.*
[64] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006)*. (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 59
[65] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 66 i 67

Catalunya organitzacions noves d'ultradreta majoritàriament de caràcter juvenil, amb les antigues integrades per antics excombatents, a antics grups falangistes i carlistes aïllats.[66]

El Carlisme al igual que el falangisme també conegué una lluita fraccionària per la legitimat. La designació de Joan Carles per part de Franco com a successor oficial el 1969, influí en la radicalització del discurs carlista. El 1972 al II congrés del partit Carlista, va fer constituir a Catalunya el Partit Carlí de Catalunya [PCC], formació que reclamarà la llibertat política exigint la legalització dels partits, la llibertat sindical, propugnant un sindicat democràtic de gestió i participació, la llibertat regional dels pobles, països, nacionalitats i regions que integraven l'estat etc., formació que acabarà alineant-se amb l'oposició rupturista.[67]

El 1975 Don Xavier abdicà i el seu fill Don Carles Hug esdevingué el nou líder carlista de caràcter socialista i autogestionari, fet que va fer que un sector del carlisme demanés a Don Carles que efectués el retorn a una adhesió dels principis constitutius del carlisme necessaris perquè fos acceptat continuador dels reis carlins.[68] La resposta negativa al refusar els principis del carlisme va fer refundar Comunion Carlina, el qual aquets cercaren un nou rei alternatiu a Don Carles, optant finalment pel germà petit, Don Sixte, que viatjarà a Barcelona i altres llocs disposat a posar-se al davant dels tradicionalistes oposats a la línia *carlohuguista*.

Amb la Mort de Franco la confrontació entre el sector de Sixte i Carles va augmentar considerablement, per part del carlins fidels a Carles van anunciar que ells havien de ser els principals partidaris de l'oposició, provocant el final d'un règim que pretén prolongar-se davant una monarquia feixista.[69] Mentrestant l'altre sector, el de Sixte, també suposaren a la regència proclamada pel dictador, a la nova situació política, com també posteriorment a la constitució i les noves autonomies. Ressaltant així la concepció foral d'Espanya, on la constitució natural d'Espanya a de partir dels municipis, comarques, seguit de les regions i acabar amb l'estat. El partidaris de Sixte mostraren certa simpatia amb els neofranquistes tot i les seves diferències polítiques.[70]

A Catalunya existí la *hermandad* dirigida per Forcadell, que aglutinava els carlistes que acceptaven a Dons Joan Carles coma rei, com també una entitat que acabaria agrupant els carlins partidaris del règim, en una operació que cercava la instauració de la monarquia del 18 de juliol. Finalment la *hermandad* a partir de 1975 acabaria constituint-se com a formació política, anomenant-se així, Partido Social Regionalista [PSR].[71]

Al igual que el falangisme, el procés de divisió que experimentà el carlisme i la lluita per la legitimitat, va fer reduir el carlisme a la marginalitat. En la mesura que avançaven les divisions internes, era pràcticament impossible una victòria per qualsevol bàndol carlí, ni pel sector de

---

[66] *Ibídem,* Pag. 66 i 67
[67] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 217
[68] *Ibídem,* Pag. 217
[69] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 218
[70] *Ibídem,* Pag. 219
[71] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 220

Sixte que acabaran rebutjant alinear-se amb els neofranquistes, condemnaran el sistema democràtic, com també la monarquia de Joan de Borbo i de Carles Hug. Ni tampoc fou possible pels partidaris de Carles Hug, ja que per molt que hagués fallat la monarquia de Joan Carles, tampoc hagués pogut esdevenir rei, donat les seves aliances amb una esquerra espanyola, majoritàriament republicana.[72]

El 1980 un intent d'unificació carlista fou pràcticament impossible, aquell any tot i la desunió del carlisme es va intentar un procés d'aproximació entre les entitats carlines, així el 1986 al congrés carlista va aconseguir unificar variïs grups. Així fou com Union Carlista [UC] va fer una aproximació amb altres formacions com Comunion Tradicionalista, Comunión Católico-Monárquica i constituirien finalment La Comunion Tradicionalista carlista [CTC], proclamant-se hereva, continuadora de la doctrina i el pensament monàrquic i polític carlista. Tot i això el carlisme va seguir desunit amb els dos bàndols ja esmentats un fidel a Sixte i l'altre a Carles. A Catalunya fou diferent, es disputaven el territori entre UC fidels seguidors de Don Carles de Borbó i un nucli seguidor del partit Carlí de Catalunya [PCC], que acabarien integrar-se a la CTC. La CTC a Catalunya no rebutjà l'actual sistema i va predicar amb la necessitat de crear una classe política menys oligarca i tancada, establint llistes obertes i exigint el compliment dels programes.[73]

La realitat del carlisme actual al igual que el falangisme és molt testimonial, desprès la transició es van donar compte que mai aconseguirien recuperar la força que van posseir anteriorment durant la dictadura, tot i això avui dia segueixen present nuclis carlins i falangistes fragmentats en diferents col·lectius de forma testimonial, presentant-se electoralment, obtenint uns escassos resultats electorals i un percentatge de vots molt reduït.

El carlisme avui dia gaudeix encara d'un cert teixit social fonamentat en vincles familiars i personals que han perdurat fins avui dia, com la Germandat del Terç de Requetès de Nostra Senyora de Montserrat, amb centenars de socis i butlletins propis. Tot i això ja al segle XXI perdura la divisió carlina davant d'un CTC fidel a Carles Javier de Borbó i un carlisme seguidor de Sixte Enric de Borbó, on el 2001 va decidir crear una nova organització carlina reactivant així Comunión Tradicionalista [CT] al marge de CTC, essent així a l'actualitat tant Sixte de Borbó i Carles Javier els principals pretendents carlí al tron d'Espanya.[74] [75]

---

[72] *Ibídem,* Pag. 221

[73] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 315

[74] Web de *Comunión Tradicionalista [CT].* Enllaç: [http://carlismo.es/]. Consultat el dia 26 de juny de 2016.

[74] Web de *Comunión Tradicionalista Carlista [CTC].* Enllaç: [http://www.carlistas.es/index.php]. Consultat el dia 26 de juny de 2016.

[74] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 80 i 81

[74] *Ibídem*, Pag. 83

[75] Web de *Comunión Tradicionalista Carlista [CTC].* Enllaç: [http://www.carlistas.es/index.php]. Consultat el dia 26 de juny de 2016.

5.4.3. LOS GUERRILEROS DE CRISTO REY [GCR]

Arran el final del franquisme amb l'augment de l'oposició antifranquista, va fer sorgir grups intransigents armats, concloent amb la irrupció de la violència ultradretana, protagonitzada per escamots amb el suport policial, primerament els anomenats Guerrilleros de Cristo Rey [GCR],en àmbit eclesiàstic i las Defensas Universitarias [DU], en l'universitari.

La violència protagonitzada els primers anys seixanta a Catalunya per l'extrema dreta, fou dirigida cap a àmbits catòlics progressistes i catalanistes. La primera essent el 22 de desembre de 1963, quan un escamot ultradretà assaltà i incendia el Casal de Montserrat a Barcelona, al moment que acollia una agrupació escolta Abad Marcet, arran les critiques i les dures declaracions contra el règim produïdes per l'abat de Montserrat.[76] La violència ultradretana contra l'àmbit eclesiàstic fou degut a causa del distanciament d'una bona part del clergat respecte el règim, això suposà que un dels principals pilars ideològics del règim el nacionalcatolicisme comences a fer fallida. Davant aquest fet, trobarem una nova generació disconforme amb la dictadura donat en part per la influència de l'àmbit eclesiàstic europeu, al suport i sorgiment del sector eclesiàstic catalanista progressistes contraris al règim.

A Catalunya l'augment de l'oposició antifranquista, especialment dins l'àmbit catòlic va fer sorgir grups ultradretans que contraatacaren ja des de la premsa denunciant actes progressistes, a l'actuació de grups d'escamots com per exemple de Carlins, que es dedicaven a rebentar tot tipus d'actes o conferències que s'oposessin al règim. Com també el sorgiment de bandes para-policials, com es el cas de los Guerrrileros de Cristo Rey, escamots que actuaven en connexió i protegits per les forces de seguretat, formats en part per petits grups de carlins a altres més nombrosos de falangistes.[77]

El nom de Los Guerrilleros de Cristo Rey fou designat a tot un seguit d'escamots que actuaren contra nuclis religiosos progressistes o entitats contraries a la moral catòlica. El lideratge fou atribuït a falangistes i exmembres de la *Division Azul*, originalment integrats a un grup d'adoració nocturna de l'església de Calatravas de Madrid. Tal i com ens descriu el llibre de Casals, els GCR no fou ni molt menys una organització, difícilment tenia dirigents, senzillament es tractava d'un grup de patriotes que és reunien quan era convenient i actuaven molt espontàniament. Com ens diu Josep M. Pinyol, els GCR foren diferents col·lectius ultradretans d'una part molt nombrosa de falangistes i una de petita de carlins, aquests actuaven amb notable autonomia, tot i tenir certa tolerància policial davant les seves accions, aspecte que ens fa pensar que va haver una coordinació entre la policia i els *guerrileros*.[78]

El gruix principal dels GCR fou especialment falangista, pel que fa els carlins aplegaven prop d'una dotzena d'excombatents, on ens avala als anys seixanta un grup de xoc carlí. Per exemple aquest col·lectiu va elaborar diferents accions violentes cap a sacerdots, com també

[76] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 80 i 81

[77] *Ibídem*, Pag. 83

[78] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 87

assalts i destrosses a centres catòlics, parròquies, esglésies etc., que consideraven que anaven contra el règim. Al entrar en un lloc destrossaven i apallissaven els assistents cridant consignes com "*Viva cristo rey i Viva España*!".[79]

En conclusió los GCR actuaren de forma espontània, molts cops possiblement mediatitzats per instàncies del règim, per contrarestar l'acció d'altres sectors eclesiàstics. Un col·lectiu que veurà el seu final a inicis dels anys setanta, segurament pel sorgiment d'altres grups radicals com el Partido Español nacional-Socialista [PENS] o el Grupo de Accion sindicalista [GAS].[80]

A finals de la dictadura especialment a Barcelona, la ultradreta aplegava grups de falangistes veterans, excombatents, juntament amb noves generacions de joves que es feien visibles en diverses concentracions puntuals. Va ser molt freqüent els homenatges per exemple a la *Legion Condor,* a la *Division Azul*, com també actes en memòria als caiguts, acompanyats d'un petit grup de persones amb simbologia franquista com també neonazis. Aquesta nova extrema dreta juvenil i bel·ligerant, va ser protagonista de nombroses batusses especialment a persones que podien tenir influencia amb l'oposició, l'entorn catalanista etc. Però també van jugar un paper destacat, amb el rebuig a la direcció que estava experimentant el franquisme, a l'haver deixat endarrere l'etapa més *feixistitzant* del règim.

5.4.5. CÍRCULO ESPAÑOL DE AMIGOS DE EUROPA [CEDADE]

A Catalunya la ultradreta també va desenvolupar sectors propers al neofeixisme europeu, molt diferent que a la resta d'Espanya, essent Barcelona un centre importador de mentalitats i pensaments del neofeixisme i neonazisme europeu. Davant aquest aspecte a Catalunya es desenvoluparà dos moviments neonazis molt importants, entre ells el Circulo Español de Amigos de Europa [CEDADE] i posteriorment el Partido Español Nacional-Socialista [PENS]. Així el dia 11 de gener de 1967 es va presentar a Barcelona el Circulo Español de Amigos de Europa [CEDADE], dirigida per Ángel Ricote, esdevenint una de les organitzacions neonazis més destacades de panorama català i espanyol. Integrada durant els seus orígens per falangistes, excombatents de la División Azul, militars i policies en actiu, membres de la Guardia de Franco i militars nazis de la *Wehrmacht* exiliats a l'Estat espanyol.[81]

Tal i com ens diu Casals, la finalitat d'estudi de CEDADE fou la difusió i el desenvolupament del pensament unitari feixista i europeu, mitjançant la creació de centres d'estudi, edició de revistes, conferencies etc. Disposaren també d'una secció juvenil dirigida per Jordi Mota anomenada Sección Juvenil. Per Ricote el col·lectiu havia de ser una associació cultural que

---

[79] *Ibídem,* Pag. 87
[80] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 89
[81] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

edites revistes i realitzes activitats, reunions internacionals amb figures destacades d'àmbit europeu, intercanvis juvenils etc. Però per Mota, volia que fos una entitat política d'ideologia nacionalsocialista, tesis que s'acabarà imposant quan el 1970 Mota, esdevingué president. Aquest canvi de presidència va fer convertir aquest col·lectiu en la primera associació neonazi a Espanya. On amb la seu central a Barcelona, el grup experimentà un creixement tant dins el panorama espanyol com l'europeu, obrint seus a Madrid i tenint representants o corresponsals a altres províncies hi ha l'estranger.[82]

La visió neonazi que adoptà l'organització vindrà marcada en par per la influencia de Mota, aquest com molts altres admirava Franco, ja que era el vencedor del comunisme i ell com molts altres franquistes temia per la direcció que estava emprenent el règim, lluny de la seva línia original. De la mateixa forma la fascinació de Mota per Wagner i Hitler, va fer que fossin dos models a seguir dins l'organització[83]

Un altre aspecte que va destacar l'organització fou la qüestió racial, on assumirà les tesis del Nou Ordre Europeu [NOE], organització internacional que pretenia mostrar una cosmovisió racial anomenada social-racisme, on ens dirà que a Europa es configurava una única comunitat racial.[84] CEDADE va tenir bones relacions amb NOE, fins i tot es va encarregar d'organitzar l'anomenat desè congres del NOE al 1969, que esdevingué de gran ressò. Un altre aspecte ideològic específic del col·lectiu diferenciat d'altres grups d'ultradretans, fou el seu europeisme vinculat en part als moviments feixistes dels anys 30 i actuals, que s'estaven desenvolupant a Europa. Cal destacar també l'antisemitisme molt present dins l'organització, tot i l'escassa població jueva en territori espanyol, el butlletí del grup manifestava aquest rebuig cap a la comunitat jueva. Fins i tot compartiren les tesis del nord americà George Lincoln sobre la esterilització de la població jueva, on seguien pensant que s'estava preparant una conspiració mundial jueva.[85]

Un tret diferent potser d'altres tendències filo-feixistes fou el catolicisme que englobà la CEDADE, el qual justificaven el racisme del grup per una qüestió teològica. Ells es definien com a catòlics, socialistes i nacionalistes, aquest singular catolicisme no freqüent en àmbits feixistes, és pot justificar ja que el conjunt que formava el col·lectiu estava impregnat de catolicisme, ja que hi havia entre ells molts exiliats feixistes, militars i falangistes que tenien present la qüestió religiosa catòlica. En definitiva dins la CEDADE s'escriurà una tradició política on convergiren un catolicisme extrem ultradretà, un antisemitisme nazi, una lectura pròpia del *Wagnerianisme*, un racisme provinent del món anglosaxó, l'europeisme feixista i per últim un regionalisme.[86]

---

[82] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006). (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 98 i 99

[83] *Ibídem,* Pag. 98 i 99

[84] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 100

[85] *Ibídem,* Pag. 101

[86] CASALS I MESEGUER, Xavier. *(2006). UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 102

Dins aquets aspecte aquest col·lectiu que englobà l'extrema dreta espanyola no s'identificà amb el règim, sino amb el neofeixisme i nazisme europeu, esdevenint el primer col·lectiu que incorporarà una estètica, un discurs neofeixistes. El que acabarà tenint més presència i força ideològica durant els anys setanta i vuitanta. Essent a diferència d'altres col·lectius dins l'extrema dreta espanyola, contrari a l'acció directa i l'ús de la violència com a principal solució, optant per realitzar actes o conferències per transmetre el seus pensaments i mentalitats.

Per CEDADE tot i l'ultranacionalisme espanyol, tenia a diferència d'altres col·lectius ultradretans, el factor regionalista, el que ells anomenaven *"Los Valores regionales".* Això es pot explica pel fet relacionat amb la ubicació de la seva seu central, a Barcelona i l'origen català que englobava la formació, com també el dels principals fundadors del col·lectiu. Ells consideraven un regionalisme català però sempre per damunt la unitat d'Espanya, amb la idea que Espanya és una unió històrica de races, i dins la tradició cultural de cada una d'elles està present el destí comú d'Espanya. Amb això ens volia dir, que CEDADE reconeixia que Espanya no era uniforme culturalment, la nació espanyola estava integrada per molts pobles i races, on el regionalisme s'ha d'entendre com una particularitat cultural inherent a la unitat mateixa d'Espanya, per tant en cap cas es tenia que comparar aquest discurs, amb el separatisme català. Aquet aspecte fou un tret molt singular de CEDADE, ja que no fou present dins d'altres organitzacions ultradretanes espanyolistes, on afirmaven que Espanya sols hi ha una cultura i raça.[87]

A Espanya residien exiliats i refugiats polítics provinents del països de l'Eix, aquets establiren contacte amb el col·lectiu ajudant així a establir uns valors i aconseguir contactes amb l'exterior. Tal i com ens diu Casals, probablement les figures més notables pel que fa a la col·laboració amb el col·lectiu foren, Leo Negrelli i Otto Skorzeny, provinents de la Itàlia feixista, exiliats a Espanya desprès la guerra. Per últim León Degrelle, excombatents de les *Waffen-SS* a Bèlgica, on al igual que els altres va tenir que exiliar-se a Espanya a títol de refugiat polític. La CEDADE i les seves joventuts també es relacionaren amb excombatents de la Divison Azul i important figures neofeixistes provinents d'altres parts d'Europa. Com també amb nous col·lectius neofeixistes, per tal de compartir els valors i el pensament europeista i feixista.[88]

També mantenien bones relacions i simpatitzaren amb persones provinents de l'exèrcit espanyol, que els consideraven com la única esperança de futur i garantia de continuïtat del règim. Confiaven amb l'exèrcit perquè se'ns dubte dins hi havia l'escènica del valors de la pàtria, el qual estaven disposats a fer el que fes falta per tal de defensar-la. Un aspecte també específic de CEDADE, fou la seva simpatia cap els països àrabs, especialment per ser els principals enemics del sionisme i l'estat d'Israel. D'alguna forma proporcionava una aproximació entre àrabs i nacional-socialistes en compartir un enemic singular, els jueus. Aquests vincles no fou únic dins CEDADE, venia d'una tradició d'aliances amb el nacionalisme àrab i l'alemany anterior al regim nazi, però també durant l'ascens al poder de Hitler. Tot i que

---

[87] Ibídem, Pag. 103

[88] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 106

actualment dins de tots el àmbits ultradretans, es pot veure un important discurs i propaganda feixista en contra la immigració procedent de països musulmans i àrabs, anys endarrere el nacional-socialisme i els àrabs van tenir gran amistat en la lluita contra els jueus.[89]

Tal i com es va poder veure, l'evolució política del règim va anar per camins oposats als desitjats per CEDADE i la resta de col·lectius d'extrema dreta. El moment d'obertura política del règim, CEDADE rebutjà la idea de convertir-se en partit, a part rebutjava també la participació electoral, ja que no era la concepció mateixa de l'organització, no funcionava d'aquesta forma i en cap cas es va originar amb aquesta finalitat. Davant aquest aspecte, mentre en el context de la ultradreta espanyola destacava un bloc que apostaven per l'acció directa i les pallisses, com fou el cas dels GCR, el PENS etc., sorgia també una organització amb ambicions de presència política i social, el cas de Fuerza Nueva [FN]. En aquets aspecte amb el final de la dictadura i l'inic de la democràcia, al no fer un canvi radical en àmbit polític, el col·lectiu mancà d'estratègia i tàctica amb l'absència d'un projecte clar, el qual semblava arribar el final de CEDADE i que les seves possibilitats de supervivència fossin nul·les. Tot i això cal destacar que per altra banda, CEDADE marcava un important projecció internacional molt important, especialment d'àmbit europeu, tot i marcar distancies amb altres grups de la ultradreta espanyola.[90]

Mentre FN i altres formacions ultradretanes intentaren fer-se un espai electoral, així intentar mantenir viu l'essència del franquisme. Els anomenats nacional - revolucionaris, no identificats ni amb el franquisme, ni amb la nova democràcia que consideraven falsa, foren la tercera via revolucionaria entre capitalistes i comunistes. Aquesta tercera via fou molt més imatge o estil de propaganda que una realitat ideològica, ja que mancava una teorització ideològica i com a màxim s'identificava amb un seguit de símbols com la creu cèltica, la esvàstica etc., Aquests sector englobà organitzacions ja mencionades, com CEDADE, el Frente Nacional de Joventudes [FNJ] i el Frente de la Juventud [FJ].

CEDADE organització neonazi que experimentà un creixement notable de militants tant a Catalunya com a la resta d'Espanya durant els anys setanta i part dels vuitanta, va crear delegacions a diversos indrets d'Espanya i a l'estranger, mantingué una consolidació important a traves de nombrosos contactes internacionals i marcà distancies respecte la dreta que qualificava reaccionaria, com també amb el neo-franquisme. CEDADE es va posicionar en contra les noves formacions dretanes, titllant-les de traïdores, en mostrar-se favorables a la reforma política, amb el referèndum del 1976, com també les acusa de dretes nacionalistes, burgeses, integrades per vells excombatents aburgesats o d'antics falangistes funcionaris i exministres, que sols buscaven omplir-se les butxaques i posar-se medalles. Exposant tambè que aquesta dreta reaccionaria, financera i bancaria, ha fet fracassar tots els intents revolucionaris nascuts del 18 de juliol del 1936.

[89] *Ibídem.* Pag. 111
[90] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 114

Tot i que primerament CEDADE va mostra certa simpatia vers FN, acabarà trencant els postulats per les diferencies i els camins oposats que seguiren ambdós formacions. CEDADE denuncià durament FN, ens dirà que aquell que dóna suport a Piñar està lluitant contra el socialisme, la raça, per un sistema burgès, essent una titella més del complot sionista. Per CEDADE, FN era considerada una coalició de vells, sense estil, anti-revolucionaris o reaccionaris i pro-israelita, que estan neutralitzant unes joventuts potencialment revolucionaries i en contra el capital.[91]

Tot i el seu discurs revolucionari ja dit anteriorment, CEDADE rebutjà l'acció violència, la lluita política i electoral, per dedicar-se a la difusió de la ideologia nacionalsocialista, fet que portarà a que l'organització tingui mancances en tàctiques i estratègies amb la col·laboració amb les forces d'extrema dreta. La seva trajectòria confusa mai va fer que es convertits en formació política, esdevenint l'organització un cercle cultural transmissora d'una ideologia per altres sectors nacional-socialistes, presents especialment a Catalunya, com fou el Frente Nacional de la Juventud [FNJ].[92]

CEDADE fou l'únic grup d'ultradreta que a finals dels setanta inicià un procés catalanitzador, creant així l'anomenat Partit Nacionalsocialista Català [PNSC], per fer propaganda neonazi en llengua catalana, fet que va marcar un caràcter diferent a les altres organitzacions d'extrema dret espanyolistes, que sols utilitzaren el castellà com a llengua oficial. CEDADE nascuda a Catalunya, va omplir el buit ultradretà de caràcter catalanista que sempre va tenir Catalunya, volia captar el públic nacionalista, catalanista no independentista i anti-marxista. Amb l'ús de la llengua catalana, amb el propòsit de combatre el marxisme i les esquerres que estaven oferint un espai atractiu per bona part de la societat, especialment l'esquerra independentista que experimentava certa força a Catalunya.[93]

El mateix 1977 l'organització editá un cartell en català amb el lema, *"Rebutgem la falç i el martell de la nostra senyera"*. Amb aquest aspecte CEDADE és podria dir que fou el primer col·lectiu espanyolista que es va mostrar catalanista, acceptava la cultura, l'ús de la llengua catalana. D'aquesta forma el discurs de CEDADE oscil·la entre el regionalisme i el pancatalanisme, de manera que podia satisfer tant les bases de l'organització, majoritàriament d'extrema dreta espanyolista, com atraure sectors del nacionalisme català. Acceptava que hi havia moviments nacionalistes a tot l'estat, però malauradament instrumentalitzats pels marxistes i duts per camins incorrectes. Davant aquest aspecte va voler projectar-se com una alternativa a la esquerra catalanista, com diuen ells *"Les organitzacions comunistes actualment estan en creixement, així, doncs necessitem una força anticomunista, que no sigui centralista sino catalana, que lluiti per Catalunya, no hi ha cap millor que la CEDADE".*[94]

Aquest col·lectiu també es proclamà seguidora d'una tradició cultural que partia de la renaixença catalana, essent aquest catalanisme el principal motiu que l'aïlla de la extrema

[91] Ibídem, Pag. 196
[92] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 196
[93] *Ibídem,* Pag. 237
[94] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 239 i 240

dreta espanyola, però al mateix moment tampoc va saber crear una força suficient forta a la pròpia Catalunya.[95] Amb aquesta trajectòria el 1978 la CEDADE crearà el Partit Nacionalsocialista Català [PNSC], una formula per fer propaganda nazi en català, sense ressaltar l'espanyolisme, una formula de sintonitzar amb una l'extrema dreta catalana sense expressió política, utilitzant el PNSC com una nova formula. Aquest col·lectiu escàs de militància acabà esdevenint un fracàs, difongué consignes neonazis seguit de simbologia catalanista, com la senyera, la creu de Sant Jordi etc. Tot i que CEDADE presentà la formació com un grup amb el que simpatitzaren, no fou res més que una creació pròpia per aplegar el nacionalisme radical català, en una organització que acabarà fracassant i es dissoldrà el 1980.[96]

Davant les critiques que tingué CEDADE per part de grupuscles espanyolistes, davant el seu suposat nacionalisme català, ells es defensaren dient que el seu projecte era construir l'Europa de les ètnies, on la Península Ibèrica es dividia en diferents regions ètniques entre elles Catalunya amb capital a Barcelona, però sempre en un context espanyol, mai es van definir independentistes, com afirmen creuen que el separatisme és un error impulsat pel comunisme.[97]

Tot i això, aquest nacionalisme català combinat amb un pensament neofeixista serà un aspecte molt atractiu que acabarà incorporant posteriorment el moviment *skinhead* ultranacionalista català, vinculat especialment als Boixos Nois [BN], com també per altres col·lectius ultradretans com Nosaltres Sols [NS], aspectes que seran tractats posteriorment dins els següents apartat.

Els anys vuitanta amb el resultat de la crisi política amb la dissolució de FN i la marginalitat que adquirí la ultradreta, existí així un procés general de renovació ideològica manifestant una clara ruptura amb la ultradreta tradicional, divulgant nous enfocaments ideològics. La irrupció d'aquets grups alternatius, van esdevenir al mateix temps que el moment de crisi que experimentà el col·lectiu neonazi de CEDADE, la qual havia esdevingut progressivament marginal amb un discurs cada cop més testimonial idealitzant cap el tercer Reich alemany. Aquest col·lectiu va patir diverses escissions aquells anys que confluïren amb els nous moviments alternatius, perden així el gruix de militància donat en part a l'encara discurs i pensament ideològic antiquat.[98]

Tal i com van dir exmilitants en un comunicat.*"Pasaron a la historia los tiempos de la parafernalia y los grandes mitines. Es otra época, los tiempos han cambiado y nosotros seguimos igual que antes, o peor (poque no damos soluciones). Hay que hacer política para el 1985, trando los problemes de 1985"*[99]. Una d'aquestes escissions fou al 1984 a Barcelona liderada per Ramon Bau, creant el col·lectiu Nuevo Socialismo. Nuevo Socialismo s'erigí amb un nou discurs presentant aspectes de continuïtat de l'antiga CEDADE, com el seu nazisme de

---

[95] *Ibídem*, Pag. 242

[96] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 244

[97] *Ibídem,* Pag. 247

[98] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 320 i 321

[99] *Ibídem,* Pag. 322

línia socialista i popular, el distanciament amb la ultradreta tradicional i la divulgació de l'anomenat revisionisme històric, que qüestionava o negava el genocidi jueu comès pels nazis. Així com també la incorporació de noves visions alternatives al marxisme i la socialdemocràcia, defensant la necessitat de preservar la puresa original de les ètnies, sense considerar-ne cap superior respecte l'altre. Introduïren també la problemàtica de la immigració que començava a ser present a Espanya aquells anys, com també replantejar-se la repatriació com una necessitat per tots. L'etapa de Nuevo Socialismo va acabar fracassant entre 1991 i 1993, on el seu principal creador abandonà la formació per tornar a CEDADE.[100]

Per acabar, CEDADE va seguir experimentant diferents ruptures dins les seves files, així com la de 1993 quan el seu gran dirigent històric Pedro Varela, deixà la direcció per obrir la llibreria Europa, el mateix any que la resta de seguidors de CEADE decidiren deixar la formació per emprendre diferents camins.

Varela va utilitzar la llibreria Europa per distribuí nombrosos llibres i material neonazi hi ha sigut durant els anys un nucli de reunió feixista, patint nombroses denuncies, registres policials, condemnes, atacats, judicis etc., acusant Varela d'apologia al feixisme. L'últim que és sap de Varela, és que l'actual alcaldessa de Barcelona Ada Colau, va anunciar el tancament definitiu de la llibreria per difusió d'ideologia nazi, per no tenir llicència administrativa i haver funcionat fins llavors sense ella.[101] [102]

5.4.6. EL PARTIDO ESPAÑOL NACIONAL SOCIALISTA [PENS]

Cap el 1968 Fernando Poveda d'origen murcià, s'havia desplaçat a Barcelona on promogué un grup nacionalsocialista, que acabà integrant un grup molt reduït de persones, el qual no acabà integrant-se a CEDADE ja que no tenien la mateixa visió i formes de fer. Aquest nou col·lectiu començà a reunir estudiants amb procedència de famílies poc acomodades, de barris de l'àrea metropolitana de Barcelona i del falangisme més dissident, començant a editar un petit butlletí anomenat Nuevo Orden. Així a finals dels seixanta neix el Partido Espanyol Nacional Socialista [PENS], amb importants figures com l'esmentat Poveda, Ernesto Molina, Ernesto Milá i Josep Alsina, on hagués quedat en l'anonimat si no hagués mantingut relacions amb el Servicio Central de Documentación [SECED], o amb el neofeixisme extraparlamentari italià i sobretot la seva activitat violenta contra llibreries i diferents actes. Així doncs davant una CEDADE amb un objectiu més de fer actes i conferències, amb una militància elitista i pacífica, el PENS es va

[100] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 323 i 324

[101] Notícia del *Mediterraneo Digital* titulada "Ada Colau cierra para siempre la Librería Europa". Enllaç: [http://www.mediterraneodigital.com/espana/nacional/ada-colau-cierra-para-siempre-la-libreria-europa.html]. Consultat el dia 26 de juny de 2016.

[102] Notícia de *El Mundo* titulada "El Ayuntamiento de Barcelona prohibirá reabrir la Librería. El Mundo". Enllaç: [http://www.elmundo.es/cataluna/2016/07/19/578df25a268e3e56148b45b5.html]. Consultat el dia 26 juliol de 2016.

decantar per l'activisme al carrer i la violència. Essent així un col·lectiu neonazi, alternatiu al falangisme i el nazisme elitista de CEDADE.[103]

A Barcelona va néixer una generació ultradretana que es caracteritzà per la voluntat d'importar la cultura política de la ultradreta europea més juvenil i avantguardista. A diferència de CEDADE, dins el PENS mancava una formació a la militància, la propaganda principal fou especialment contra el comunisme, consideraven el marxisme una ideologia falsa que atacava els fonaments del règim i manipulava estudiants i obrers, sempre per satisfer desitjos aliens a la nació. Com també rebutjaven l'elitisme conservador del règim, el cas de l'Opus Dei, els consideraven que desitjaven implantar un sistema liberal al servei del capitalisme i actuar com una nova maçoneria.

El PENS el podríem considerar una milícia voluntària al servei de la nació, donaven consells sobre com actuar en cas de detenció, informaven sobre activitats paramilitars etc., incorporant com a símbol la creu d'acer i el seu himne el *Horst Wessel* nacionalsocialista, amb estrofes amb castellà.[104] En definitiva dins el col·lectiu es va transmetre un missatge anti-marxista, radical i revolucionari, amb un discurs de l'extrema dreta ortodoxa i reaccionària. Els seus membres no s'identificaven amb el règim, consideraven el franquisme un règim mort on les seves polítiques econòmiques liberals el conduïen a la democràcia liberal i el comunisme.[105]

Un altre aspecte diferencial amb la CEDADE, fou la qüestió regionalista i la idea que Espanya estava integrada per diferents races, davant això el PENS considerava que la raça espanyola era la única i que qualsevol manifestació catalanista reflectia l'obsessió secessionista d'una minoria folklòrica. En aquest aspecte el PENS no es plantejava un problema la presència de nacionalitats o regionalismes a Espanya, ja que no els preveia o considerava que no existien. Els butlletins informatius del grup mostraren aspectes destacats vers el radicalisme revolucionari, pan-europeista i antiimperialista, a l'hora que augmentava el contacte amb grups feixistes europeus.[106]

Tot i la seva escassa militància, va comptar tant amb contactes a Espanya des de Madrid i València fins i tot dins d'àmbit europeu. Mantingueren bona relació amb grups neonazis espanyols com els valencians Movimiento Social Espanyol [MSE] o els madrilenys Militantes Nacional Revolucionarios [MNR], on establiren un pacte d'unitat i col·laborar, tot i que els objectius no foren assolits i cada grup va seguir la seva trajectòria.[107]

El PENS també aconseguí estructurar varies seccions, la d'informació, de premsa i propaganda, d'universitat i ensenyament i altres paral·leles. Per captar nous membres crearen organitzacions com la Brigada de la Fe, la Agrupacion Excursionista Jaime I i el Circulo cultural

[103] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 115
[104] *Ibídem,* Pag. 116
[105] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 117
Ibídem, Pag. 119
[106] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 117
[107] *Ibídem,* Pag. 119

Español-Occidente.[108] Ja dit anteriorment el PENS actuà mitjançant l'acció directa, el qual tant el PENS com el MSE, protagonitzaren grans destruccions, destrosses i pallisses dins l'àmbit universitari com llibreries, tirant còctels *Molotov*, amenaçant propietaris o ocasionant pallisses a persones considerades comunistes. Per altres grups feixistes no violents no va suposar un rebuig tals agressions, fins i tot van ser al·ludits i es protagonitzà així una dinàmica violenta que s'estengué per tot Espanya. A part dels grups mencionats anteriorment, aparegueren altres col·lectius arreu d'Espanya amb escassa militància semblants al PENS, que actuaren de la mateixa forma. Produint-se aquests atacs contra llibreries, pràcticament per la difusió que ells consideraven de llibres marxistes i comunistes al públic, en aquest sentit molts atacs van anar seguit d'amenaces als propietaris.[109]

Cap el 1974 es van dur a terme les detencions dels principals membres del PENS a Barcelona, a part el canvi de la relació amb el SECED, va fer que el PENS es veiés obligat a col·laborar estretament amb aquest col·lectiu i perdé autonomia. Tot això unit a un activisme sense cap línia política clara, va fer dur el grup a la dissolució. Amb la dissolució del PENS va desaparèixer la única formació neonazi alternativa a CEDADE, fet que va fer que de nou aquest col·lectiu esdevingués el principal impulsor de la ideologia neonazi a Espanya. Desaparegut el PENS els seus membres ingressaren en col·lectius diferents, alguns a CEDADE, d'altres a grups falangistes, com també un altre sector integrà dins de Fuerza Nueva. Mentre la CEDADE va esdevenir un col·lectiu d'una cosmovisió neonazi pròpia, esdevenint una organització exportadora d'ideologia, el PENS la falta de referents ideològics propis va fer que fos un canal d'importació ideològica d'àmbit europeu, per tant no va desenvolupar una ideologia pròpia, al igual que l'altre col·lectiu neonazi a Catalunya.[110]

L'experiència del PENS mostrat per l'acció violenta sense un projecte polític, marcarà el pas d'una ultradreta encara amb un discurs tradicionalista, amb una altre dinàmica ideològica importadora de mentalitats i ideologies procedents d'Europa. Amb el temps es desenvoluparà a Catalunya una ultradreta moderna rupturista amb ideologia d'importació europea representada pel PENS, CEDADE i nuclis falangistes reaccionaris, que acabarien identificant-se com a nacional-revolucionaris.[111]

[108] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 120
[109] *Ibídem,* Pag. 122 i 123
[110] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 127 i 128
[111] *Ibídem,* Pag. 130 i 131

5.4.7. FUERZA NUEVA [FN]

Tot i l'ascens i la rellevància que tingueren les organitzacions neonazis, l'única formació ultradretana que acabarà assolint una projecció política, social real a Catalunya i Espanya fou Fuerza Nueva [FN], dirigida per Blas Piñar. Aquest col·lectiu nascut en mans de Piñar, pretenia ser la branca més radical del moviment franquista, sorgí el 1964 amb la idea de crear un moviment polític nacionalista i cristià, per afrontar tres problemes, el liberalisme, el marxisme i l'erotisme.[112]

El 1966 finalment es constituí Fuerza Nueva, on segons ens diu Casals, el nom escollit tingué entre molts altres el seu origen en una revista i moviment similar nascut a Argentina. FN neix com l'entitat defensora del valors primordials del franquisme que consideraven que estaven en perill. En molts casos es va dir que FN va estar impregnada per la ideologia del propi creador Blas Piñar, per aquest cas quan es parlarà d'aquesta organització s'acabarà identificant-la amb el nom de *Piñarisme,* com també *Fuerzanuevismo*. Com ja s'ha vist, la nova organització pretenia defensar els principis i la escènica del règim que ells veien amenaçats, tal i com ens diu Piñar el 1968, la seva organització pretenia "*Cobrir unas trincheras que creíamos cubiertas",* en el sentit que l'organització neix per preservar el pensament i la ideologia del verdader franquisme, no el que s'estava creant ara arran el canvi de rumb del règim.[113]

El seu principal objectiu fou la defensa dels valors catòlics i la lluita contra els enemics d'Espanya. En aquest aspecte FN es basarà en un feixisme de base ultracatòlica, ultranacionalista, tradicionalista i d'àmbit rural, d'escassa sintonia amb l'Espanya dels anys seixanta, pràcticament urbana i industrialitzada. En aquest sentit Piñar procedia del partit Acción Catòlica [AC], on pretenia organitzar un referènt polític d'ultradreta associat dins el marc religiós, un cop més que la religió estigues present dins l'àmbit polític i en definitiva defensar els seus valors. Per això FN va viure amb un discurs ancorat al passat dels anys trenta, dins un marc simbòlic on el discurs religiós era inseparable del polític.[114]

FN també s'identificà amb el franquisme tot i que Piñar mai fou uns dels polítics més significatius del règim, en aquest aspecte podríem dir que el líder de FN mai es va integrar dins l'entorn de Franco, per aconseguir millors càrrecs o beneficis, com diu ell, "*Nunca tuve un carné del Movimiento",* tot i que va ser designat Conseller nacional del Movimiento. Piñar mai va acceptar que la continuïtat del règim requeria canvis i concessions diferents a les antigues, tot i la contradictòria posició de FN dins el règim, aquests van tenir un cert protagonisme en els dissenys polítics franquistes. Ja que dins el règim va acabar existint una proximitat entre Piñar i Carrero Blanco, per la semblança ideològica de l'ultracatolicisme i la defensa dels

[112] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 132 i 133
[113] *Ibídem.* Pag. 132 i 133
[114] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 139 i 140

principis del règim, però la oportunitat de que FN influís políticament va quedar esvaït arran l'assassinat de Carrero, ja que Franco en cap cas promociona o es va posar al costat de Piñar.[115]

A Catalunya es constituí FN a mans de Gil de la Pisa cap el 1968, Gil de convicció anticomunista i religiós, s'identificà profundament amb el franquisme al ser el victoriós a la Guerra Civil. Aquest va marxar a Cuba cap l'any 1945 i quan tornà a Espanya el 1959, li sortí una preocupació pel *Movimiento,* en veure un règim decadent i com l'oposició avançava. De la Pisa s'introduí a FN incitat per un religiós, el destacat jesuïta Alejandro Rey. Essent anomenat el cap de FN a Catalunya per Piñar cap els vols del 1968, quan aquest visità Barcelona.

L'organització es nodrí a partir de vincles personals, com també d'afinitats ideològiques ja des d'excombatents, falangistes, algun carlí, militars i entitats integrades al *Movimiento*, sense oblidar el vincle amb la comunitat religiosa dels antics eclesiàstics, conservador i fidel al règim.[116] Per altre lloc a Catalunya fou la Capitania General de Catalunya el nucli dur de la ultradreta espanyola de base franquista, constituïts per militars en actiu, excombatents i gran presència sacerdotal, el principal sector integrant de FN a Catalunya.

El que va unir els seguidors de Piñar amb FN foren en primer lloc la seva identificació amb el franquisme, amb la percepció que el règim era traït des de dins, per una part que justament eren qui havien de vetllar per la seva puresa i continuïtat. En segon aspecte l'impuls religiós, que identifica la Guerra Civil amb una croada davant la dura persecució religiosa que es desencadenà. En aquest aspecte cal recordar que a Catalunya la repressió de sectors del bloc republicà fou major que la franquista al final de la guerra. Aquesta persecució tant a Catalunya com a la resta d'Espanya, deixà una marca dins els sectors catòlics i es va mantenir al record entre els seguidors de FN, amb l'objectiu que mai més tornès a passar. Per això el gruix de l'entitat estava constituït per excombatents i nombrosos religiosos que havien patit la persecució religiosa o estaven commoguts pels fets. Mentre majoritàriament carlins i falangistes es mantingueren distants al col·lectiu, FN es nodrí àmpliament de militars, capellans o excombatents.[117]

La irrupció de FN suscita adhesions de carlins i falangistes, però majoritàriament fou objecte de rebuig, de manera que va generar divisions inesperades. Molts sectors del falangisme criticaren Piñar per la utilització de símbols falangistes i voler ser l'alternativa o el substitut de Falange, en canvi pel ja dividit carlisme no guanyà notables adhesions però mantingueren bones relacions especialment amb el Terç de Requetès de Nostra Senyora de Montserrat a Catalunya.[118]

Així FN es convertí en una de les principals organitzacions de la ultradreta espanyola a Catalunya i a la resta de l'estat, amb la finalitat de preservar un cop acabat el franquisme, la

[115] *Ibídem,* Pag. 139 i 140
[116] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 140 i 141
[117] *Ibídem,* Pag. 142 i 143
[118] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 147

moral del règim i els trets essencials que l'havien caracteritzat, combinat amb un ultraconservadorisme catòlic i un aferrissat discurs ultraespanyol i anti-marxista.[119]

Fuerza Nueva, el projecte de Blas Piñar, es convertí en partit a l'octubre de 1976, un moment que va haver d'enfrontar-se a la dura competència que va ocasionar el naixement d'AP i la poca força electoral que obtingué. FN mantingué un missatge molt estancat al passat, vinculat amb el franquisme, discurs que no va fer captar l'atenció de molts votants de la dreta o ultradreta espanyola. Aquest discurs clarament ancorat al passat, amb una nova Espanya que volia mirar endavant, una reconciliació nacional, amb una proposta democratitzadora, tal clam de FN no fou atractiu en general per la societat espanyola. A part mai va redactar un programa electoral clar, ni va desenvolupar una tàctica o estratègia clara, fet que portarà a una indefinició política, entre un partit d'ordre o un d'anti-sitema. A part FN, no va aconseguir integrar tots els sectors de la ultradreta espanyola, esdevenint un partit hegemònic de la ultradreta, que aconseguí tenir un notable seguidors i militants, mobilitzant un important contingent de persones.[120]

FN també disposà de joventuts polítiques, com també un sindicat propi, Fuerza Nacional de Trabajo [FNT]. Tot i això FN, fou la oportunitat perduda de vertebrar una ultradreta conjunta i dotar-la de presència institucional en el nou sistema democràtic emergent.[121] També cal afegir que el partit va estar integrat majoritàriament per dos franges d'edat molt distants entre elles, el sector juvenil i la franja de gent gran, majoritàriament integrats per excombatents i represàlies pels republicans. En aquest aspecte es va qualificar Fuerza Nueva de *"Un movimento de abuelos i nietos"*. L'expressió de dos grups d'edat tant distants va ser complicat pel futur del col·lectiu, arran la mancà de figures d'edats intermèdies entre 30 i 60 anys, que donessin continuïtat organitzativa i ideològica a les noves generacions nascudes durant la dictadura.

Fuerza Nueva no va saber quin paper jugar, estava indecisa entre assumir el nou sistema polític democràtic i intentar integrar-se en el nou panorama que s'estava creant, o erigir-se com una força anti-sitema. Finalment no optà per un projecte propi, perquè el seu era el neo-franquisme, el retorn al règim passat, a partir del seu tramat institucional. Però com veurem per la majoria dels sectors de la ultradreta espanyolista, començava a impregnar-se una mentalitat, on es començava a veure que el retorn franquisme sols era possible a partir del seu creador, per tant era impossible el retorn del franquisme ja que va morir amb Franco. En aquest aspecte el partit va tendir cap a dos direccions sense apostar directament per cap, creant confusió tant dins el seu electorat com també dels seus seguidors. Per una banda va projectar una imatge de partit d'ordre, en referència a l'ordenament franquista, establint ampli suport a l'exèrcit i les forces de seguretat, davant les nombroses agressions terroristes, el retorn del comunisme i el separatisme.[122]

---

[119] *Ibídem,* Pag. 150 i 151

[120] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 177

[121] *Ibídem,* Pag. 177

[122] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 179 i 180

Tot i això també va destacar un caràcter anti-sistema, ja pels episodis de violència que es van veure implicats FN, les desfilades paramilitars de les seves joventuts, i la confusa via electora que va escollir la formació. Podem dir que tot i que la formació va accedir i donà importància les cites electorals, no deixà mai d'exclamar una intervenció militar per acabar amb el sistema democràtic, que foren traslladats a episodis violents contra els que consideraven els enemics d'Espanya. El resultat fou que FN no va saber integrar-se al sistema, ni tampoc va optar directament a convertir-se amb una organització anti-sistema, fet que el va portar a tenir presència dins el panorama polític, però mai va arribar a tenir una representació destacada. Pel que fa a figures destacades dins de FN a Catalunya cal destacar a Josep Anglada, impulsor de Plataforma per Catalunya [PxC] l'any 2003, que parlaré més endavant.[123]

Pel que fa al separatisme català, l'organització es va declarar clarament defensora de la unitat espanyola. Ens diuen que *"La unitat d'Espanya s'ha de mantenir sense fissures entre la terra, els homes i les classes, i en menor concessió a cap forma de separatisme o de ruptura, sempre dins el respecte de la varietat regional, llengües i costums".* Piñar ens definirà el separatisme, com un càncer que amb la lluita de classes i juntament amb el marxisme rossegava Espanya i l'advocava a la destrucció. Tanmateix també afirmava que el mateix catalanisme és una falsedat històrica, una creació artificial i romàntica. Ja a finals dels 70, FN arran una forta presència electoral guanyadora per part del partit comunista i el PSC, va mencionar el suposat complot del nacionalisme català, principal titella del marxisme. Dient que *"El separatismo no quiere tan sólo una España rota, sino también roja"*, davant aquest aspecte FN deia que tots els grups separatistes són maniobrats per comunistes professionals. Volen així que Catalunya deixi de formar part d'Espanya, per tornar-se un país satèl·lit de Moscou, titllant així el catalanisme com un aliat dels comunistes.[124]

En àmbit electoral FN es va presentar tant amb coalicions diverses dins el panorama ultradretà com en solitari, no aconseguí un ampli suport electora esperat, alguns cops més votada que altres, fins i tot alguns cops va aconseguir escons, però majoritàriament va fracassar la proposta de FN, especialment a Catalunya, on pràcticament no tingué suport. Amb el cop d'estat fallit de Tejero el 1981, la pèrdua de suport electoral, la força que aconseguí Alianza Popular, com també l'atracció d'aquest partit per molts votants d'extrema dreta, va fer entrar en crisi la formació de FN, perdent ampli suport electoral i votants. Com també per la majoria de formacions ultradretanes, encoratjades encara per l'últim intent de restablir el règim, veien com acabava en fracàs. El cas fou que la societat espanyola i catalana veia el franquisme com el passat, una dictadura repressiva, no existia en cap cas un ampli suport per tal d'aconseguir el retorn al franquisme, la visió estava encaminada a la democràcia i el progrés, molt marcat pel panorama europeu amb els estats del Benestar.[125]

Així el 1982, amb el fracàs electoral, Piñar dissolgué el partit davant el desencís de la seva militància, quedant com la formació més important que mai tingué l'extrema dreta dins

---

[123] *Ibídem,* Pag. 179 i 180

[124] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 181

[125] *Ibídem*, Pag. 190

l'àmbit espanyol i català, al mateix moment també es va perdre la oportunitat de vertebrar en àmbit parlamentari i institucional de forma estable una extrema dreta espanyolista.

FN estava estancat al passat, amb un pensament neofranquista, catòlic, conservador, sense una ideologia amb criteris organitzatius o anàlisis clars, amb un discurs en part segrestat per la nova formació dretana i conservadora d'Alianza popular, que aglutinava la majoria del sector franquista. A part FN la integrava una militància majoritàriament d'edats avançades o joves que ingressaren al partit al ser la única força ultradretana del moment amb pes real, amb un líder indiscutible i excel·lent orador que atreia a la gent especialment entre els joves.[126]

5.4.8. JUNTAS ESPAÑOLAS [JJ.EE.]

Els anys vuitanta amb FN dissolta, amb una ultradreta afeblida amb poc suport electoral i social, especialment arran el cop d'estat fallit, cap organització no intentarà omplir el buit deixat per FN fins el 1984, quan es constituïren las Juntas Españolas [JJ.EE.]. Un projecte nou que volia ser una alternativa a FN, ja que aquesta havia comès un error amb mantenir un discurs i la simbologia propia del *Movimiento*, incompatible amb la situació actual que s'estava produint a Espanya. Es va veure necessari crear un partit amb idees noves, en part provinents del *lepenisme* que s'estava gestant a França, amb un nou discurs ultradretà, abandonar les formules d'organització paramilitar, *l'escuadrisme* i la imatge aquella ja estancada dels anys trenta. Així JJ.EE. intentà una modernització ideològica, acatant l'ordenament constitucional i deixant de banda l'anti-democratisme, separar política i religió, manifestar certes discrepàncies amb el franquisme, afirmant que si seguim mirant el passat mai connectarem amb la societat actual.[127]

Com ja he dit anterior, en general l'extrema dreta estava composta per dos edats molt separades entre elles, la de la gent gran i excombatents, estancats amb una mentalitat molt vinculada al franquisme i la secció dels joves més radicals de famílies falangistes o d'altres àmbits ultradretans. Faltava aquesta capa de la societat vinculada a una edat adulta i intermèdia, però per aquest sector de la societat aquest discurs ultradretà no suposava cap atractiu davant el seu dia a dia, per ells era un discurs estancat al passat i lluny dels problemes actuals que tenia el país. Per un adult, amb fills i un treball no li suposava cap atractiu, si no més aviat problemes davant aquests discurs antidemocràtic. Davant aquest aspecte es va intentar fer un nou discurs defugint d'aspectes antiquats i elaborar-lo a la línia dels problemes que preocupaven la societat del moment, així poder obrir-se a sectors de la societat més heterogenis. Però tot i els intents de renovació, les JJ.EE. acabà aviat fent fallida, sense assolir

---

[126] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 192

[127] *Ibídem,* Pag. 277 i 278

els seus objectius, ni molt menys aconseguir aplegar el gruix de militants que tenia al seu millor moment FN, ni tampoc aconseguí captar de nous.[128]

Aquesta ultradreta espanyola dels vuitanta quedarà emmirallada amb el partit de Lepent, que passa de la invisibilitat, a aconseguir el 11% de l'electoral dels sufragis en unes eleccions europees. Per tant va existir una temptació de provar fortuna a Espanya seguint el model *lepenista*, davant aquest intent, als comicis europeus de 1987 Lepen i Giorgio Almirante dirigents del MSI, mantingueren contactes amb Piñar, l'antic líder de FN, així aconseguir diputats i mantenir un grup parlamentari a Estrasburg. Davant aquest aspecte es va veure clar les intencions del retorn de Piñar en política, el qual ho va fer al capdavant del Frente Nacional [FNa], per distingir-se de Fuerza Nueva, constituït l'octubre de 1986, on amb aquest nou projecte, Piñar intentarà accedir al parlament europeu, però acabarà estavellant-se en les mateixes eleccions europees del 1987, amb una important pèrdua de vots. Amb el fracàs a Estrasburg, tampoc aconseguí una incidència política a Espanya i la rivalitat electoral amb les JJ.EE., va començar a augmentar, ja que foren incapaços d'arribar a una entesa política.[129]

Las Juntas va aconseguir tenir força expressió a Catalunya, cal destacar que en general a diferència d'altres parts d'Espanya, el sector ultradretà català i espanyolista va incorporar ràpidament dins les seves bases aquest nou discurs renovat i exempt del pensament franquista, a part a diferència d'altres llocs, cal destacar que també hi havia la necessitat de crear una organització espanyolista, amb suficient força per combatre un separatisme creixent als anys vuitanta. Així doncs a Catalunya pel sector ultradretà espanyolista, Las Juntas els va suposar una bona formula per combatre aquest separatisme, a part també representaven una ruptura amb el discurs del *fuerzanuevismo*, incorporant un nou molt modernitzat, a la línia del lepenisme francès. Las Juntas aconseguiren així a finals dels vuitanta uns mil afiliats, constituït la major part del gruix, per joves i el sector major de seixanta anys, com també aconseguí incorporar antics membres de Fuerza Nueva. Tot i això en cap cas la militància de JJ.EE. fou la mateixa que tenia FN, en general era molt heterogènia, membres de diferents edats, també amb edats intermèdies, socialment més acomodada, ja que s'apropa al partit gent interessada per la defensa del bilingüisme, procedent en general de les zones més acomodades de l'àrea metropolitana de Barcelona.[130]

La nova realitat de las Juntas fou representar una temptativa moderna que acabés amb l'antiquat discurs *Piñarista*, per una de nou procedent del *lepenisme*. Així l'organització explotà dos formules, una la defensa del bilingüisme i dels castellanoparlants i per altre banda la denúncia de la presència d'immigració procedent de fora d'Europa. També van fer campanya contra l'avortament, el tràfic de drogues, la inseguretat ciutadana, contra el separatisme, identificant-lo com a terrorisme, campanyes centrades en la denúncia de la immigració il·legal, amb el lema *"Stop Inmigración, los espanyoles primero".*[131]

[128] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 277 i 278
[129] *Ibídem,* Pag. 280
[130] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 284
[131] *Ibídem,* Pag. 284

Les Juntes dins l'àmbit català va acabar fracassant, es trobà orfe d'un lideratge estable, ja que va haver varies successions al càrrec de president, com també mancà de mitjans, essent incapaç d'esdevenir una formació hegemònica dins la ultradreta. Al mateix moment la rivalitat iniciada amb els partidaris de Blas Piñar acabà el 1994 quan Piñar dissolgué el seu nou partit FNa, en un congrés extraordinari, on va argumentar el perquè d'aquesta decisió, marcada especialment pel fracàs electoral, els problemes econòmics i la moral de la militància molt baixa. Un any desprès, el 1995, es dissoldrà les JJ.EE. per impulsa un partit *Lepenista* anomenat, Democracia Nacional [DN], tancant així una etapa amb una nova proposta rupturista amb el passat, capaç d'aglutinar un gruix de seguidors i aconseguir cert protagonisme en àmbit polític.

5.4.9. FRENTE NACIONAL DE LA JUVENTUD [FNJ]

L'any 1977 l'escissió de la major part del gruix produïda dins del Frente de la Juventud [FJ], una formació que integrava Fuerza Nueva, va fer originar el Frente Nacional de la Juventud [FNJ], organització extraparlamentària més destacada del neofeixisme espanyol i català identificat especialment amb el nacional-socialisme. Tal i com ens diu Casals, el detonant de la ruptura amb FN, fou especialment l'expulsió del partit d'Ernesto Milá, responsable de premsa i propaganda a Catalunya, per haver contribuït matrimoni civil, no pas catòlic. Però no fou tant sols aquest aspecte, la indefinició política, l'absència d'instruccions des-de Madrid, rigidesa dins l'organització, les pressions dels elements ultra-catòlics, el sector juvenil reduït a una *ghetto* etc. Juntament amb altres aspectes, va portar a que els sectors més revolucionaris i radicals es desentenguessin de FN i les seves joventuts.[132]

Aquesta nova formació fou presidida per Ramón Graells (exsecretari general de FN a Catalunya) i Milà esdevingué secretaria general i acabà composta pel sector més radical provinent de FN, intentà programar una tàctica i noves estratègies, al·ludí la formació a no competir amb cap partit, sinó especialitzar-se amb el treball polític sobre les capes juvenils de la societat. Aquesta nova formació intentarà aportar un projecte nou neofeixista europeu amb una imatge diferent al *fuerzanuevismo* i de la major part del gruix de l'extrema dreta espanyola, per aportar modernitat adaptada al moment.[133]

El FNJ va arribar a comptar amb militants de procedències diversa, des d'àmbits trotskistes o cenetistes, com també amb antics seguidors de CEDADE, de FE de las JONS etc., a part també disposava d'un local propi a Via Laietana. En torn a xifres, tenim el 1978 prop de 200 militants procedents de Barcelona, com també diferents nuclis fora de Barcelona, a l'Hospitalet, Mataró i Girona, com també Saragossa, Navarra, Astúries i Mallorca. L'organització es localitzà especialment a Barcelona, sense desenvolupar-se pràcticament a Madrid, fet que li provocarà

[132] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 198
[133] *Ibídem,* Pag. 198

un estancament en el seu creixement, ja que tampoc va saber arribar a un acord o col·laboració amb una escissió de FN a Madrid. Segurament si tots dos formacions s’haguessin fusionat, haguessin pogut esdevenir una força rellevant dins del panorama ultradretà a nivell espanyol. El fracàs d’un intent de fusió va fer estancar en militància el FNJ, però el que va causar un cop dur a la formació, fou una divisió interna l’any 1978 de l’organització, per la presència de dos sectors ideològics diferents, un de caràcter falangista clàssic i l’altre nacional-revolucionari. En general les publicacions depenien dels sectors nacional-revolucionaris, el qual expressaven aquesta mostra de caràcter renovador que entrava en contradicció amb el pensament falangista clàssic. Aquests volien donar una nova imatge a partir de les publicacions, però en realitat la formació estava integrada per grups clàssics de les forces nacionals, amb simbologia i pensaments encarats al passat més que cap el futur.

FNJ acabarà fent fallida el 1979 ,per varies raons, la primera fou donat a que els seus objectius no concordaven amb la realitat. La idea d’especialitzar-se en el sector de la militància juvenil no fou possible pel fraccionament ultradretà i la manca de capacitat logística en els llocs on estava en crisi FN. Un altre aspecte ja assenyalat, fou la l’existència de dos tendències internes, falangisme ortodox encapçalada per Graells, oposat a convertir FNJ en un moviment neofeixista i partidari d’anar conjuntament amb una llista electoral amb FN, la segons tendència en mans de Milà, es negava a cooperar amb Fuerza Nueva i propugnava una tendència Nacional-Revolucionaria. L’últim aspecte fou especialment la presència policial i l’assetjament que van fer els cossos de seguretat contra els militants de FNJ.[134]

També cal destacar que FNJ va néixer en un moment on la democràcia era el principal objectiu de la major part dels ciutadans espanyols, creient absolutament amb la nova democràcia que s’havia instaurat i en cap cas volien tornar a un procés dictatorial o formules semblant. A part la major part de ultradreta espanyola d’aquell moment, mantenia una mentalitat encara estancada al passat i amb un pensament neofranquista, que Piñar va saber apoderar-se, essent el pensament nacional-revolucionaria no tant atractiu per la major part de la ultradreta als anys setanta i principis dels vuitanta.[135]

El final de FNJ va conduir al naixement del Frente de la Juventud [FJ] a Barcelona i Madrid, l’organització fou presidida per José de las Heras i Milà esdevingué vicepresident. El nucli barceloní va evolucionar de postulats propis del *piñarisme* i tradicionals, fins a posicions pròpiament nacional-revolucionaries, efectuant ells mateixos les publicacions i propaganda. Destacà a diferència de FNJ, pel seu activisme marcat per episodis de violència, incloent atracaments per finançar el grup. Això els va suposar cops policials durs, essent desmantellat a Barcelona el juny de 1980, arran una manifestació que acabà amb un atemptat a la seu de UCD i altres incidents, comportant el desmantellament policial amb disset detinguts de FJ. Desprès d‘aquetes operacions policials, l’organització amb problemes de direcció i militància, seguí la seva activitat de manera limitada fins a inicis de 1982, on el gruix de la militància s’integrà en

[134] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya “l’extrema dreta a Catalunya de l’emergència del “Bunker” al rebuig de les mesquites” (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l’Esfera dels Llibres. Pag: 203
[135] *Ibídem*, Pag. 203

altres moviments com Movimiento Falangista de España [MFE], tenint certa presència a Catalunya.[136]

Amb això podem dir que entre 1977 i 1982 va néixer a Catalunya de la mà de FNJ i FJ un neofeixisme juvenil de vocació extraparlamentària i avantguardista, semblant altres formacions europees. Si Fuerza Nueva hagués sabut confeccionar una estratègia global i saber aglutinar totes les formacions ultradretanes en un mateix bloc, potser no hagués nascut tals formacions o possiblement hagués pogut beneficiar políticament de les seves accions. FNJ va ser la instigadora i la que va formular un pensament ideològic i polític renovant les tesis clàssiques de l'antiga ultradreta, essent aquesta renovació el fonament ideològic que donaria vida al FJ i les seves accions violentes contra l'estat democràtic i la UCD. A part FNJ i FJ van esdevenir un model a seguir per futures organitzacions del neofeixisme català i espanyol, pel seu estil, imatge, grafisme, iconografia, propaganda i el seu discurs innovador, creant una nova escola amb nous plantejaments dins la ultradreta.[137]

5.4.10. GRUPO DE ACCIÓN SINDICAL [GAS] I LA JUVENTUD ESPAÑOLA EN PIE [JEP]

Desprès la mort de Franco, a Catalunya els escamots ultradretans violents seguiren presents desprès del ja mencionats Cristo Rey i el PENS, donant pas al Grupo de Acción Sindical [GAS], i la Juventud Española en Pie [JEP], allargant-te la seva activitat pràcticament fins els anys vuitanta.[138]

El Gas es creà el maig de 1975 per Isidro Carmona, en un marc caracteritzat per la feblesa de la ultradreta en àmbit estatal. Aquest nou grup es nodrí d'antics militants del PENS i protagonitzaren alguns atemptats i desenes d'amenaces. Els membres del GAS començaren a reunir-se amb la voluntat d'esdevenir un comando armat de combat contra el marxisme i acabar actuant com el braç armat de Fuerza Nueva. Aquests s'entrenaren i reberen llisons teòriques i pràctiques de guerrilla urbana i maneig d'explosius. Ens els seus atemptats, tot i l'arsenal pràcticament de pistoles, utilitzaren còctels incendiaris, bombes de claus i bombes de fum, entre d'altres.[139]

A diferència del PENS, el col·lectiu no arribà mai a desenvolupar una mínima organització, però si una certa especialització, en provocar atacs contra centres parroquials i socials amb tot tipus de material, com també batusses i pallisses a suposats enemics, marxistes, separatistes

---

[136] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 205
[137] *Ibídem,* Pag. 206
[138] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 225
[139] *Ibídem,* Pag. 226

etc. El qual acabarà tenint una curta trajectòria de tant sols un any, ja que fou desarticulat per la policia el 1976 detenint una desena de membres i acabada així la història del GAS.[140]

A diferència del PENS que mantenia una ideologia elaborada, el GAS la seva ideologia fou gairebé desconeguda, suposadament el col·lectiu mantenia una línia lligada al falangisme més radical, el qual veien l'acció armada i paramilitar, la millor solució. Amb el final de GAS sorgí la triple AAA, Alianza Apostòlica anticomunista, molt actiu a Catalunya, grup sorgit d'antics membres del GAS, definits com a falangistes, *Joseantonianos* i nacional sindicalistes. Col·lectiu que no protagonitzà pràcticament cap acció directe, bàsicament tingué una existència virtual i propagandística, ja que fou ràpidament desmantellat.[141]

Desarticulat el GAS, el 1976 sorgí La Juventud Española en Pie [JEP], creada entorn a Juan Bosch, suposat militant de diferents grups d'extrema dreta, va decidir engegar aquest projecte el qual va comptar primerament amb una escassa militància bàsicament adolescent, adoptant com bandera la simbologia rúnica. Aquest grup protagonitzarà baralles, que tingueren lloc a la facultat de Dret i la de ciències de la Universitat de Barcelona, arran l'expulsió d'un ultradretà d'una aula. Però el que va fer culminar el final de la trajectòria del grup fou l'atemptat amb explosius a la revista *"El Papus",* el qual va acabar comportant la dissolució del grup i la condemna judicial de Bosch. L'atac al *Papus* fou a causa la sàtira que feien contra l'extrema dreta, per aquest fet va rebre nombroses missatges d'intimidació que acabaren en atemptat, causant almenys un mort, diversos ferits i greus destrosses.[142]

5.4.11. MILÍCIA CATALANA I EL DARRER TERRORISME ULTRADRETÀ ESPANYOLISTA

El 1980 la violència de grups terroristes ultradretans i de caràcter esquadrista ja començava a experimentar una davallada, cal destacar que es va dur a terme un important assetjament policial, com també el descobriment de nombrosos dipòsits d'armament guardats per provocar atemptats o segrestos, armament provinent en molts casos de la Guerra Civil o de la policia. També cal destacar que amb el fracàs del 23F i la desfeta electoral de Fuerza Nueva el 1982, amb victòria del PSOE va posar fi a una etapa àlgida de la ultradreta espanyola. El marc polític va canviar i semblava que el recurs de la violència ja no semblava que pogués alterar la situació, de manera que l'extrema dreta espanyolista en general va canviar l'estratègia i les maneres de fer. Ens trobarem així durant els anys vuitanta amb una extrema dreta electoralista molt afeblida i el final de la violència ultradretana a conseqüència especialment

---

[140] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 227 i 228

[141] *Ibídem,* Pag. 227 i 228

[142] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 229

per la repressió policial, com també a conseqüència del marc polític que s'estava dibuixant a l'estat espanyol, tancant així una etapa de violència per canalitzar-la en formules polítiques.[143]

Tot i això a mitjans dels vuitanta va néixer la que ha sigut fins ara, l'última expressió terrorista ultradretana a Catalunya, anomenada Milícia Catalana [MC], que actuarà en dos etapes diferents, entre 1985 i 86 i entre 1989 i 1991. MC va està format pràcticament per un únic escamot, amb pocs membres no superant la desena, una ideologia caracteritzada per un catolicisme radical i un anti-separatisme aferrissat especialment contra la formació armada i separatista Terra Lliure, que els anys vuitanta es va fer molt present arreu del territori català, cometent segrestos i atemptats.

MC es va inspirar en una lluita política i militar, com podia ser ETA o Terra Lliure, es va bastir a les seves files de patriotes espanyols, amb un discurs molt tradicionalista. Així doncs al igual que la via armada va inspirar al conjunt de l'independentisme català, especialment d'extrema esquerra, impulsant el Moviment d'Alliberament Nacional Català, Terra Lliure, Moviment de Defensa de al Terra etc., dins l'extrema dreta també es va projectar tal formula. Així doncs mentre a Euskadi trobarem el braç armat d'ETA i el seu principal adversari ultradretà els anomenats, Grupos Antiterroristas de Liberación [GAL]. A Catalunya s'estava constituint dos formacions inspirades amb el que estava succeint a Euskadi, el cas de Terra Lliure i Milícia Catalana.[144]

MC va irrompé al carrer el 1985 amb un atemptat contra la seu de La Crida de Barcelona, fent explotar una bomba. Durant aquest primer any feu diferents accions contra locals que creien contraris a la moral i el pensament catòlic, com també de caràcter polític, contra entitats i llibreries nacionalistes catalanes.[145] En aquest aspecte atemptaren contra clíniques avortistes, locals freqüentats per homosexuals i seus d'organitzacions independentistes.[146]

MC s'identificaren amb una senyera creuada, semblant amb l'estelada però substituint l'estel per una creu, fent referència a la creuada religiosa i la reconquesta cristiana, creada per a tots aquells patriotes catalans espanyols que el seu objectiu es defensar Espanya. Aquest grup disposaren d'informació reservada del ministeri de l'interior, el qual tot apuntava que tenien una connexió amb àmbits oficials o para-oficials, els vincles aparents de MC amb un àmbit oficial el podríem tenir per exemple, amb un lligam amb membres que integraven l'escamot català dels GAL, entre ells un caporal de l'exèrcit i altres membres de la policia. Essent Aquest grup dels GAL a Catalunya, desarticulat i els seus membres detinguts i condemnats a presó el 1985.[147]

---

[143] *Ibídem,*Pag. 286 i 287

[144] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 288 i 289

[145] *Ibídem,* Pag 288 i 289

[146] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

[147] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 290

Els integrants de GAL manifestaren que aquest escamot fou format per ajudar a detenir membres suposats de col·laborar amb el terrorisme ultraesquerrà. A part també s'excusaren dient que col·laboraven amb sintonia amb la policia, prevenint atemptats, recaptar informació sobre presumptes membres d'ETA, ja que per motius polítics la policia espanyola no podia anar al sud de França. Del GAL és té la suficient informació el qual fou format per membres dels cossos de seguretat de l'estat, policies i militars, que disposaren d'informació privilegiada per aturar el terrorisme d'ETA, GRAPO, Terra Lliure etc. [148]

MC tornarà a actuar entre 1989 i 1991, definint el seu objectiu com una creuada contra el nacionalisme radical, la cultura i la llibertat sexual. Aquest últim escamot fou desarticulat l'any 1991, posant punt i final al darrer episodi del terrorisme ultradretà i concloent de manera definitiva una etapa en la història de l'acció directa espanyolista. Com també de l'ultranacionalisme català, on Terra Lliure perdia capacitat d'acció el 1992, iniciant el camí lent cap a la dissolució, que tingué lloc el 1995.[149]

Amb MC dissolta, Francisoud el principal impulsor, es va desvincular de l'acció violenta per crear el 1994 una nova organització patriòtica anti-separatista, el Moviment Patriòtic Català [MPC], d'orientació nacional-sindicalista, formació que reivindicava l'espanyolitat de Catalunya, utilitzant especialment el català dins el seu programa. Els seus objectius principals fou combatre el nacionalisme català i promoure un front anti-sistema. Proclamaren que Espanya és la única pàtria i nació dels catalans, mantingueren la senyera creuada com a símbol principal, afirmaren lluitar per una Espanya republicana, patriòtica, obrera, catòlica, revolucionaria i sindicalista.[150]

MPC podríem dir que és tractaria d'un moviment ultracatòlic i monàrquic però no borbònics, dins la línia carlista, on busquen una Espanya o regne de les espanyes foral i tradicionalista. Podríem dir que fou l'intent de crear un ultraespanyolisme expressat en clau catalana i patriòtica. Reflectint la necessitat de l'extrema dreta espanyola a Catalunya de donar resposta a un independentisme extraparlamentari i amb gran capacitat de mobilització juvenil, formant així un catalanisme espanyol amb un pensament catòlic i tradicionalista.[151]

Així doncs MC marcaria el final d'una violència d'escamots ultradretans iniciada als anys seixanta i setanta, posant punt i final a les aventures militaristes, terroristes, paramilitars i començar així a fer política. Ingresant molts del membres de MC i MPC com podria ser Carlos Francisoud, a Plataforma per Catalunya (PXC), essent aquest candidat pel partit d'Anglada a Badalona. Com tambè dins d'altres col·lectius espanyolistes com el Movimiento Social Republicano [MSR] i Som a Temps.[152]

---

[148] *Ibídem,*Pag. 290

[149] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 293

[150] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

[151] *Ibídem*

[152] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 295 i 296

6. LA NOVA EXTREMA DRETA A CATALUNYA

1990 - 2016

6.1. LA NOVA EXTREMA DRETA

Un cop entès els orígens de l'extrema dreta, fent un anàlisis del passat, el que és la ultradreta, el seu pensament i els tipus que trobem etc., ja dit anteriorment, actualment en els darrers anys hem vist com a Europa l'extrema dreta a ressorgit de nou amb força dins l'àmbit polític i social als estats europeus. Un cop més una situació de crisi i inestabilitat política a fet ressorgir de nou dins el països europeus aquests antics moviments populistes i ultradretans que volen fer-se de nou un espai en la política europea, aprofitant-se del malestar dels europeus arran la crisi econòmica, els moviments migratoris, el descontentament social, la desconfiança, crisi polític, inestabilitat etc.

Actualment tot i que encara existeixen organitzacions neofeixistes, neonazis o d'altres més ultracatòliques i tradicionalistes, que encara fan apel·lació a un discurs molt antiquat, intentant renovar-lo per poder introduir-lo dins la societat europea actual. Trobem dins el panorama polític europeu un nou tipus d'extrema dreta que els experts l'anomenen populisme ultradretà, inspirats especialment amb el *lepenisme* francès de Jean-Marie Le Pen, fent apel·lació al nacionalisme, com també a la inseguretat ciutadana, amb un discurs molt dur contra la immigració, identificant-la com el principal problema de la nació.[153]

El populisme recull diferents propostes dels antics moviments ultradretans, però a diferència dels antics, els nous moviments ultradretans s'han adaptat al sistema democràtic, no s'identifiquen amb el feixisme o nazisme, ja no pretenen destruir o canviar les democràcies en sentit autoritari, accepten la democràcia, però no estan conformes amb el sistema i els seus dirigents. En aquets cas podríem afegir que són anti-sistema, amb això vull dir que el nou populisme ultradretà també vol fer-se un espai polític dins l'àmbit europeu, amb un nou discurs renovant populista, nacionalista, xenòfob, conservador etc., buscant sempre un culpable als problemes actuals dels ciutadans i així fer-lo més atractius dins el panorama polític i social actual i adaptar-lo a la societat del moment.[154]

A part també critiquen l'estat del Benestar, volen modificar les democràcies actuals, exigeixen mesures proteccionistes, l'ampliació de la policia, la seguretat ciutadana, el qual suposa restringir les llibertats ciutadanes i en general la llibertat d'expressió. Apel·len a la reducció dels impostos, retallar les polítiques de prestacions socials, la garantia d'ajudes socials pels

[153] Notícia de la web *El Segre* titulada "L'extrema dreta o els populismes de dreta". Enllaç: [http://www.segre.com/collaboracio/article/lextrema-dreta-o-els-populismes-de-dreta]. Consultat el dia 15 de juliol de 2016.
[154] *Ibídem*

anomenats *"Nacionals"* i ni més ni menys l'expulsió de la immigració il·legal culpables de la degradació de la nació, etc.[155]

Ni molt menys l'extrema dreta i els diferents pensaments que l'integraven com el feixisme o el nazisme van morir desprès la derrota de l'Eix a la Segona Guerra Mundial, l'extrema dreta i el feixisme s'ha mantingut viu al llarg d'aquets anys i a sigut molt present a Europa o arreu del món en determinats àmbits polítics, organitzacions sectàries, paramilitars, entitats etc. Però pels estats del Benestar no va suposar una amenaça com la que van experimentar als anys 20, 30 i 40 del segle XX. Estem parlant que l'extremisme polític de dretes va perdre per complet el suport social que tenien, tot i això al llarg d'aquests anys ha estat present dins la societat europea de forma molt sectària o de poca importància, present dins de determinats grups o organitzacions amb poca força de la societat.

No va ser fins els anys vuitanta i especialment aquets últims anys arran la situació actual d'inestabilitat política, crisi econòmica o els moviments migratoris, que ha facilitat el retorn de la ultradreta, especialment vinculada al nou populisme ja esmentat, però també el ressorgiment del neonazisme. En general el populisme ultradretà i en menor mesura el neonazisme, han sabut fer-se un lloc en l'espai polític europeu amb un missatge nou, renovat i més atractiu per la societat actual, aconseguint així que una part important de la població aposti a favor d'aquestes noves tendències perquè ocupin un espai dins les institucions europees.

La nova extrema dreta, titllada avui dia per populismes de dretes, terme que probe del llatí i significa Poble, és utilitzat per designar corrents diferents però que es caracteritzen per oposar-se a les elits econòmiques i polítiques. Amb un discurs de rebuig contra la política tradicional i els partits polítics tradicionals institucionals i ideològics, la denúncia de la corrupció política per part de les classes privilegiades, la constant apel·lació del poble, com a font de poder, amb un missatge i discurs molt proper cap a les masses populars, dient sempre el que pensa el poble i la recerca d'una democràcia més directa.[156] [157]

El populisme, en aquets cas el de dretes, ja que també existeix el d'esquerres, es visible i capta l'atenció de les masses socials en temps de crisis, ja que permet focalitzar les causes dels problemes en un bloc, en aquest cas la immigració i la inseguretat ciutadana. A part el populisme sempre intenta dir allò que el poble vol escoltar, fer un discurs per al poble, però finalment acaben essent molt discutibles totes aquestes propostes o reformes que mencionen aquests populistes, per la poca fiabilitat en que es duguessin a terme un cop estiguessin al poder.[158]

El malestar que ha provocat la crisi econòmica, financera i social d'aquests darrers set anys, focalitzat especialment cap els sectors socials més populars o més empobrits de la societat,

---

[155] Notícia de la web *El Segre* titulada "L'extrema dreta o els populismes de dreta". Enllaç: [http://www.segre.com/collaboracio/article/lextrema-dreta-o-els-populismes-de-dreta]. Consultat el dia 15 de juliol de 2016.

[156] THOMAS, Joan Maria. (2013). Assignatura, *Problemes de la Societat Actual.*

[157] SÁNCHEZ, Josep. (2016). Assignatura, *Conflictes del segle XX.*

[158] THOMAS, Joan Maria. (2013). Assignatura, *Problemes de la Societat Actual.*

per les greus dificultats a l'hora de fer front al dia a dia, el malestar de les classes mitjanes que han vist reduït el seu poder adquisitiu. Ha fet que no creguessin amb el sistema i en molts casos s'han recolzats en postures extremistes per poder buscar una solució als seus problemes. Davant aquest cas les dificultats arran l'atur i els problemes econòmics han portat moltes persones a radicalitzar-se, criticar el sistema i els partits estatals, buscant altres alternatives amb un missatge més proper i molts cops esperançador, per tal de poder tenir una vida més digna.[159]

L'extrema dreta s'ha aprofitat del malestar social, els problemes polítics, socials i econòmics buscant culpables del problema ja sigui la corrupció política, el funcionament del sistema, la immigració, els partits tradicionals etc. Especialment amb l'ús d'aquest fort discurs contra la immigració fent molta apologia del nacionalisme i la defensa de la nació davant d'un enemic comú que és la immigració, especialment la procedent de països musulmans. Transmeten un discurs on ens diu que *"Les nacions d'Europa estan amenaçades per l'islam, els europeus ens hem d'unir i lluitar contra l'invasor", "L'islam vol conquerir i fer-se amb el poder d'Europa i acabar amb els valors europeus, i imposar l'islam a Europa"*. El populisme ultradretà s'ha aprofitat dels problemes que té Europa actualment hi ha sabut fer-se un lloc dins l'àmbit polític, buscant el suport de les classes populars ofegades pel sistema i dels sectors més dretans i conservadors.[160]

En general L'extrema dreta actual espanyolista ja no utilitza les mateixes estratègies polítiques o discursos que es van utilitzar als any 30, no segueix una tradició franquista o catòlica ni l'apel·la, sino tot el contrari pretén trencar en part amb el franquisme per introduir un nou discurs més adequat al present, però com veurem no aconseguiran atreure les masses i seguirà mantenint-se a la marginalitat.

Tal i com he pogut observar, la nova extrema dreta molts cops no és vol identificar amb el nazisme o el feixisme, ja que tot i tenir moltes semblances amb les antigues organitzacions polítiques feixistes del anys 30, actualment saben que està malt vist aquest tipus de mentalitat. Fins i tot segons el país europeu que vagis és delicte fer proclamés que incitin a l'odi racial o la violència, així com també exhibir segons quin tipus d'indumentària o banderes que estiguin vinculades o facin apologia del nazisme o feixisme, tot i això encara hi ha organitzacions a Espanya que en cap cas volen trencar amb el nazisme i segueixen utilitzant simbologia i un discurs renovat però a la semblança dels anys trenta, el cas d'Alianza Nacional [AN].

Com podem veure, tant els mitjans de comunicació com qualsevol altre espai, l'extrema dreta espanyolista està molt present a la nostra societat, especialment a Madrid, València i Barcelona, deixant-se veure molt sovint amb les seves manifestacions i concentracions, ja sigui el 9 d'octubre a València i el 12 d'octubre a Barcelona. Unes dates on el feixisme espanyol és

[159] Notícia de la web *El Segre* titulada "L'extrema dreta o els populismes de dreta". Enllaç: [http://www.segre.com/collaboracio/article/lextrema-dreta-o-els-populismes-de-dreta]. Consultat el dia 15 de juliol de 2016.
[160] SÁNCHEZ, Josep. (2016). Assignatura, *Conflictes del segle XX.*

manifesta exhibint impunement les seves banderes, pancartes i fan proclames que inciten a la violència i l'odi racial.

Un gran autor especialitzat en extrema dreta que segueixo molt per tal de realitzar el meu treball, és el fotoperiodista Jordi Borràs, que segons vaig poder escoltar a l'entrevista que li van fer el dia 13 d'octubre del 2015 als matins de TV3. Ens diu que Espanya és un país que conserva encara certs trets franquistes, ja que encara costa molt castigar en penes de presó i amb multes els càntics nazis i la simbologia feixista, com també jutjar segons quin tipus d'amenaces o violència per part d'aquests grups.[161]

Borràs també diu que l'espanyolisme en general no es únic i exclusiu de l'extrema dreta, hi ha espanyolisme nacionalista de dretes, com pot ser el del PP i els seus simpatitzants, com un espanyolisme d'esquerres com pot ser Podemos etc. Però tal i com ens diu Borràs, durant els últims anys *"lo que sí existe, porque así lo he constatado en el tiempo que llevo siguiendo sus actos, es una convivencia velada entre el españolismo y la extrema derecha".* Amb això ens vol dir que en general el nacionalisme espanyol no ultradretà, quan ha comvocat actes contraris al independentisme, sempre ha vist la presència dels moviments ultradretants i feixistes als seus actes.[162]

Això ha fet que que en general les mobilitzacions espanyolistes acabin essent satel·litzades pels grups ultradretans, fet que ha provocat el deteriorament, especialment amb la reducció del suport social dels sectors d'esquerres i espanyolistes. Tal i com ens diu Borràs, *"Entiendo que un ciudadano de izquierdas no querrá inmiscuirse bajo según qué signos y partidos antidemocráticos... No hay que engañarse: en Catalunya es la extrema derecha la que empuja al españolismo a la calle. Por eso siempre habrá un españolismo que jamás podré fotografiar".*[163]

Com podem veure a les seves pàgines web, les noves organitzacions hereves de les del anys 30 amaguen la seva ideologia feixista, exposant altres arguments molt semblants però sempre encoberts i utilitzant símbols i discursos per atraure persones molt heterogènies d'altres àmbit, on en caps cas s'identifiquen amb l'extrema dreta en general o amb el feixisme.

Des del meu punt de vista el discurs que fan servir actualment la major part de l'extrema dreta a Catalunya, tant l'espanyolista com la catalanista, tot i que encarà té presència el neonazisme. És un discurs provinent del *lepenisme* francès, en contra la immigració, identitari i nacionalista, populista, contra l'atur, la inseguretat, el terrorisme, l'anticapitalisme, l'anticomunisme etc. Abandonant així el discurs dictatorial, autoritari i imperialista dels anys 30, ja que ells estan dins del sistema, accepten la democràcia, però volen apostar per un tipus de democràcia més restringida pel que fa la llibertat individual, augmentar la seguretat i reduir la immigració procedent d'altres parts del món.

---

[161] Web de *Tv3 alaCarta*. Enllaç: [http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/noticies-324/entrevista-al-fotoperiodista-jordi-borras-que-ha-rebut-amenaces-de-partits-dultradreta/video/5557154/]. Consultat el dia 15 de juliol de 2016.

[162] Notícia del *Público* titulada "En Catalunya es la extrema derecha la que empuja al españolismo a la calle". Enllaç: [http://www.publico.es/politica/catalunya-extrema-derecha-empuja-al.html]. Consultat el dia 15 de juliol de 2016.

[163] *Ibídem*

Un discurs que tot i no ser feixista pot atraure a moltes persones que estan en greus problemes econòmics i socials degut a la crisi actual. Aquestes persones veuen amb aquests partits la solució o una alternativa en front la crisi actual, però no veuen que darrere aquests partits hi ha una tradició i uns referents de les antigues corrents dels anys 30, que van portar el que fou uns dels pitjors episodis de la història, la Segona Guerra Mundial.

L'extrema dreta catalana està molt ven organitzada però és molt marginal, trobem partits i organitzacions espanyolistes com poden ser la Falange Española de las Jons, Democracia Nacional, Movimento social Republicano, Alianza Nacional, Vox, Plataforma per Catalunya etc. Com també l'extrema dreta independentista molt més minoritària, com pot ser Identitat Nacional, Unitat Nacional Catalana, Som Catalans" etc.

6.2. LA NOVA EXTREMA DRETA ESPANYOLISTA A CATALUNYA

6.2.1. DEMOCRACIA NACIONAL [DN]

El 29 de gener de 1995 es constituí a Madrid Democracia Nacional [DN], el mateix dia que es dissolgué las Juntas Españolas. Això fou així ja que el gruix que formà llavors DN procedia d'aquesta última organització, però també d'altres formacions ja dissoltes com podia ser CEDADE el 1993 o el Frente Nacional de Piñar el 1994. Amb aquesta nova formació s'intentà crear una formació semblant a la nova ultradreta europea, on el seu referents fou essencialment el Front National de Lepent amb el seu nacional-populisme.

El partit es defineix com a social-patriota i transversal, defugint d'etiquetes de dreta o extrema dreta, tanmateix actualment el partit no ha aconseguit el seus objectius i no ha pogut esdevenir hegemònic dins l'àmbit ultradretà, esdevenint com el partit únic que aglutini tot l'àmbit ultradretà espanyol. Ni tampoc a aconseguit trencar la marginalitat política, el discurs o la simbologia neofeixista i neonazi molt present dins la seva formació, especialment entre les seves joventuts, així com les bones relacions amb la ultradreta més neonazi, tot i l'intent de desmarcar-se d'aquest àmbit per obrir-se a diferents sectors de la societat. Així doncs DN inicià la seva trajectòria amb un missatge rupturista i espanyolista, renuncià identificar-se amb qualsevol genealogia històrica ultradretana i apostà per una consigna clarament *lepenista*, ja esmentat anteriorment.

Desprès de passar el partit per diferents presidències com Juan Enrique Peligro el 1995, Francisco José Pérez fins l'any 2000, l'octubre de 2004 assumí el càrrec de president fins l'actualitat el Valencià Manuel Canduela. Figura molt problemàtica i molt important dins l'entorn espanyolista ultradretà. Inicialment falangista, Canduela ingressà els anys vuitanta al

col·lectiu Acción Radical, d'ideologia neonazi i amb notable presència d'*Skinheads*. També fou membre d'un grup musical ultradretà anomenat División 251, en al·lusió a la División Azul.

Aquesta formació com ja he dit seguirà una trajectòria de l'extrema dreta europea especialment la *lepenista*, introduint al seu discurs un pensament xenòfob, present per exmilitants de CEDADE, la defensa de la unitat i la sobirania d'Espanya davant les amenaces separatistes i externes, arran la pèrdua de sobirania que comporta la integració dins la Unió Europea i la OTAN. Com també la denúncia del monopoli exercit pels principals partits polítics en general de la política estatal, l'enduriment de la legislació contra delictes ecològics. Finalment demanant la denùncia de l'augment de la inseguretat ciutadana, exigint més rigor a l'hora de reprimir-la.[164]

DN també introduí un discurs ultra-patriota cercant un electoral ideològicament transversal i convertí la immigració en la seva principal bandera, amb el lema *"Stop inmigración", "Los españoles primero".* DN seria la nova formació espanyola assimilable a la nova ultradreta, anomenada nacional-populisme. Abandonarà la trajectòria i el pensament de l'antiga extrema dreta i la dels anys trenta, caracteritzada pel nazisme i feixisme, aportant nou pensament adequat a la societat del moment, però tot i això utilitzaran molts aspectes de l'antiga extrema dreta.[165]

Aquesta expressió *Nacional-Populista* l'utilitzà el politòleg francès Pierre-André Taguieff, per tal de designar la nova ultradreta, de la qual el *lepenisme* seria l'expressió més representativa. Aspecte que ens vindria a dir l'apel·lació al poble que fan els partits de la nova ultradreta centrada en la seva dimensió nacional, tot partint de la premissa que el conjunt del poble és homogeni i la divisió en classes no té transcendència. Aquestes formacions pretenen identificar el poble amb la nació i crear així una identitat permanent i inseparable. Per aquest motiu aquestes formacions converteixen els estrangers en l'objectiu prioritari de la seva denúncia, com l'estranger invasor que pretén destruir la nació. D'aquesta manera afirmen que la identitat nacional es troba amenaçada per culpa la immigració.[166]

DN es presentà distant de l'extrema dreta clàssica, ja que ser classificat com dreta nacional no els faria sortir de l'electorat tradicional, així doncs la seva formula fou arribar a més persones que probablement no s'identificaven amb la ultradreta, però estaven insatisfets amb la política que s'estava desenvolupant al país i buscaven organitzacions o noves formules per solucionar la problemàtica actual. És per aquest fet que el partit no al·ludí el passat ultradretà espanyol, ni els referents ideològics habituals del franquisme o el catolicisme. Tot i els propòsits renovadors, el partit no aconseguí esdevenir una formació hegemònica dins la ultradreta, confluent amb noves organitzacions i partits aïllats d'ells.[167]

---

[164] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 365 i 366

[165] *Ibídem,* Pag. 365 i 366

[166] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 266 i 267

[167] *Ibídem,* Pag. 266 i 267

Tot i que DN a les seves primeres eleccions va decidir presentar-se sola, la falta de suport electoral els va portar durant les següents eleccions ha presentar-se dins una coalició nacional, integrada per formacions com Alianza Nacional, España 2000 etc. On tot i la seva escassa representació i suport electoral, obtenint en moltes ocacions alguna regidoria d'algun municipi, com el que van aconseguir a un poble de Valladolid a les municipals del 2015. DN és avui dia el partit ultradretà espanyolista amb més força i més militància que trobem.[168]

Amb Ignacio Mulleras, primer dirigent de DN a Catalunya, exregidor a Olot per PxC i ex membre de CEDADE. S'ha de dir que DN sempre ha tingut certa implantació a Catalunya, amb tot un seguit de nuclis actius a Barcelona, Lleida, Tortosa, Tarragona, poblacions del Garraf, Llobregat, el Baix Penedès, Girona i el petit nucli ja dissol de Cardedeu impulsat per Ana Castillo, una jove que anteriorment havia estat candidata del PPC i de la PxC.[169]

DN també disposa d'una secció juvenil anomenada Democracia Nacional Joven [DNJ], aquesta organització juvenil com moltes altres ultradretanes, especialment dins l'entorn del neonazisme i el neofeixisme europeu, en substitució de l'esvàstica prohibida a molts llocs del món, utilitzen simbologia pagana per legitimar el nacionalsocialisme. És per això que podem veure l'ús de símbols rúnics, víkings, celtes, grecs o de la Roma Imperial, per rebutjar així el tradicionalisme catòlic i legitimar les cultures dels vells pobles indoeuropeus precristians i la seva expansió per Europa, els quals els consideren els autèntics europeus de sang i és una forma per tal de defensar la identitat de la raça blanca. El símbol més utilitzat per aquestes noves formacions ultradretanes és especialment la creu cèltica, un antic símbol solar, avui utilitzat freqüentment per grups europeus neonazis per legitimar i així identificar-se amb els primers pobles indoeuropeus que ells consideren els creadors de la raça europea i blanca.[170]

A part dels diversos atacs especialment a seus independentistes acompanyats per vidres trencats, pintades i adhesius ofensius etc. El passat 11 de setembre de 2013, DN juntament amb altres formacions com AN, Falange [FE] i amb l'actual vicepresident de DN, Pedro Chaparro, van assaltar el Centre Cultural Blanquerna de Madrid durant un acte organitzat per la Generalitat de Catalunya durant la diada de l'Onze de setembre, un atac el qual la fiscalia demana per alguns dels seus assaltants des-de sancions econòmiques a penes de presó.[171]

---

[168] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 266 i 267

[169] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680] . Consultat el dia 21 de juny de 2016.

[170] Web de *RSA, Madrid.* Enllaç: [https://rsamadrid.wordpress.com/2010/06/28/simbologia-nazi-i/]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.

[171] Notícia de *El País* titulada "Me enerva la Diada porque me mueve el amor a España". Enllaç: [http://politica.elpais.com/politica/2016/01/18/actualidad/1453117126_958866.html]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.

6.2.2. ALIANZA NACIONAL [AN]

Alianza Nacional és un partit polític fundat a València l'any 2006, neix d'altres experiències ultradretanes com Alianza por la Unidad Nacional [AUN], és pot definir com una formació ultraespanyolista inspirat amb l'organització feixista Alba Daura, és declara hereu dels feixismes europeus i utilitzen tot tipus de simbologia nazi, feixista i espanyolista. Es defineix també com a nacionalisme social i es consideren revolucionaris, anti-capitalistes i socialistes no marxistes. El seu principal lema és *"Raza-nación-socialismo",* essent defensors de les teories racistes argumentades pel *"Ius sanguinis"* (dret de sang), com a argument per determinar que l'origen d'un individu ha de determinar la seva nacionalitat.[172]

AN el podríem classificar com el llegat de la CEDADE i el PENS, ja que sense cap dubte és pot classificar directament com a organització neonazi i ultranacionalista espanyola, que els porta fins i tot, a reclamar la integració de Portugal a Espanya. Ja explicat anteriorment, AN al igual que DN ha introduït dins la seva organització simbologia del neonazisme europeu, a part AN ens menciona a la seva web oficial que *"Con constancia y voluntad se conseguirá en este país levantar un movimiento que aglutine una línea verdaderamente Nacional y socialista. Como partido, atravesamos un proceso de renovación del que estamos convencidos, saldremos convertidos en un referente tanto nacional como internacional, de una auténtica postura revolucionaria para nuestro tiempo".*[173]

AN sens dubte és l'organització més perillosa actual de la ultradreta espanyola, ha arribat a declarar en diferent mítings l'ús de les armes i la violència contra el separatisme, a part, se'ls atribueix als seus membres majoritàriament d'estètica *skinhead* batusses i pallisses a immigrants, homosexuals, independentistes etc. Al igual que DN, té una estructura juvenil anomenada Frente de Juventudes, com ells diuen *"Su misión como su nombre indica es la de encauzar las energías juveniles hacia acciones reivindicativas de esa "otra juventud" opuesta a la actual del botellón, las drogas, el egoísmo o la sumisión" .*[174] [175]

AN manté una dèbil estructura a Catalunya, sense nucli estable, però amb molts militants especialment a Barcelona i la seva àrea metropolitana. Tal i com ens diuen a la seva pàgina web oficial *"Las sedes físicas de las que disponemos reciben el nombre de "Baluarte" y acogen diferentes charlas de formación, congresos, conferencias, puntos de información así como actividades deportivas y culturales"* .[176]

[172] Web de *Alianza Nacional [AN].* Enllaç: [https://anlostuyos.wordpress.com/quienes-somos/]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.
[173] *Ibídem*
[174] Web de *Alianza Nacional [AN].* Enllaç: [https://anlostuyos.wordpress.com/quienes-somos/]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.
[175] Web *d'Antifeixistes.org.* Enllaç: [http://www.antifeixistes.org/pdfs/dossier_AN.pdf]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.
[176] Web de *Alianza Nacional [AN].* Enllaç: [https://anlostuyos.wordpress.com/quienes-somos/]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.

L'organització està liderada per un advocat ex-convicte, Pedro Pablo Peña Muñoz. On el 17 de setembre de l'any 2000, Peña juntament amb altres militants de l'organització van ser enganxats al moment quan es disposaven, sobre un pont, a llançar artefactes incendiaris contra un autocar ocupat per familiars de presos presumptament vinculats a ETA. A part juntament amb DN, varis militants d'AN van participar a l'assalt al Centre Cultural Blanquerna de Madrid, durant la Diada de 2013.[177]

Per acabar cal destacar que el 12 d'octubre de 2013 es va constituir La España en Marcha [LEM], coalició política que integrava diferents formacions ultradretanes com DN, AN, Nudo Patriota Español [NPE], La Falange [FE], i el Movimiento Católico Español [MCE]. Aquesta coalició pretenia presentar-se a les eleccions europees del 2014, però les disputes internes, les tensions pel lideratges va portar la sortida de DN i presentar-se tota sola a les europees. Tot i això la coalició es va presentar tenint un escàs resultat electoral de 17.000 vots arreu de l'Estat. Quedant congelada l'activitat de LEM després que AN abandonés la plataforma a mitjan 2015. Essent LEM molts cops protagonista als mitjans de comunicació, arran els escàndols protagonitzats per Pedro Peña, juntament amb Manuel Andrino, líder de Falange Española [FE], durant la presentació de la coalició l'any 2013. Moment que van mencionar unes greus declaracions i diverses consignes que van portar els dos líders neofeixistes a asseure's al banc dels acusats, arran una denúncia de la Fiscalia de Barcelona en què al·legava un delicte d'incitació a l'odi i un altre d'injúries greus.[178]

Tot i això actualment tant la Falange [FE], com AN, DN, División Europa, Frente por España [FxE] i altres formacions de la mateixa línia ultradretana espanyolista i feixista. Segueixen mantenint contacte i convoquen cada any diferents concentracions i actes al carrer, la més famosa és la que fan a Montjuic els dotze d'octubre, on tots els patriotes espanyols es concentren per defensar la unitat d'Espanya, contra els anomenats càncers de la democràcia, el separatisme, la immigració, el capitalisme, el comunisme etc.

---

[177] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

[178] *Ibídem*

6.2.3. MOVIMIENTO SOCIAL REPUBLICANO [MSR]

L'altre línia de la nova ultradreta espanyola que no s'identificà amb les formacions mencionades anteriorment, fou les formacions que segueixen postulats de la ultradreta europea, però intenten amagar els trets més feixistes, ultradretans i espanyolistes que probablement no amaguen altres formacions com DN, AN o FE. Desmarcant-se així de la simbologia del franquisme o del neonazisme europeu, considerant-se una tercera via, ni de dretes ni de esquerres, com una nova formula per solucionar el problemes socials, polítics i nacionals que està passant Europa i Espanya. Però el seu missatge confós molt vinculat a la ultradreta i populista europea, ha fet que no es puguin deslligar-se d'aquesta etiqueta.

El partit anomenat Movimiento Social Republicano [MSR] va sorgir el 1999 a Barcelona i fou l'últim partit d'àmbit ultradretà constituït abans dels noranta. MSR són classificats com a nacional-revolucionaris, dels quals els seus eixos d'acció política són la Nació, la República i la socialització. Juan Antonio Llopart principal líder fins 2014, ens diu que el partit s'ha situat a l'espai més esquerrà de la ultradreta hi ha trencat amb la dreta nacional, distanciant-se de les posicions de la ultradreta tradicional i dotant-se així d'una ideologia pròpia.[179]

Defensen també la unitat d'Espanya, per tant està en contra de qualsevol separatisme, però fuig de l'aspecte unitari, centralista i espanyolista ja que té en compte la diversitat cultural d'Espanya. El qual considera que Espanya la integren un conjunt de pobles units al llarg de varis segles d'història, que acabarien formant l'etapa més gloriosa de l'Espanya Imperial, una etapa que veuria el seu final per culpa el centralisme borbònic. El MSR fuig així del discurs ultraespanyolista que exposa DN i AN, per introduí un discurs que combina el patriotisme a l'hora català i espanyol, expressat ja anteriorment dins el MPC i el carlisme.[180]

És classificat com a partit *"socialista no marxista*", d'un *"feixisme roig*", o de neonazi, en aquest aspecte MSR aposta per renovar el panorama nostàlgic de l'extrema dreta espanyola, defugint del franquisme i l'extrema dreta tradicional. Al igual que moltes organitzacions titllades d'extrema dreta i feixistes, MSR rebutja classificar-se de dretes o d'esquerres i especialment la etiqueta que se'ls atribueix d'extrema dreta. És per aquest fet que es defineix com a partit transversal, nacional i revolucionari. L'organització està inspirada amb el ja dissolta Movimiento Social Italiano, el qual s'identifica amb una flama pintada amb els colors negre i vermell, semblant a posicions anarquistes i de l'extrema esquerra.[181]

En àmbit social, MSR ha plantejat una alternativa a la societat del consum, també una reforma agrària i una nacionalització de tots els sectors industrials i financers, amb un enfortiment de l'estat del Benestar. Com diuen a la seva pàgina web, la socialització per ells és *"El camino hacia la Justicia Social. Acercar el centro de decisiones a los trabajadores, mayor equidad y*

---

[179] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 369 i 370

[180] *Ibídem,* Pag. 369 i 370

[181] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

reparto de la riqueza mediante la producción y los derechos sociales. Sectores estratégicos de la economía al servicio de la sociedad, incentivo a las pequeñas y medianas empresas privadas, generadoras de trabajo y tejido econòmico". A part també s'ha sumat al discurs ultradretà contra la inseguretat ciutadana i el descontrol de la immigració il·legal i legal, tot i que s'ha pronunciat contrari al racisme i la xenofòbia. [182]

Tot i els seus intents d'apropar-se a l'esquerra, els seus postulats nacional-revolucionaris i neofeixistes han fet que en general l'esquerra política rebutgi la formació. En tot cas el MSR s'ha situat en una posició perifèrica del camp ultradretà ja mencionat anteriorment com el cas de Falange Española, Alianza Nacional i dels més *lepenistes* com Democracia Nacional. Al igual que les seves propostes tampoc sintonitzen amb les formacions d'esquerres.

MSR ha intentat amb una imatge de formació esquerrana introduir-se sense èxit dins de sindicats, plataformes veïnals etc., també s'ha posicionat contra Israel intentant fer-se un espai però sense cap èxit dins dels moviments propalestins. També ha sabut obtenir contactes en l'àmbit internacional, formant part de l'Aliança dels Moviments Nacionals Europeus, una aliança de partits ultradretans europeus formada, entre d'altres, per la italiana Flama Tricolor, el Partit Nacional Britànic o el Jobbik hongarès. Al igual que altres formacions, també disposa d'un nucli juvenil anomenat Liga Joven, per formar els joves dins del seu discurs i realitzar tot tipus d'agitació al carrer.

Actualment, MSR a Catalunya i a la resta de l'estat està passant una greu crisis, ja que Juan Antonio Llopart i la major part dels membres del comitè ejectiu van abandonar el partit per qüestions internes per crear una nova organització anomenada Soberanía y Libertad [SyL], una formació amb un discurs *Paneuropeista*, antisemita, anti-capitalista i espanyolista, amb el lema *"sobirania, solidaritat, llibertat i Europa".* Tot i que la procedència de molts dels membres de SyL són d'àmbits ultradretans, han fugit del discurs nacional-revolucionari i també pretén apartar-se de qualsevol formació d'extrema dreta. En aquests aspecte s'han sumant en moltes ocasions a actes de Societat Civil Catalana [SCC], una plataforma ciutadana nascuda per fer front a l'independentisme català i defensar els catalans que es senten espanyols i millorar les relacions entre l'estat espanyol i Catalunya.[183]

En l'aspecte electoral, MSR ha obtingut escassos vots a tot l'estat, bàsicament molt poc significatiu, aconseguint només un regidor a la província de Guadalajara l'any 2011. Tot i els moments difícils, el MSR a Catalunya disposa de la seu central a Barcelona on pràcticament té la major part de la militància de Catalunya. Com també disposa d'un nucli a Tarragona i zones de Girona on a les municipals de 2015 va estar a punt d'aconseguir un regidor a la localitat gironina de Riudarenes.[184]

---

[182] Web de *Movimiento Social Republicano [MSR].* Enllaç: [http://msr.org.es/]. Consultat el dia 03 d'agost de 2016.
[183] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.
[184] *Ibídem*

6.2.4. EL CASAL TRAMUNTANA

El Casal Tramuntana fou una associació fundada el 2012 i auto-dissolta al maig de 2015. El Casal Tramuntana tal i com diuen ells, és definia com *"Somos un puñado de jóvenes (y algunos no tan jóvenes) identitarios, inconformistas, y con inquietudes sociales, culturales y políticas. Gente joven, disidente del sistema y la modernidad actual, que nos oponemos al fenómeno de la globalización, al salvaje capitalismo y a la destrucción de nuestra identidad como pueblo en todos sus aspectos, gente que ama a su tierra y a sus raíces sin complejos, y que se siente orgullosa de defender ciertos valores, que lejos de pensar que estén caducos pensamos que son eternos".*[185]

Fundat per diferents personalitats de l'àmbit ultradretà com l'exmembre del MPC i exregidor de la PxC a l'Hospitalet de Llobregat Alberto Sánchez, o l'exmilitant del MSR Alejandro Fernández. Darrere aquesta carta de presentació, el 2012 s'estructuraria una organització amb un local propi llogat al barri del Clot de Barcelona, emmirallats a Itàlia per l'ocupació del centre social Casa Pound per okupes d'extrema dreta. El Casal Tramuntana tal com diuen ells, pretén ser un "*Punto de encuentro, un lugar de referencia para gente que comparta inquietudes y valores similares. Un espacio donde pueda florecer un tejido social y sea epicentro de la comunidad identitaria. Queremos ser un centro social alternativo, un lugar donde tenga cabida la cultura disidente. Un espacio verdaderamente libre donde realizar debates y traer conferenciantes que expongan sus ideas y sus opiniones con total libertad, más allá del yugo del pensamiento imperante y los convencionalismos de lo políticamente correcto".*[186]

Davant aquest aspecte el casal es va tornar amb un punt de trobada de col·lectius i joves provinents de diferents àmbits ultradretans del nacionalisme espanyol, especialment vinculats als xenòfobs de Plataforma per Catalunya [PxC], els nacional-revolucionaris del Movimiento Social Republicano [MSR], fins al tradicionalisme hispànic i catòlic del Moviment Patriòtic Català [MPC], del qual el casal va extreure el seu principal lema, *"Catalanitat és Hispanitat".*

Tal com mostren a la seva pàgina oficial, com també al seu perfil de Facebook, a part de ser un punt de trobada d'una part d'aquest nucli de la ultradreta espanyolista provinent de Barcelona. El Casal Tramuntana fou un nucli molt actiu de la defensa de la unitat d'Espanya i la lluita contra el separatisme català, organitzant actes, agitacions al carrer. Assistint al igual que PxC, MSR, SyL i l'antic MPC, a les manifestacions convocades per societat Civil i d'altres formacions. Però mai han assistit ni s'han identificat amb l'àmbit espanyolista més ultradretà de Falange, DN i AN, on cada dotze d'octubre es concentren a Montjuic. Els membres de Casal Tramuntana es desvinculen així de l'ultraespanyolisme patriòtic i anticatalanista de DN i AN,

[185] Web de Facebook de *Casal Tramuntana*. Enllaç: [https://www.facebook.com/casal.tramuntana/about/?entry_point=page_nav_about_item&tab=page_info]. Consultat el dia 02 de juny de 2016.
[186] *Ibídem*

com també de la simbologia referen al neofeixisme europeu, introduint simbologia del patriotisme que combina un nacionalisme català i hispànic.[187]

A part de tots aquests aspectes exposats anteriorment, al casal també s'hi duien a terme altres activitats des-de sortides a la muntanya, recollida d'aliments, donacions de sang, debats, xerrades, presentacions de llibres, festes etc.[188]

El casal desprès de tres anys i haver sigut més d'un cop principal centre d'atenció del moviments antifeixistes de Barcelona i l'associació veïnal del Clot, va decidir tancar el 2015 tot i no deixar clar el perquè del seu tancament, segurament per motius interns. La seva pàgina web ens diu que *"Son varios los factores que nos han llevado a tal determinación, pero el principal se basa fundamentalmente en la sensación de un tiempo a esta parte de que se estaba terminando una etapa y había que iniciar una nueva. Siempre hemos tenido muy claro que las entidades y las siglas son sólo un medio y no un fin en sí mismo, y que lo realmente importante es defender de la forma más eficaz posible la Patria, la Justicia Social y la identidad de nuestro pueblo".*[189]

Per acabar ens diuen que *"El Casal Tramuntana cierra sus puertas, sí, pero la lucha continúa, y aquellos que sienten el amor por la Patria y por la Causa, los infatigables que no se dejan vencer por el desaliento, los valientes que no conocen el verbo rendirse, los inconformistas que no se resignan a la triste realidad, y los guerreros que no conocen otra vida que la lucha, todos ellos encontrarán pronto una nueva trinchera para seguir peleando"*.[190]

Cal afegir que s'especula que bona part dels seus membres continuen actius en política, alguns dels quals probablement estan dins la nova formació anomenada Tradició Catalana [La Traca], una organització molt fantasmagòrica, on pràcticament no es té informació i les primeres notícies d'aquesta organització van sortir a la pàgina web de Som a Temps. Entitat creada per aturar l'independentisme, defensant així la hispanitat de Catalunya, com diuen ells a la seva pagina web *"Som a Temps es una asociación de catalanes que nos sentimos hispanos y que vemos el nacionalismo como algo ajeno al ser catalán. Siempre que se aspira a un futuro, primero se ha de mirar al pasado y aprender de él. Ante el nacionalismo no pretendemos elevar propuestas inviables. Nuestro objetivo fundacional es defender la realidad catalana, pero fundamentada en sus raíces no en quimeras que traicionan la voluntad de nuestros antepasados y que nos pueden arrojar a un abismo de ruptura social y vital. Sabemos que el nacionalismo no puede frenarse con nacionalismo y que la historia de España es la conjunción de una serie de pueblos que se unieron en objetivos y destinos comunes. Pero que, de ellos, supieron mantener sus idiosincrasias, muchas veces Instituciones propias y lenguas"* .[191]

---

[187] Web de Facebook de *Casal Tramuntana*. Enllaç: [https://www.facebook.com/casal.tramuntana/about/?entry_point=page_nav_about_item&tab=page_info]. Consultat el dia 02 de juny de 2016.
[188] *Ibídem*
[189] Web de *Casal Tramuntana.* Enllaç: [http://www.casaltramuntana.org/]. Consultat el dia 03 d'agost de 2016.
[190] *Ibídem*
[191] Web de *Somatemps.* Enllaç: [https://somatemps.me/quienes-somos-qui-som/]. Consultat el dia 04 d'agost de 2016.

Som a Temps tot i ser una organització que es desvincula de la ultradreta tradicional com la nova i no utilitzen cap tipus de simbologia ultradretana. Actualment és el president de l'entitat Josep Alsina, un destacat militant de l'extrema dreta catalana, exmilitant del Partido Español Nacional Socialista [PENS], FN, MSR i actualment es troba dins de SyL.[192]

La Traca tot i que no té ni pàgina web i la informació que és té de l'organització és gràcies a l'entitat de Som a Temps.[193] També s'ha donat a conèixer amb les seves accions que duen a terme al Maresme, a Barcelona o a Sant Cugat, en enganxada d'adhesius, pintades i boicots a murals independentistes.

La Traca signa les seves accions amb una X vermella sobre fons blanc i amb el nom de la Traca, possiblement fent referència a la creu de Borgonya utilitzada pel carlisme, acompanyades de lemes com Catalunya hispana, o Catalunya, hispana i cristiana etc,. Aquesta organització es nodreix d'un patriotisme a l'hora català i espanyol, defensa les arrels i la cultura catalana però dins Espanya. Una Catalunya, hispana i cristiana, utilitzant referents del nacionalisme espanyol i tradicionalista recuperat del carlisme, criticant el fals discurs i enganyós que ha creat l'independentisme català, culpable d'enfrontar Catalunya amb Espanya. Com diuen ells *"Hartos de tantas mentiras y tergiversaciones, hoy emerge una juventud, catalana e hispana, dispuesta a defender la verdadera catalanidad".* Tot apunta que la seva militància probe de sectors propers al moviment carlí, influenciats pel desaparegut MPC, amb elements provinents del Casal Tramuntana i també de la desapareguda secció juvenil de PXC, anomenades les Joventuts Identitàries per Catalunya [JIxC].[194] [195]

6.2.5. PLATAFORMA PER CATALUNYA [PXC]

A inicis del segle XXI, concretament l'abril de 2001 sorgí a la població de Vic (Osona) Plataforma per Catalunya [PxC], com ells diuen *"Un partido independiente catalàn centrado en la Seguridad ciutadana y el control de la inmigración",* és a dir "Plataforma *del sentido común"*.[196] Fou una plataforma que centrava la seva campanya en la denùncia dels perills que comportava la nova immigració extraeuropea, en concret els immigrants procedents de l'Europa de l'est, Sud-Amèrica i del món islàmic, (especialment del Magrib). Un fenomen migratori que arribarà a Espanya i Catalunya entre finals i principis del segle XXI, essent

[192] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

[193] Web de *Somatemps.* Enllaç: [https://somatemps.me/2015/07/23/neix-la-traca-i-donara-de-que-parlar/]. Consultat el dia 04 d'agost de 2016.

[194] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

[195] Web de Somatemps. Enllaç: [https://somatemps.me/2015/09/11/declaracion-fundacional-de-la-traca/]. Consultat el dia 04 d'agost de 2016.

[196] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2009). *La Plataforma per Catalunya: la eclosión de un nacional-populismo catalán. (2003 – 2009).* (1a ed.). Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. Pag: 3

l'espurna al sorgiment de formacions ultradretanes i xenòfobes que buscaren posar punt i final amb un major control com deien ells, d'un fenomen migratori incontrolat que podia posar en perill el sistema democràtic i l'estat del Benestar.

PxC fou fundada per un antic militant de Fuerza Nueva, el vigatà, Josep Anglada, el qual fou president fins el març del 2014, ja que fou substituït per Xavier Simó, essent aquest posteriorment substituït per unanimitat pel líder de PxC al Vendrell, August Armengol el juliol de 2015, el qual encara segueix essent actualment el president del partit.[197] [198]

Un cop formada PxC decidí presentar-se en varies poblacions a les eleccions municipals del 2003, aconseguint algunes regidories a les poblacions catalanes com Vic, el Vendrell, Cervera i Manlleu. Un cop situat en el panorama polític la formació defugi d'identificar-se utilitzant un discurs o simbologia del nou neofeixisme o neonazisme europeu i inicià un discurs i una línia a la semblança de la nova ultradreta populista europea, especialment la del Front Nacional francès de Le Pen. Tal i com ens mostra a la seva pagina web, *"Enfront de tots els altres partits, que són aferrissats partidaris de la immigració massiva, que l'han afavorit fins ara i la seguiran afavorint, Plataforma per Catalunya t'ofereix una oportunitat única i quasi definitiva de triar el model de societat on a tu t'agradaria més viure, on hi hagués més seguretat ciutadana i un millor control de la immigració. Demanem que es compleixi la Llei d'Estrangeria, que tot treballador estranger que entri ho faci amb un contracte de treball real i un sou just i digne, amb igualtat de drets i obligacions de tots els immigrants legals al nostre país. Exigim que les bandes de delinqüents siguin tancades a la presó, l'expulsió immediata de tots els immigrants il·legals i l'aplicació de mesures perquè el problema no es descontroli més".*[199]

També es va negar a identificar-se de dretes o d'esquerres i a la vegada Anglada, negà que PxC fos racista o ultradretana, dient que la seva única intenció era defensar els interessos de Catalunya, reclamant un control de la immigració. Tal i com diu a la seva pàgina web *"Tots som conscients del perill que afrontem de perdre la nostra identitat. Ha arribat l'hora de dir en veu alta i sense por allò que tots pensem: que ja n'hi ha prou, que primer som els de casa i no pas els immigrants. Amb la teva ajuda, tots plegats podrem decidir el futur del nostre país"*.[200] Com tampoc s'identificà primerament amb la ultradreta més espanyolista, ni amb l'independentisme més ultradretà. Ja que no fou fins anys posteriors quan es posicionaria en l'aspecte nacional, ja que la seva prioritat era el control de la immigració i la seguretat ciutadana.

---

[197] Notícia de *VilaWeb* titulada "Qui és Xavier Simó, el relleu d'Anglada a PxC?". Enllaç: [http://www.vilaweb.cat/noticia/4172108/20140208/qui-xavier-simo-relleu-danglada-pxc.html]. Consultat el dia 05 d'agost de 2016.

[198] Notícia de *NacióDigital* titulada "August Armengol, nou president de Plataforma per Catalunya". Enllaç: [http://www.naciodigital.cat/noticia/90392/august/armengol/nou/president/plataforma/catalunya]. Consultat el dia 05 d'agost de 2016.

[199] Web de *Plataforma per Catalunya [PxC].* Enllaç: [http://www.plataforma.cat/pagines/carta-de-presentacio.html]. Consultat el dia 05 d'agost de 2016.

[200] *Ibídem*

Anglada molts cops li recorden el seu passat amb FN, el qual l'acusen d'ultradretà i espanyolista, ell davant les acusacions insinua que la seva militància a FN pertanyia al passat i rebutjà etiquetes polítiques, insinuant que ell no és d'ultradreta. Manifestant *"Que la seva formació no són d'esquerres o dretes, som demòcrates que fem propaganda d'un aspecte que molta gent pensa però que cap partit polític evita pronunciar-se".* Tal i com ens introdueixen dient que *"Plataforma per Catalunya es dirigeix a tots els ciutadans que ja no se senten representats pels partits de sempre, en temes tan importants com la immigració il·legal, la baixa natalitat, la delinqüència, l'atur, la inseguretat ciutadana o la degradació dels nostres barris".*[201] [202]

Davant d'això la formació es va definir com una *"Plataforma de sentit comú"*, essent el seu objectiu fer-se un lloc dins la població que no s'identificaven o no estaven conformes amb la política i la trajectòria dels partits tradicionals i incomodes amb la nova immigració que s'estava establint arreu de l'estat. Com he dit la formació segueix una línia crítica contra la nova immigració i el multi-culturalisme, fent campanya contra els ajuts i les prestacions socials que rebien la nova immigració, amb el seu principal lema *"Primer els de Casa".* Semblant al lema que utilitzen les formacions espanyolistes com Democracia Nacional *"Los españoles primero"*, defensant que tota ajuda i prestacions socials han de ser primer pels autòctons, destacant dins el seu programa una identitat nacional i una cohesió social que estaven amenaçades per culpa aquesta immigració que consideraven incontrolada.[203]

PxC esmenta que la immigració massiva és una de les conseqüències de la globalització, aquestes onades d'immigrants fan augmentar la delinqüència, l'atur i la despesa social, plantegen conflicte lingüístics, religiosos i culturals, bosses de marginació social i acaben constituint una seriós amenaça per la identitat i cohesió social de Catalunya. Davant aquest aspecte la formació no es considera xenòfoba, tant sols critica la immigració il·legal pel seu suposat efecte negatiu, l'atur, la delinqüència, la marginació, guetos, la no integració etc. Oposant-se a la immigració musulmana en percebre l'islam com una forma reaccionaria de religió.[204]

Tal i com explicaré dins el bloc següent, a principis dels setanta va finalitzar la immigració tradicional procedent d'arreu de l'estat espanyol vers Catalunya, arran el creixement econòmic que experimentà el territori, essent un aspecte de polèmica durant els anys vuitanta per les formacions nacionalistes catalanes, el qual criticaven aquesta immigració castellanoparlant com una estratègia franquista per destruir la nació i la cultura catalana. Tot i això al mateix moment la postura a la defensiva dels sectors catalanistes i nacionalistes, i la pujada al poder de CIU va fer mobilitzar aquesta immigració castellanoparlant temorosa de la seva marginació

[201] Web de *Plataforma per Catalunya [PxC].* Enllaç: [http://www.plataforma.cat/pagines/carta-de-presentacio.html]. Consultat el dia 05 d'agost de 2016.
[202] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 394
[203] Web de *Plataforma per Catalunya [PxC].* Enllaç: [http://www.plataforma.cat/pagines/carta-de-presentacio.html]. Consultat el dia 05 d'agost de 2016.
[204] *Ibídem*, Pag. 376

pels nacionalistes catalans, mobilitzant-se en defensa dels drets dels castellanoparlants i el bilingüisme.[205]

Un cop finalitzat aquesta etapa migratòria nacional, entre els anys vuitanta especialment els noranta i amb l'entrada de ple segle XXI, Catalunya experimentaria l'impacte de la globalització. Començant així un procés de desindustrialització, la caiguda del sector primari, un procés d'urbanització molt extrem, canviant el paisatge completament diferent al dels anys vuitanta i un augment del sector terciari, convertint-se en un territori punter dins el sector dels serveis, el turisme etc. Alhora també experimentà l'inici creixent d'una immigració europea i extra-europea de procedència molt diversa, des d'una africana (magrebina i subsahariana), a una llatinoamericana, de procedència asiàtica, a la procedent dels països de l'Europa de l'est. Aplegant Barcelona segons dades del 2003 el 37,8% de la immigració rebuda per Catalunya.[206]

PxC pretenia néixer no tant sols com una formació política, sino també com una plataforma de mobilització social al marge de qualsevol ideologia, que lluites contra la presència d'aquesta nova *"immigració incontrolada".* Tot i això abans de la irrupció de PxC aquesta nova immigració extraeuropea fou aspecte de critica i rebuig per molts sectors socials de Catalunya. Arreu del territori s'iniciaren conflictes, disputes, queixes, baralles entre la població autòctona i la nova immigració, naixent així un sentiment xenòfob especialment anti-magrebí a les zones on es concentraren més població musulmana. Aquesta xenofòbia especialment cap l'entorn magrebí es deu especialment a la seva cultura i la religió, radicalment oposada a l'europea i en aquest cas la catalana, amb la dificultat d'integració d'aquesta població, molts cops situada en barris, afavorint així la dificultant d'una possible integració i el sorgiment de guetos. Com també el rebuig dels autòctons cap aquesta població, sumat també amb uns mites que deien que aquest sector de la societat eren els culpables dels problemes de Catalunya i que a més rebien ajudes socials, el qual tenien majors facilitats que no pas un autòcton.[207]

L'arribada d'aquesta immigració va portar a la mobilització ciutadana, a diferents incidents com una protesta per la construcció d'una mesquita a Premià de Mar l'any 2002 on s'hi van sumar PxC, o anteriorment al 1999 al Barri de Ca n'Anglada de Terrassa, quan una manifestació contra la presència magrebina al barri conclogué la jornada amb una brutal agressió a un jove magrebí, l'apedregament d'habitatges i una temptativa d'assalt a una mesquita. Aquest tipus de mobilitzacions ciutadanes es donaren el cas degut a un suposat tracte favorable municipal vers la comunitat magrebina, assegurant que no pagaven impostos. A la vegada la crisi veïnal afavorí la dificultat d'integració dels nouvinguts, el qual va suposar una situació molt tensa entre els veïns i la nova comunitat magrebina.[208]

La tensió que es vivia a moltes poblacions per l'arribada de molta immigració i la difícil convivència sumat a discursos polítics i propagandístics contra la immigració com *"Els immigrants treuen llocs de treball"*, "*reben més ajudes que la gent d'aquí" "no s'integren i no*

---

[205] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 381 i 382
[206] *Ibídem,* Pag. 381 i 382
[207] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 387
[208] *Ibídem,* Pag. 387

s'adapten" entre molts altres plantejaments, va fer pujar el suport de la ciutadania cap Anglada i la seva plataforma, com un vot de *"protesta"* davant el descontrol amb la immigració. Així doncs PxC no tant sols es beneficià d'un vot del sector ultradretà, sino que aconseguí el que moltes altres formacions ultradretanes com el cas de FN no va saber fer, aconseguir obtenir el vot de persones sense cap afinitat a postures ultradretanes o de persones que procedien de formacions polítiques diverses, per aquest motiu PxC ha esdevingut el partit ultradretà més important a l'Estat espanyol i a Catalunya, des de la desaparició de Fuerza Nueva [FN]. [209]

Tot i que intentaran no identificar la plataforma amb cap bandera política i sols fer bandera del problema que suposava la immigració, PxC tingué militància i simpatitzants de molts pensaments polítics diferents, des d'una part que no s'identificava amb cap ideologia, a una que provenia del entorn ultradretà més espanyolista com la CEDADE, FN, JJEE, MPC etc.,[210]com també al sector que provenia de l'entorn de la dreta liberal, conservadora i espanyolista del PP i C's. Concloent amb una militància que s'identificava amb el nacionalisme català i l'independentisme, fet que el moment en que la formació va decidir fer un gir polític identificant el seu espanyolisme, aquest sector van decidir abandonar PxC pel seu espanyolisme. Entre ells Ester Gallego que fundà Som Catalans (Formació el qual esmentaré dins el següent bloc), un partit que seguirà la línia xenòfoba de PxC, però introduint l'independentisme.[211]

Arran la crescuda del independentisme que ha experimentat durant els últims anys Catalunya, PxC acabà posicionant-se davant l'eix Catalunya/Espanya, dient que la seva formació no és independentista, considerà que Catalunya no pot tirar endavant sense Espanya, on asseguren que ells són democràtics, autonomistes i constitucionalistes. Davant aquesta qüestió nacional PxC va acabar identificant-se amb l'unionisme, tot i això va intentar amagar les acusacions que rebia sobre la seva relació i simpatia amb les formacions ultraespanyolistes ja esmentades com DN o MSR, "*Tot i que efectivament existiren contactes entre ells, però acabaren sense cap entesa per discrepàncies".* El que si fou cert és que va col·laborar amb plataformes unionistes, donant suport a la plataforma Societat Civil Catalana, acudint a les seves manifestacions i concentracions. Com també fent campanya contra l'independentisme amb el seu lema *"Junts Fem Força",* acompanyat d'un cor meitat bandera espanyola, l'altre la catalana i al mig la creu de sant Jordi el qual s'identifica la formació.[212]

La formació identitaria de plataforma com ja he esmentat, va irrompé amb força dins la política catalana a començaments del segle XXI i es decidí presentar-se per primer cop a les eleccions municipals del 2003 obtenint escasses regidories a quatre poblacions catalanes. Tot i això la formació des de llavors no pararà de créixer en regidories fins les municipals de 2015 on

---

[209] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 402

[210] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2009). *La Plataforma per Catalunya: la eclosión de un nacional-populismo catalán. (2003 – 2009).* (1a ed.). Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. Pag: 14 i 15

[211] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

[212] Web de *Plataforma per Catalunya [PxC].* Enllaç: [http://www.plataforma.cat/pagines/carta-de-presentacio.html]. Consultat el dia 05 d'agost de 2016.

va patir un important enfonsament i crisi interna. Davant els bons resultats de les passades eleccions del 2003, PxC decidí tornar-se a presentar-se a les del 2007 aconseguint 17 regidories i passa a Vic i el Vendrell de quatre a cinc regidors i a Manlleu de dos a tres, aconseguint també entrar als ajuntaments d'alguns dels grans nuclis urbans de Catalunya. Com tambè per primera vegada irrumpir amb força dins el cinturó de Barcelona, en concret a Santa Coloma de Gramenet, amb tres regidors, L'Hospitalet de Llobregat, amb dos i Sant Adrià del Besòs amb un. Finalment obtenint també grans resultats a les poblacions de Mataró i Sant Boi de Llobregat, amb tres regidories cadascuna.[213]

Per tant la formació des del seu inici no va parar de créixer en suport i vots, fet que va porta a que PxC decidís presentar per primer cop la seva candidatura en les eleccions al parlament de Catalunya del 2010, aconseguint un resultat increïble de 75.321 vots, un (2,4%), estan a pocs vots d'obtenir un escó al parlament català.[214] Tot i no aconseguir finalment l'escó tant esperat, la formació no es va rendir i en les municipals de 2011, PxC aconseguí el millors resultats de la història del partit, obtenint un total de 65.905 vots i millorant molt clarament les passades municipals de 17 regidories a un total de 67 regidors. Com també els resultats d'alguns ajuntaments on ja tenia representació anteriorment i irrompin amb força a nous municipis com Igualada, Tortosa, Tàrrega, Calaf, Mollerussa, Ripoll, Roquetes, Esparreguera, Amposta, Sant Adrià de Besòs etc.[215]

Però tot i que semblava que PxC no pararia de pujar en vots i suport, el qual va fer pensar que finalment aconseguiria l'escó tant esperat al parlament català. A les eleccions catalanes de 2012 PxC no aconseguí l'escó i a més va perdre suport electoral passant de 75.321 vots el (2,4%) dels comicis del 2010, a 60.107 un (1,65%). Al no aconseguí l'escó al parlament, PxC s'enfonsaria i deixaria de tenir la popularitat que tenia anteriorment, deixant de tenir presència als mitjans.

Des del meu punt de vista penso que són molts el motius que van portar la desfeta electoral de PxC, entre ells la contrapropaganda que van fer altres formacions polítiques o col·lectius antifeixistes contra ells, acusant-los de feixistes i xenòfobs. Fet que va comportar que moltes persones deixessin de votar plataforma per la seva relació amb l'extrema dreta. Sumat també al desgast polític, factor clau davant aquesta crisi interna, al passar els anys i no aconseguir els seus objectius. Com també seguint la línia, tot el seguit d'escissions internes de la formació per conflictes del partit, cosa que va fer que sorgissin organitzacions noves procedents de PxC, com també a la quantitat de persones que van abandonar la formació perquè no compartien el discurs, per amenaces internes o per no trobar bè la línia ultradretana que estava seguint la formació.

---

[213] Web de *Plataforma per Catalunya [PxC].* Enllaç: [http://www.plataforma.cat/pagines/municipals2011.html]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

[214] Web de Gencat.cat. Enllaç: [http://www.gencat.cat/governacio/eleccions/eleccions2010/resultats2010/09AU/DAU09999CM_L2.htm]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

[215] Web de *El País*. Enllaç: [http://resultados.elpais.com/elecciones/2011/municipales/]. Consultat el 06 de juny de 2016.

Especialment penso que cal destacar dins la crisi de PxC, els problemes amb Anglada, el principal líder de la formació, el qual es va fer una campanya duríssima contra la seva persona, on durant un temps se li va atribuir nombroses denuncies i condemnes judicials per agressions, incitar a l'odi racial, entre molts altres aspecte. Finalment expulsant del partit el 2014, el qual el va portar a impulsar un nou col·lectiu anomenat Plataforma Vigatana, obtenint representació a Vic durant les municipals del 2015 i finalment aquest estiu del 2016 com ha novetat, Anglada ha creat un nou partit anomenat Som Identitaris [SOMI]. Com diuen a la seva pàgina web, *"La formació es convertirà en una marca de referència, d'esperança i d'il·lusió per a molts ciutadans"*[216].

Així doncs PxC amb una nova presidència al capdavant i una important crisi interna, van decidir presentar candidatures a les eleccions municipals del 2015, on la formació s'acabà d'enfonsar definitivament i passà de 67 regidories a 8. Perdent les regidories de Vic, la població on es va fundar la formació i sols obtenint representació al Vendrell amb tres regidors, dos menys que fa quatre anys, a Salt on va passar de tres a dos i finalment un regidor a cadascuna de les poblacions d'Amposta, Mataró i Sant Miquel de Fluvià.[217] [218]

Finalment davant el desastre electoral PxC i el moment de crisi interna que patia la formació, decidiren no presentar-se a les eleccions al parlament del passat 2015. Davant la davallada de la formació, decidiren emprendre un nou camí i apostar per una nova estratègia per recuperar la força perduda anteriorment i començaria així el 2015 un procés de confluència amb altres partits ultradretans per impulsar una coalició política amb el nom de *"Respeto".*

Finalment el passat mes d'abril de 2016, naixia Respeto a partir d'un procés de confluència entre diferents formacions d'extrema dreta, identitaries i espanyolistes com la esmentada PxC, el Partido por la Libertad [PxL] i finalment España 2000. El congrés es celebrà el dissabte 23 d'abril de 2016 a la localitat del Vendrell, com una nova formula que pretén presentar les tres formacions unides a les pròximes convocatòries electorals, per recuperar la força, el suport perdut i l'espai perdut en l'àmbit polític i la vida publica. Segons Rafael Ripoll, líder d'España 2000, en referència a la nova formació va dir que *"Los ejes que unen a los tres partidos son la defensa de la identidad, la defensa de la soberanía nacional y la defensa de los derechos sociales y políticos de nuestro pueblo".* Per tant Respeto és presenta com una nova marca que segueix la línia populista dels nous moviments populistes i ultradretans d'Europa, a la línia del Front Nacional de Marine Le Pen, amb un discurs islamòfob, contrari a la immigració, populista, espanyolista etc.[219] [220]

---

[216] Web de *Som Identitaris [SOMI].* Enllaç: [http://www.somidentitaris.cat/index.php/afiliat]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

[217] Notícia de *El País* titulada "Plataforma per Catalunya se hunde y pierde el 90% de los concejales". Enllaç: [http://ccaa.elpais.com/ccaa/2015/05/25/catalunya/1432582680_385512.html]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

[218] Notícia del diari *Ara* titulada "Plataforma per Catalunya s'enfonsa i passa de 67 a 8 regidors". Enllaç: [http://www.ara.cat/politica/Plataforma-Catalunya-senfonsa-passa-regidors_0_1363663812.html]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

[219] Blog *Katehon,* entrada titulada "Se presenta una nueva formación política española: "Respeto". Enllaç: [http://katehon.com/es/news/se-presenta-una-nueva-formacion-politica-espanola-respeto]. Consultat el dia 08 d'agost de 2016.

7. LA ULTRADRETA NACIONALISTA CATALANA

7.1. EL SORGIMENT D'UN NACIONALISME CATALÀ RADICALITZAT

7.1.1. NOSALTRES SOLS [NS]

Al igual que a Espanya s'han format organitzacions i grupuscles d'ultradreta, nacionalistes i espanyolistes, a Catalunya també es van constituir organitzacions amb un discurs ultranacionalista, patriota i independentista, que volien recuperar la cultura i les arrels del poble català, esclafades i submises a Espanya, molts cops des d'un perspectiva xenòfob i racista. L'ultranacionalisme independentista a Catalunya té el seu naixement amb la fundació d'Estat Català [EC] pel coronel Francesc Macià el 1922, una organització política i de combat que va néixer per lluitat per la independència del Països Catalans. Ells es definien com nacionalistes i no es situaven ni a la dreta ni a la esquerra, però en molts aspectes se'ls va titllar de feixistes, ja per l'ús d'escamots i d'uniformes paramilitars, molt propi de l'Alemanya Nazi o de la Itàlia de Mussolini. Com també pel seu ultranacionalisme català que molts cops xocava amb formacions anarquistes com la FAI, que volia una unió Iberica. Fet que va concloure aquesta rivalitat amb l'assassinat dels germans Badia a mans d'anarquistes.

Al 1931 naixia l'anomenat Nosaltres Sols [NS], a partir d'un grup de joves procedents d'Independentistes del Països Catalans [IPC] i D'Estat Català [EC], un col·lectiu de joves que esdevenia una organització independentista i de combat molt més radical que EC. Fundat per Daniel Cardona i Civit i integrat majoritàriament per joves, el seu objectiu combatre els enemics del poble català, aquests però acabaren integrant-se dins estat català i esdevindran el braç armat a la Guerra Civil, on ambdós formacions acabaran desapareixen amb la victòria de Franco el 1939.

Així doncs el 1980, anys després del final del franquisme es constituí un petit grupuscle separatistes nacionalista català i xenòfob amb escassa militància que recuperà el nom de Nosaltres Sols [NS]. Esdevingué així una formació independentista radical de caràcter juvenil que tot i la seva escassa militància, es va donar molt a conèixer especialment per la seva campanya de *"Fora Xarnegos",* que acabà tenint un impacte important al futur dins d'altres formacions ultranacionalistes de caràcter catalanista. Aquesta formació s'identificà amb el

[220] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

nacionalisme més radical i intransigent recuperant la línia que va seguir Cardona i afirmaven que reprendrien la lluita que començaren els antics fundadors.[221]

Pel que fa l'aspecte ideològic l'organització és caracteritzava per un element independentista acompanyat d'un radicalisme extrem i fortament anti-espanyol, acompanyat d'un odi cap el marxisme. L'organització continuà difonen un independentisme de caràcter militar, molt influenciat per l'independentisme radical que s'estava produint a Irlanda. Tampoc es van posicionar entre esquerra o dreta, es definien com a patriotes, tot i això l'organització evolucionà cap a posicions ultradretanes.[222]

En aquest sentit NS podríem afegir que va esdevenir una formació inspirada en part amb els col·lectius neonazis ja esmentats, el cas de CEDADE o el PNSC, recollint d'ells el discurs xenòfob, racial, nacionalista i ultradretà. Però a diferencia d'ells que volien aglutinar tant la ultradreta nacionalista espanyola i catalana, NS va anar més enllà, introduint dins la seva estructura ideològica un discurs independentista en clau xenòfoba, especialment contra el nacionalisme espanyol.

El sorgiment de NS es va iniciar en un moment de canvi dins el panorama polític català amb la irrupció de CIU com a força més votada, identificada amb el pujolisme de signe catalanista, nacionalista i contrari als postulats marxistes del PSC i PSUC. Amb l'entrada del catalanisme al parlament s'ha de dir que un sector castellanoparlant va començ a especular el temor a la marginació per la irrupció de forces catalanistes, el qual portarà la signatura d'un manifest en defensa de la llengua castellana a Catalunya. La signatura d'aquest manifest va conduir ràpidament la constitució d'un moviment social de caràcter nacionalista i català, anomenat la Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació catalana [La Crida]. Amb aquest aspecte va començar a forjar-se un nacionalisme català amb molta força en un moment on va donar-se a conèixer la formació independentista i armada Terra Lliure, utilitzant els segrestos com el de Federico Jiménez Losantos o atemptats a diferents espais.[223]

Els anys vuitanta sorgí amb força un nacionalisme català crític amb la forma com s'estava formant la nova democràcia a Espanya i el tracta que tenia Catalunya. Al mateix moment va irrompé amb força els postulats independentistes durant els anys vuitanta i experimentà alteracions arran el fracàs electoral del Bloc d'Esquerres d'Alliberament Nacional [BEAN], que comportà que el gruix l'independentisme extraparlamentària marxista i no marxista evolucionés i adoptés una *Basquització* amb l'arribada de la influencia de l'independentisme basc molt present aquells anys per la força d'ETA. Tal fet va comportar un enduriment de la política i la ideologia, constituint-se formacions similars al Moviment d'Alliberament Nacional Basc, com el cas dels Comitès de Solidaritat dels Patriotes Catalans [CSPC], Terra Lliure [TLL], el Partit Socialista d'Alliberament Nacional [PSAN], el 1984 El Moviment de Defensa de la Terra

[221] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 249 i 250

[222] *Ibídem,* Pag. 249 i 250

[223] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 251 i 252

[MDT] i la irrupció el 1984 Acció Patriòtica catalana [APC], una formació nacionalista radical que va començar a provocar i fer propaganda contra la immigració castellanoparlant.[224]

NS que es donà a conèixer durant la diada de Sant Jordi de 1980, va fer diferents octavetes, un manifest i aconseguí cert suport d'altres espais nacionalistes de Catalunya. La formació adoptà l'au Fènix com emblema de l'organització, un símbol que segons la mitologia simbolitza, un au que reneix de les seves cendres, fou molt utilitzat pels nacionalistes catalans de la Renaixença i del Modernisme, per marcar el renaixement de l'esperit i la nació catalana. NS dins el seu manifest reivindicà la unió de tots els catalans per tal de crear l'Estat Català incloent els territoris del principat, la Catalunya Nord, el País Valencià, Andorra, les Illes Balears i la Franja de Ponent. Exigint també el trencament amb Espanya i França, l'expulsió de les forces d'ocupació i la constitució d'un exèrcit català format per homes i dones, un cos de policia i la reconstrucció del *Somatent*, com formula de cooperació i seguretat rural.[225]

En referència a la ciutadania, NS utilitzà un discurs molt xenòfob i racista cap a les persones castellanoparlants, determinant com a ciutadans les persones fills de pares catalans i de parlà catalana, a súbdits els estrangers de parlà castellana però que utilitzaven el català i finalment estrangers als residents castellanoparlants el qual aquests no podien fer feines publiques, tenir propietats i incidir dins els mitjans de comunicació. Per finalitzar NS va dir que aquells immigrants que no volguessin integrar a la comunitat haurien d'abandonar el país.[226]

Pel que fa la qüestió econòmica apuntaven a l'establiment d'un règim autàrquic, evitar la dependència tecnològica, desenvolupar obres publiques per aturar l'atur, expropiació estatal dels mitjans de producció, negocis, multinacionals etc., la nacionalització del capital. Com també fonamentar l'agricultura repoblant els camps de ciutadans catalans i potenciar el nacionalisme demogràfic amb una joventut sana i combativa.[227]

NS introduí un discurs molt xenòfob cap a la població castellanoparlant, determinat amb una de les seves consignes més famoses *"Catalunya pels catalans",* introduint així un discurs atribuït al *lepenisme* francès, ressaltant el nacionalisme català i culpant els problemes de la nació a la immigració, en aquest cas la castellanoparlant. A part NS també introduí una tesis racial sobre els catalans i els espanyols, amb fonaments científics racials. El qual ens diuen que la raça catalana es va configurar a partir de pobles indogermànics i aris especialment del Gots, i va ser mínima l'aportació àrab i jueva. En referència a les Illes i el País València afirmen que desprès la reconquesta els nous territoris foren repoblats per catalans provinents del principat. En canvi per NS, els espanyol havien viscut un mestissatge amb àrabs per tant experimentà una degradació racial, per la incorporació de l'element africà i semita. Per tant van concloure que la configuració racial catalana és més purament blanca que l'espanyola i per tant el català és superior a l'espanyol en aspecte racial.[228]

---

[224] *Ibídem,* Pag. 251 i 252
[225] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 253
[226] *Ibídem,* Pag. 253
[227] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 253
[228] *Ibídem*, Pag. 254 i 255

Així fou com NS tractà la figura de l'immigrant espanyol establert a Catalunya, considerat *"Xarnego"* a tot espanyol immigrant no integrat a la comunitat nacional catalana, responsabilitzant-lo de tots els malts que patia el país, tant amb aspecte social i ideològic. Consideraven que l'immigrant espanyol era un enemic, un ocupant del territori i mai aconseguiria la plena integració. Van considerar aquest allau migratori com una maniobra del franquisme per afeblir la nació catalana, enviant més de tres milions d'estrangers per aconseguir ofegar el nacionalisme català i acabar amb la cultura catalana. Exposant "*No ens importa una societat democràtica o totalitària, volem això sí, una societat catalana, ben catalana".*[229]

NS el 1982 acabà desintegrant-se especialment arran la pressió policial i d'altres organisme com la Generalitat, decidint integrar els seus membres dins la formació dirigida per Josep Planchart d'Estat Català, concretament a les Joventuts d'Estat Català [JEC]. Aquestes noves joventuts van publicar butlletins, adhesius, cartells etc., tot i que EC prohibí la seva difusió per les connotacions racials i feixistes que tenien. Com tambè la recuperació de la campanya de *"Fora Xarnegos",* el qual provocà reaccions contra EC i les seves joventuts per la *feixistització* que havia emprès la formació. El qual va portar a Planchart a introduir mesures dins la formació eliminant qualsevol contingut de caràcter feixista, racista i contra la immigració, per manifestar un nacionalisme purista, militarista i amb inquietuds demogràfiques. L'ingrés de NS dins d'EC va provocar problemes i disputa internes per l'intent de fer néixer un partit nazi a Catalunya, fet que va portar a que finalment NS abandonés EC.[230]

El 1982 NS s'acabà dissolent per la divisió interna que patí la formació sobre al deriva ultradretana que estaven emprenent, especialment per les continuades critiques de feixistes. El qual un cop dissolt la formació, la major part dels membres es van mantenir dins el separatisme, però apartant-se del discurs feixista i xenòfob.[231]

NS no és pot titllar d'una organització feixista o neonazi com CEDADE, que incorpora dins la seva organització un discurs i simbologia provinent dels anys trenta i ressaltant així el seu neonazisme. NS el podríem introduir com una manifestació d'un discurs populista i anti-immigració, que combinava trets del racisme clàssic amb altres molt propens al *Lepenisme* francès la nova ultradreta populista europea, amb un clar postulat nacionalista català preocupat pel futur polític i social de Catalunya. Tot i la seva curta trajectòria, NS va deixar una important empremta pel que fa les futures organitzacions ultranacionalista i patriòtiques de caràcter catalanista.

[229] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 254 i 255

[230] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 256

[231] *Ibídem,* Pag. 259

7.1.2. UNITAT NACIONAL CATALANA [UNC]

UNC fou un partit independentista, patriòtic i ultranacionalista català fundat l'any 2000 i dissolt a l'estiu de 2014. L'organització es va fundar a partir d'antics militants del Partit per la Independència [PI], d'Estat Català [EC] i d'altres organitzacions patriòtiques. Com ells ens diuen *"(UNC) és un partit polític emanat de la voluntat històrica del poble català d'assolir la total independència de la nostra Pàtria. Per tant, totes les activitats que realitzi seran sempre enfocades i supeditades a la consecució d'aquest fi, sense cap altra limitació que les que imposi el respecte als ideals de Democràcia, Llibertat, Justícia i Drets Humans".*[232]

El col·lectiu defugia l'etiqueta de dreta o esquerra i es proclamava transversal i nacionalista, *"Fent-se portaveu de la voluntat col·lectiva d'un poble que ànsia el seu alliberament, Unitat Nacional Catalana obre les seves portes a tots els homes i dones que posin pel damunt de tot aquest ideal, independentment del seu origen, creença o ideologia social*". UNC no defensava cap ideologia, creença etc., que no fos com diuen ells "*Democràcia, Llibertat, Justícia i Drets Humans"*. Eren un partit identitari, nacionalista, unitari i patriòtic català que per damunt de tot sols tenia un objectiu, la independència dels Països Catalans i la unitat de tots els independentistes. Molt diferents de l'esquerra independentista que tot i el caràcter sobiranista, també incorporen aspectes ideològics com el feminisme i el marxisme. Tot i això l'entitat utilitzà molts lemes recuperats de Nosaltres Sols, propi d'organitzacions racistes i xenòfobes, el qual ha fet que per entitats espanyolistes com per l'esquerra independentista els hagin titllat de feixistes, racistes i xenòfobs per la seva propaganda on rebutjaven la immigració.[233]

Lemes com *«parla català o emigra», «prou immigració»* o *«per una Catalunya catalana»* van formar part del seu ideari. UNC també va popularitzar la utilització del 33, fent referència a la tercera lletra de l'abecedari amb motiu del lema *"Catalunya catalana".* Es dóna la circumstància que els moviments neonazis d'arreu del món utilitzen el 88, que sota el mateix sistema de translació del números amb les lletres, fant referència a la salutació nazi *"Heil Hitler"*[234]*.* Tot i això el significat del 33 ells mateixos ens diuen que en cap cas pretén comparar-se amb elements dels nazisme o feixisme, exposant *"Que el lema Catalunya Catalana no expressa res més que la voluntat de catalanitzar Catalunya. Recatalanitzar Catalunya després de l'espanyolització i afrancesament que ha patit, són coses que ja reclamen patriotes com Francesc Macià, germans Badia o Joan Sales"*.[235]

---

[232] Web de Facebook *d'Unitat Nacional Catalana [UNC].* Enllaç: [https://www.facebook.com/unitat/info/?entry_point=page_nav_about_item&tab=page_info]. Consultat el dia 11 d'agost de 2016.
[233] *Ibídem*
[234] Web de Facebook *d'Unitat Nacional Catalana [UNC].* Enllaç: [https://www.facebook.com/unitat/info/?entry_point=page_nav_about_item&tab=page_info]. Consultat el dia 11 d'agost de 2016.
[235] Web de *Racocatalà*. Enllaç: [http://www.racocatala.cat/forums/fil/174128/comunicat-dunitat-nacional-catalana-contra-feixisme-racisme]. Consultat el dia 11 d'agost de 2016

A part la mateixa organització ha rebutjat qualsevol expressió o forma de règim totalitari o feixista. Com tampoc utilitza simbologia o estètica pròpia del feixisme europeu, tant sols l'estelada blava, la creu de Sant Jordi i molts cops l'au Fènix, símbols que s'identifiquen amb el patriotisme català.[236]

La qüestió de la immigració fou l'aspecte que els va portar a que trobessin problemes dins els col·lectius antifeixistes. Davant aquest aspecte ens diuen que *"UNC està en contra de la colonització, de la immigració massiva i de la immigració com a eina de l'estat espanyol per desnacionalitzar-nos, així doncs, Unitat entén els fluxos migratoris de qualsevol societat i de la situació geogràfica que té Catalunya per això volem una immigració controlada i regulada pel bé de Catalunya, la seva societat i pel bé dels mateixos immigrants"*.[237]

UNC va mantenir una militància molt reduïda, entorn especialment dins el moviment *skinhead* nacionalista i patriota català. També va tenir certa implantació arreu de Catalunya amb nuclis importants com al Penedès, Garraf, Girona, Maresme, Alt Empordà, La Garriga, Terrassa, Berga, Osona, Igualada, Reus, especialment a Barcelona i molts altres llocs.

En conclusió en cap cas UNC fou una organització feixista, penso que fou com diuen ells un col·lectiu patriota que per damunt de cap ideologia, sorgí per defensar la catalanitat dels Països Catalans. L'ultranacionalisme patriòtic català de l'organització va portar a que utilitzessin referents i aspectes propis de l'extrema dreta europea especialment *lepenista*, el qual va comportar que utilitzessin discursos molt xenòfobs tant contra la multiculturalitat, la població castellanoparlant i la procedent d'altres països, com la musulmana. En aquest sentit penso que UNC va recuperar el camí iniciat als anys vuitanta per NS del *"Fora Xarnegos",* fent un discurs molt nacionalista i contra la immigració, sigui quina sigui la seva procedència propi del *lepenisme* francès, el qual culpava la immigració dels problemes de Catalunya. Tot i això UNC mai va fer referència a la raça catalana o aspectes racials de superioritat com els que va fer servir NS, dient que la raça catalana era superior a la espanyola.[238]

Tot i això cal destacar que el partit va ser presidit per Xavier Andreu, exmilitant de CEDADE i activista històric de l'escena ultradretana independentista, en aquest aspecte podríem dir que tot i que UNC no fou mai una organització feixista i no va mantenir contactes amb l'entorn de l'extrema dreta europea. Cal remarcar que l'etiqueta de feixistes, fou pel rebuig ha identificar-se amb qualsevol tipus d'ideologia i sols cercar la defensa d'un ultranacionalisme. El qual els va portar l'entrada dins la seva militància d'un sector molt vinculada amb l'entorn ultradretà i feixista nacionalista català, amb un pensament en general vinculat a la nova ultradreta que s'estava gestant a Europa.[239]

---

[236] *Ibídem*

[237] Web de *Racocatalà.* Enllaç: [http://www.racocatala.cat/forums/fil/174128/comunicat-dunitat-nacional-catalana-contra-feixisme-racisme]. Consultat el dia 11 d'agost de 2016

[238] Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

[239] *Ibídem*

Al igual que UNC, sorgiren durant els últims anys organitzacions de caràcter nacionalista identitaries i patriòtiques amb molt menys transcendència i fantasmagòriques, com el cas d'Identitat Catalana entre d'altres. Que seguiren la línia iniciada per UNC el qual simpatitzaven i moltes persones de les seves files militaven dins d'ambdós formacions.

7.1.3. SOM CATALANS [SC]

Amb la dissolució d'UNC el panorama ultranacionalista català va quedar vuit, així es com el 2014 neix Som Catalans o [Som], l'última expressió d'obrir un espai independentista, patriòtic i d'extrema dreta a Catalunya. El partit neix d'un sector d'uns quants militants provinents de la PxC que rebutgen l'espanyolisme d'aquesta organització. Per tant la formació segueix la línia de PxC, però introduint l'aspecte independentista dins la formació.

Som Catalans està dirigit per l'osonenca Ester Gallego, militant d'ERC als anys noranta, posteriorment ho va fer a PxC i pel valencià Enric Ravello, que prové de l'extrema dreta espanyolista de CEDADE i del MSR, posteriorment responsable de les relacions internacionals de PxC. Motiu pel qual Ravello ha portat Som Catalans a mantenir contactes fluids amb organitzacions com el Vlaams Belang, un partit independentista i xenòfob de Flandes. Com també contactes amb el Casal Europa de Perpinyà, liderat per Llorenç Perrié Alba, exmilitant del Front Nacional, Lega Nord i altres organitzacions de l'entorn europeu d'extrema dreta.[240]

L'organització segueix la línia nacionalista i patriòtica que va deixar UNC, Identitat catalana i NS, però a introduït un discurs propi de PxC, del *lepenisme* europeu i en general de la nova ultradreta europea. En aquest aspecte utilitzen lemes propis de les organitzacions nacionalistes ja esmentades, com la independència dels Països Catalans, l'ús de la defensa de la catalanitat, la nació i la llengua. S'identifiquen amb l'estelada blava i la creu de sant Jordi, però abandonen el discurs de *"Fora xarnegos"* o contra la població castellanoparlant de NS. Però introdueix dins la formació el discurs xenòfob i anti-islamista provinent de PxC, utilitzant lemes com "*Més independència i menys immigració", "No són refugiats, són il·legals",* en referència a la onada de refugiats arran les guerres al pròxim orient. Segueix amb lemes com *"Prou islamització", "Treball català pels treballadors catalans"*, *"Catalunya per els catalans"* etc.[241]

[240] *Ibídem*
[241] Notícia de la web de *Directa* titulada "Som Catalans, l'extrema dreta amb accent independentista". Enllaç: [https://directa.cat/som-catalans-lextrema-dreta-amb-accent-independentista]. Consultat el dia 12 d'agost de 2016.

Som defugen de l'etiqueta del feixisme o nazisme, no volen en cap cas destruir la democràcia per instaurar un règim autoritari, ells critiquen la línia que està emprenent la democràcia del país, volen introduir canvis utilitzant un discurs i una forma de fer propi de l'extrema dreta europea, populista, nacionalista, xenòfob, conservador etc.[242]

Com ja he dit buscant sempre un culpable als problemes actuals dels ciutadans i la democràcia així fer-lo més atractiu i adaptar-lo a la societat del moment. Apel·len a la reducció dels impostos, retallar les polítiques de prestacions socials, exigeixen mesures proteccionistes, l'ampliació de la policia, la seguretat ciutadana i ni més ni menys l'expulsió de la immigració il·legal culpables de la degradació de la nació, com també la garantia d'ajudes socials pels anomenats *"Nacionals"* etc.[243]

Actualment Som manté una militància molt reduïda i amb presència a pocs llocs de Catalunya com Vic, Igualada, Barcelona etc. El partit es va presentar a les eleccions municipals de 2015 a la ciutat de Vic, considerat el seu feu, on van obtenir 56 vots, el 0,36% dels sufragis.[244]

Com aspecte final podríem qualificar l'organització Som, com un col·lectiu que segueix la línia de la nova ultradreta europea, no s'identifica amb el neofeixisme, es a dir defuig de qualsevol simbologia o discurs propi d'organitzacions neofeixistes europees, però segueix la línia *lepenista* nacionalista, populista, racista i xenòfoba. És per aquest aspecte que si mires la pàgina web de Som, veuràs una gran semblança amb les organitzacions espanyolistes com les ja esmentades PxC i Democràcia Nacional. Però ha diferència d'aquestes introdueix l'aspecte independentista, el qual la fa diferent a l'actual extrema dreta espanyolista.

---

[242] *Ibídem*

[243] Web de *Som catalans.* Enllaç: [http://www.somcat.cat/temes/]. Consultat el dia 12 d'agost de 2016.

[244] Web de *Nació Digital*. Enllaç: [http://www.naciodigital.cat/osona/municipals2015/municipi/0824298]. Consultat el dia 12 d'agost de 2016.

8. EL MOVIMENT *SKINHEAD* (CAPS RAPATS) A CATALUNYA

8.1. L'ORIGEN DELS "SKINHEADS"

Ja fa anys que als mitjans de comunicació i en nombrosos espais s'ha sentit a parlar d'aquesta subcultura juvenil anomenada *skinhead* (caps rapats), " ja mencionat en varies ocasions dins d'altres apartats del treball", un fenomen molt lligat dins l'entorn tant de l'extrema dreta com dels col·lectius antifeixistes, aparegut a Catalunya i arreu de l'estat durant els anys vuitanta del segle passat. Aquesta subcultura urbana s'identifica per tot un seguit de joves amb una estètica única, amb el cap rapat, caçadora bomber, botes etc., sovint amb ideologia antifeixista o neonazi i titllats com els principals culpables de molts brots de violència juvenil a Catalunya als darreres anys. En cap cas dins aquest apartat pretenc fer un estudi a fons del moviment *skinhead*, ja que no és l'objectiu principal del meu treball i s'allunya de l'estudi inicial, però considero important introduir un apartat del moviment *skinhead*, ja que Catalunya ha esdevingut un important espai d'aquest moviment i es per aquest motiu que considero important afegir dins el meu treball, seguint la línia del gran expert dins aquest fenomen que és l'historiador Carles Viñas.

Així doncs molt abans d'arribar el moviment *skin* a Catalunya, a la dècada dels cinquanta a la Gran Bretanya, es va començar a gestar un moment on les diferències de classe van condicionar profundament les dinàmiques del joves britànics, la situació econòmica a poc a poc milloraria el qual va afavorir un augment expansiu del poder adquisitiu de la població. Aquest nou mercat de consum va provocar una profunda escletxa als valors tradicionals de la classe treballadora afavorint així una desintegració de la comunitat obrera. En l'aspecte juvenil la millora econòmica també va suposar una millora de la qualitat de vida, on qualsevol jove encara que no tingues estudis podia accedir al món laboral, el qual va comportar trobar una població jove amb capacitat econòmica, un horari més flexible, portant a un consumisme important i tenint accés a tot el que volien. Entre els joves va començar a existir importants distincions per la capacitat econòmica entre joves de classe mitjana i amb bona solvència econòmica a joves obrers amb sous molt pèssims. La solvència econòmica i la flexibilitat dels horaris va afavorir la creació d'un estil de vida juvenil que els caracteritzava per freqüentar la vida nocturna, l'alcohol o drogues, seguiren uns estils de música. Fet que va portar el naixement als anys cinquanta dels primers moviments juvenils o estils com podien ser els *Teds, Mods* o els *Rockers*.[245]

Els anys seixanta neix una subcultura juvenil anomenada *mods* influenciada per altres moviments juvenils dels cinquanta com podia ser els *teds*. Els *mods* recollien una tradició obrera i van adoptar una simbologia pròpia, les motos scooters, les drogues o pastilles i la música. Aquest nou moviment agrupà tot un seguit de joves de classe mitjana els quals el que veritablement els importava era el temps lliure, vestir a la ultima moda, la música negra, com

[245] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 28 i 29

el *blues* o el *jazz* i normalment el consum de substàncies estupefaents. Així com tambè se'ls identificava per anar acompanyats de motos i vestir amb xupes de cuir. Fet que va conduir a desenvolupar-se una moda que s'estendria ràpidament a tots els barris, donant inici els primers enfrontaments i xocs entre altres subcultures com els *rockers*, associats als seguidors del *rock n'roll*.[246]

El *mods* eren joves de classe mitjana amb una feina i volien viure al màxim el seu temps de lleure, el qual sols els importava passar-s'ho be, la festa, vestir-se a la última moda, la música i tot això acompanyat de les noves drogues que arribaren a la Gran Bretanya. Entre mitjans i finals dels seixanta aquesta cultura entrà en declivi arran la pressió social, la mala imatge dels mitjans de comunicació i la disgregació interna que pati la subcultura *mod*, que va comportar el naixement dels *hard mods*, joves que refusaven l'elitisme dels *mods*, estaven orgullosos de les seves arrels obreres i mostraven un comportament més extrem i violent. El qual es va començar a veure un fenomen de rudesa i defensa del territori, el barri i el seu entorn, seguiren uns gustos musicals especialment lligats amb la música negra i el futbol. Fet que va comportar que els seus gustos musicals i la seva situació en barris i suburbis londinencs o altres llocs del territori britànic, els portés a freqüentar locals i simpatitzar amb la nova generació de la immigració jamaicana.[247]

Aquest fills dels primers immigrants jamaicans s'anomenaren els *Rude boys*, incorporaren hàbits i estils de la seva cultura provinent de la jamaicana així com al música el *reagge* i el *ska*, majoritàriament aquesta immigració pràcticament eren treballadors de camp que ompliren amplis suburbis. Tot i això molts d'aquest joves adolescent i aturats habitualment delinquiren, traficaven amb drogues, feien estraperlos i utilitzaven armes de foc, es per aquest aspecte que foren anomenats així els *rude boys*. Els *rudes* freqüentaven barris, s'agrupaven en bandes i ocasionaven incidents violents, sorgí la criminalitat, els guetos, incorporant una visió de viure perillosament i morir jove, fet que els va suposar una important persecució policial i la crítica del mitjans.[248]

Així doncs foren els *mods* i els *hard mods* allunyats de tendències racistes que tenien altres subcultures, que començaren a entrar en contacte dins els barris amb aquesta immigració jamaicana, interessant-se pels seus gustos musicals i confluint així un nou moviment. Aquest *hard mods* van ser els que van desviar-se de l'estil dels *mods*, per recrear un nou estil estètic del que fins llavor utilitzaven. Tot i això aquest tomb no hagués sigut possible sense el contacte amb la immigració jamaicana, la seva música i freqüentar locals de negres. Per tant serà la fusió d'aquests dos món, la dels *hard mods* i la dels negres jamaicans anomenats *rude boys,* que emergirà la nova subcultura anomenada *skinhead*.[249]

Així doncs d'aquests joves negres amants del *ska* i la rudesa i els esmentats *hard mods,* joves blancs de classe obrera, sorgirà a finals dels seixanta un nou estil subcultura i multicultural que

---

[246] *Ibídem,* Pag. 36 i 37
[247] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya*. (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 36 i 37
[248] *Ibídem*, Pag. 36 i 37
[249] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 34 i 35

agafarà elements de tots dos estils, el qual barrejarà la musica caribenya, amb els valors tradicionals de la classe obrera britànica, apareixent així els *skinheads.*

Així neix a finals dels seixanta, entre 1967 i 69 a Gran Bretanya, el moviment *skinhead*, arran la confluència entre els joves caribenys dels *rude boys* i els joves blancs procedents del *mods*. Aquets començaran a abandonar els vestits i sabates cares d'última moda i adoptaran una imatge molt propens als antics obrers, s'escurçaren el cabell, tal i com s'havia imposat anys endarrere entre els joves jamaicans dels *rude boys*, incorporaren els tirants, la boina, les botes de treball i pantalons texans. D'alguna manera així s'intentarà fer reviure de forma simbòlica certes expressions de la cultura tradicional de la classe obrera, retornant així l'essència perduda de la comunitat obrera. Adoptaren com ja he dit aspectes dels *rudes,* com el cabell, la rudesa i la música caribenya i incorporaren la condició obrera britànica. A més també van començar a néixer grups de *supporters "Seguidors"*, ja que els antics *mods* eren grans seguidors del futbol i molts joves britànics a mitjans dels seixanta es van aficionar i van esdevenir fidels seguidors dels seus clubs de futbol dels barris o ciutats, apareixent així nuclis de *supporters* del Chelsea, l'Arsenal etc. Produint-se els primers brots de violència entre bandes de futbol d'estètica s*kin*, que portarà posteriorment el naixement del *Hooliganisme*.[250]

Aquests primers grups d'*skins* aparegueren al 1967 especialment a l'est de Londres, a la zona més industrialitzada del país, començaren a constituir-se en grups i bandes anomenades *Crew "Banda"*. La majoria d'elles es construïen entorn dels barris, del carrer on vivien els mateixos joves, cadascuna d'elles tenia un nom i s'organitzaven per la defensa del seu espai i identitat. Funcionaven amb les seves propis lleis, codis i delimitaven el seu territori, fet que comportava que si alguna banda rival entrava provocava xocs violents.

Pel que fa l'aspecte polític durant el moment inicial cap d'ells simpatitzava o militava dins alguna organització política, per ells la política era malt vista, aliena al moviment. Davant els orígens multiracials tampoc donaven suport a opcions de caire neonazi i per suposat eren rebutjades, no els interessava la política i majoritàriament la major part d'ells no exercien el seu dret a vot. Parlem d'un fenomen el qual estava deslligat de qualsevol forma d'expressió política, aquest aspecte ens permet desfer l'estereotip social difós en que s'identifica el moviment *skinhead* amb el neonazisme. Així doncs a finals dels seixanta neix aquesta subcultura que ràpidament es faran seva molts joves britànics i estenent-se altres racons d'Europa.

Tot i això les tendències originals del 69 no seguiren i anys posteriors comença a dividir-se la cultura *skin* i entrar dins d'ella referents polítics el qual va fer començar a trencar-se la unitat i començar així les primeres escissions. Davant aquestes escissions han portat que fins l'actualitat i així un total de sis famílies dins el moviment *skin*, on tot i compartir certes característiques que les fan iguals a ulls de la societat, són entre elles molt diferents, si no especialment a nivell ideològic. Entre ells trobem els *"original Skin",* són aquells que segueixen

[250] *Ibídem,* Pag. 44 i 45

fidelment l'anomenat *Spirit of 69*, el comportament, la vestimenta i les actituds que configuraven els primers *skinheads* dels anys seixanta.[251]

Com el moviment *skin* volia recuperar els valors obrers, va afavorir que a poc a poc és polititzessin molts grups vinculats a la cultura *skin*, així doncs va irrompé els postulats d'extrema dreta dins el moviment *skin* a inicis dels vuitanta, quan els partits extraparlamentaris de la ultradreta britànica, van veure aquest moviment juvenil com una forma de forces de xoc davant el seu projecte polític. Així dons els anys vuitanta neixen els *White Power skins*, un gran nombre d'*skins* que van adoptar referents d'extrema dreta i van entrar a militar a organitzacions neofeixistes com el cas del National front o el British Movement [BM]. Així doncs aquest moviment neonazi juvenil es va convertir en les forces de xoc d'aquests partits que els permeteren aconseguir certa visibilitat al carrer, una estratègia per captar així més joves dins les seves files. Sorgiren així arreu d'Europa i altres llocs caps rapats que adoptaren una estètica *skin* original sorgit davant el mestissatge entre joves negres i blancs, per tant forjada amb múltiples referents multiculturals, però alhora incorporant un element polititzat i predicant la puresa de la raça ària, aspecte que no tenia cap sentit davant les seves arrels d'origen. Aquests nous *skins* s'organitzaren entorn de segells discogràfic musicals propis com el Rock Against Communism [RAC], organitzant-se concerts de grups neonazis de forma regular, lligat amb la discogràfica musical i el marxandatge del moviment *skin* neonazi, va fer obrir cada cop més polèmiques i divisions entre el moviment *skinhead*.[252]

Aquest canvi de rumb de molts caps rapats al posicionar-se amb tendències racistes i neonazis va fer que molts joves *skinheads* veiessin la necessitat d'articular una resposta contrari des del camp polític, davant el que consideraven la pèrdua dels valors originals multi-ètnics d'aquesta cultura. Així va sorgir els *Redskins*, el qual suposaren al moviment *White Power* i s'aproparen a plantejaments propis de l'obrerisme del segle XIX i principis del XX com el socialisme i el comunisme, esdevenint així skinheads amb ideologia comunista d'extrema esquerra, d'extracció obrera.[253] Aquestes noves bandes s'organitzaren entorn de formacions polítiques i era normal les batusses i baralles als carrers entre *redskins* i *skins* nazis. Tot i això la majoria dels integrants dins el fenomen *Red* es van deslligar de la militància dins de formacions esquerranes i optaren per l'autoorganització en petits grups per combatre el feixisme i el racisme, deixant de banda principis polítics. Tal i com ens diu al documental que va fer TV3 sobre els *skinheads,* pels *skinheads* neonazis, els *redskins* no són ni molt menys els autèntics *skins*, els consideren com la contra d'ells, *"Els nacionalsocialistes",* com diuen ells "*Una escoria punky pelada que se juntan con los punks y sólo hacen que fumar porros y drogarse, lo que se debe hacer con esta gente es expulsarla o matarla ".*[254]

Més tard a principis dels anys noranta davant la polítització del fenomen *skin*, un gran nombre d'*skinheads* integrarà dins els Skinheads Against Racial Prejudice [SHARP], com un primer intent de tornar a vertebrar i organitzar l'esperit original *skin* des del anti-racisme. Així doncs

[251] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 51
[252] Ibídem, Pag. 56 i 58
[253] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 61
[254] Web de Youtube de *La Peste*. Titulada "TV3 Barcelona Skinheads Report Part 2". Enllaç: [https://www.youtube.com/watch?v=lt-x5F_yxwg]. Consultat el 14 d'agost de 2016.

neix la voluntat de reivindicar la figura de l'*skin* original lluny de qualsevol vincle amb actituds properes a l'extremisme ultradretà, a joves que abraçaven un fervent apoliticisme però que es mantenien fidels a l'esperit multiracial dels anys seixanta. En aquest sentit SHARP esdevenia un front comú de tots els *skins* que rebutjaven el gir polític ultradretà.[255] Els mateixos SHARP descrivien els *Boneheats "Caps Buits",* (Nom amb el qual són anomenats els *skins* neonazis), com a nazis vestits d'*skins*, promoguts pels mitjans, fent creure que tots els *skinheads* són racistes. Aquesta visió distorsionada és la que vol canviar el moviment SHARP, dient que *"nosaltres som la majoria, el veritable skinhead és antiracista, ja que sense la cultura jamaicana no existiren els skinheads"*.[256]

Tot i que inicialment el moviment SHARP va néixer apolític i sols buscava el retorn als orígens, ràpidament arreu d'Europa especialment a Italià i Espanya, s'integrarà dins el moviment l'entrada d'elements polítics provinents de l'extrema esquerra, vinculats especialment al comunisme dels *redskins*. Els anys noranta tot i l'apoliticisme del moviment, l'entrada d'*skins* esquerrans va fer polititzar el moviment SHARP, davant aquest aspecte van aparèixer a l'escena caps rapats vinculats al SHARP que rebutjaven alhora el comunisme i el racisme, amb el lema *"Ni rojos ni racistes",* fet que va provocar un malestar i més divisions internes.[257]

Aquests aspecte va portar una esquerda dins de SHARP, a causa del seu apoliticisme. Davant aquest situació a inicis de 1993 neix els Red and Anarchist Skinheads [RASH], amb la clara voluntat d'implicar políticament tots els *skins* que es sentien més identificats amb una visió més militant del moviment, estrenyen els lligams entre la consciencia de classe, vinculada a tradicions ideològiques de l'extrema esquerra i la tradició de l'esperit del 69. També identificant-se contra el racisme, el sexisme, el feixisme, l'imperialisme, el totalitarisme, la homofòbia, el capitalisme etc.[258] Parlem així d'un sector polititzat amb la lluita antifeixista i que refusa la figura del *skin* apolític, poc compromès per alliberar-se de l'estereotip vinculat amb el neonazisme. Tot i això els RASH han sigut més d'un cop acusats de vertebrar l'esperit inicial *skin*, per introduir l'aspecte ideològic el qual mai va ser present durant els seus orígens.

Finalment per posar punt final l'arbre genealògic *skin*, a mitjans dels noranta davant aquesta politització creixent del moviment *skin* per tots dos extrems, neixen els *skins* apolítics, una tendència iniciada a Europa, que preconitza un retorn als orígens, el culte a l'estètica hi ha la música únicament del moviment skinhead.[259] Ens diuen que la política no ha fet més que crear problemes i divisions dins la subcultura, per tant són partidaris de deixar de banda el que anomenen manipulacions polítiques, que segons diuen han destruït l'esperit original i també han vertebrat que s'estengués l'estereotip que vincula els *skins* amb el nazisme.

[255] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 65 i 66
[256] *Ibídem,* Pag. 67
[257] VIÑAS, Carles. (2004). Skinheads a Catalunya. (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 70 i 71
[258] *Ibídem,* Pag. 70 i 71
[259] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 74 i 75

Per tant com hem vist la família del moviment *skin* és molt gran, la polititizació va fer trencar la unitat i la germano que vivia la cultura *skin*, on les baralles entre ells eren pel control de la zona o territori no pas per la política. Així doncs molt probablement sense l'aparició dels caps rapats neonazis, segurament no haguessin existit els *Redskins*, sorgits com a contrapunt dels primers i tampoc iniciatives com SHARP o RASH.

8.2. LA IRRUPCIÓ DEL MOVIMENT "SKINHEAD" A CATALUNYA

Un cop fet un recorregut dins els orígens i les diferents famílies que van sorgir arran el naixement de la subcultura urbana *skinhead*, aquest moviment acabà sortint de la Illa britànica i s'estengué arreu d'Europa i el món, arribant també a Catalunya cap els anys vuitanta.

La Gran Bretanya esdevingué durant els anys cinquanta i seixanta el bressol de tendències juvenils com els *mods*, *teds*, *skins*, els *punks* etc., un moment on Espanya encara vivia immers dins la dictadura franquista, davant aquest aspecte els joves espanyols i catalans encara desconeixien les noves formes de grupalitat i sociabilitat que emergia a la Gran Bretanya. Trobem arreu de l'estat espanyol una joventut molt controlada pels prejudicis i les censures imposades pel règim franquista, una joventut absolutament aïllada de tot aquestes noves propostes culturals que es generaven més enllà de les fronteres espanyoles. Fet pel qual no fou fins finals dels setanta i principis dels vuitanta, arran el final del franquisme i els primers anys de la democràcia, que va afavorir l'entrada de noves corrents juvenils procedents d'Europa i el moment on molts joves van començar a trencar amb els canòns socials del franquisme, per construir identitats alternatives allunyades dels paràmetres fins llavors habituals. Aquests desig dels joves de trencar amb els estereotips del jove plantejats pel règim i conèixer noves formes i moviments juvenils, molt lligat també amb el retorn d'organitzacions i formacions polítiques, va fer mobilitzar els joves i organitzar-se dins de moviments polítics a subcultures urbanes, com el *Punk* o els *Skinheads*.[260]

A Catalunya zona fronterera amb França va entrar ràpidament als anys vuitanta aquests moviments juvenils especialment el moviment *skin*, on joves francesos que venien a estiuejar confluïren amb els joves catalans, aquests emmirallats davant les noves tendències, decidiren incorpora-les dins el panorama català.[261] Configurant-se el primer grupuscle *skinhead* a Barcelona i la seva perifèria industrial, concretament al barri de Ciutat Vella i posteriorment a poblacions com Badalona, Santa Coloma, el Maresme i l'Empordà etc. Naixent així l'any 1982 les dues bandes punteres del moviment *skin* català anomenades, Skatalà i Decibelios. La fascinació entre els joves catalans i barcelonins davant les noves tendències musicals d'aquests grups, va fer augmentar la presència *skin* dins el panorama català, fet que va portar a que la

[260] *Ibídem,* Pag. 120 i 121
[261] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 120 i 121

Barcelona dels anys vuitanta, *punks* i *skins* convisquesin sense problemes, revivint l'experiència de finals dels setanta a Gran Bretanya.[262]

A Catalunya amb l'entrada de la música *punk*, el *Oi!* "gènere derivat del *punk-rock*", *l'ska* i el *reagge* va aconseguir ràpidament arrelar la subcultura *skinhead* arreu del territori català a principis del vuitanta. La música es va convertir en un referent per desprès poder construir la identitat *skin*, en aquest aspecte molts van ser els joves que van conèixer el moviment *skin* a partir d'escoltar àlbums, amb l'assistència de festivals o concerts de bandes punteres dins el panorama *skin*.

Iniciant-se primerament als barris de Barcelona, ràpidament les àrees urbanes més poblades foren el lloc perfecte on començà a desenvolupar-se les primeres bandes de caps rapats catalans, on interactuaren entre ells a concerts d'aquests nous grups musicals i als bars dels barris, configurant així una identitat *skin* a Catalunya que prenia els referents clàssics britànics, tot i que alhora introduí aspectes particulars entorn el país. A mitjans dels vuitanta Barcelona s'acabarà convertint amb la ciutat puntera del moviment *skinhead* a tot Espanya, en cap altra lloc de l'estat hi havia tant nombre *d'skins* com a Barcelona, tornant-se així un clar referent dins el panorama *skin* a tot l'estat, això s'explica com ja he dit anteriorment per la seva proximitat amb França, aquesta va acabar exercint un paper fonamental per la importació de subcultures a Catalunya.[263]

Tot i que primerament a Catalunya tant sols s'establiren grups *skins* propens a l'esperit *punk/Oi!,* gràcies a la imatge i difusió de grups musicals com Decibelios o Skatalà. Al igual que arreu d'Europa, el moviment *skinheada* s'anava polititzant amb els ja esmentats *redskins* i els *White Power*. Aquesta politització tambè arribarà a terres catalanes, concretament a finals dels vuitanta davant la realitat política que vivia el país, explicat anteriorment durant tot el treball, amb el sorgiment de noves formacions ultradretanes espanyolistes i també organitzacions marxistes, independentistes, nacionalistes i catalanistes. Fet que afavorí a que s'iniciés una divisió dins el moviment *skin* català, per una banda sorgí un moviment *skinhead* vinculat a l'esquerra independentista, que canalitzà aquest sentiment patriòtic vers el catalanisme, per un altre banda un moviment *skin* vinculat a una ultradreta, nacionalista i catalanista i per últim una ultradreta espanyola que aglutinava els joves amb un sentiment patriòtic espanyol. Ràpidament aquestes dues realitats es van fer visibles a les ciutats catalanes, especialment la barcelonina, introduint aquells postulats britànics de la defensa del territori i el barri, amb baralles entre *skins* per aspectes polítics.[264]

La Irrupció de l'aspecte polític dins el fenomen *skin* català, va fer que ràpidament aquest moviment s'estengués altres comarques catalanes com Manresa, Vic, Badalona, Igualada, l'Empordà etc. Una expansió produïda arran la introducció a Catalunya concretament a Barcelona el 1991, del moviment Skinheads Against Racial Prejudice [SHARP], on aglutinava a tots els *skins* oposats als rapats nazis. Malgrat que va incloure *skins* i persones de l'entorn de l'esquerra independentista, primerament SHARP Barcelona es va mantenir fidel al seu caràcter

[262] *Ibídem*, Pag. 121 i 122
[263] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 123
[264] *Ibídem,* Pag. 123

apolític, antiracista i lligat a l'esperit original del 69. La irrupció del moviment SHARP va esdevenir puntal a tot Catalunya i arreu dels Països Catalans, constituint-se així SHARP-PPCC, definida com una organització que lluita per eradicar el feixisme i el racisme de l'escena *skinhead*, preservant i defensant l'autèntica cultura *skin* original del 69, una cultura obrera i multicultural.[265] SHARP-PPCC va esdevenir així una organització on integraren *skins* apolítics i *redskins*, naixent per aturar i combatre l'augment considerable arreu dels Països Catalans d'organitzacions i grups d'*skinheads* neonazis, que es dedicaven a impregnar violència pels carrers contra suposats *skins* rivals, immigrants, homosexuals, nacionalistes catalans etc.

Rapidament la violència entre ambdós col·lectius d'*skins* es va fer present als carrers quan el 1993 a Montanejos (València) morí en mans d'*skins* neonazis, Guillem Agulló, membre de Maulets i SHARP, fet que afirmava aquesta escalada de violència associada al moviment *skin* arreu del Països Catalans. Davant la manca d'organització, SHARP acabarà dissolent-se a finals dels noranta, convertint-se tant sols amb unes sigles que molts *skins* s'identificaren per diferenciar-se dels neonazis.[266]

Al igual que el moviment SHARP català, freqüentat en moltes poblacions per *skins* polititzats, majoritàriament de caire independentista i d'esquerres, dins l'escena catalana també va irrompé el moviment *redskin* i més tard els RASH, molt lligats a les reivindicacions nacionals històriques. Originant així un moviment *skinhead* amb clares connotacions patriòtiques, introduint la lluita per l'alliberament nacional i els valors revolucionaris identificats amb la lluita de classe en clau marxista. Una nova identitat *skin* emmirallada amb el món soviètic i la lluita armada de Terra Lliure o ETA, aquests no forjaran cap identitat tot i que acabaran militant a moltes formacions provinents de l'esquerra independentista, com la MDT. Formant també grups musicals punters dins aquest panorama com els anomentats Inadaptats, de tendència *redskin* i independentista.[267]

Un cop introduït una breu referència del moviment *skin* antifeixista, no m'estendré més ja que m'allunyaria de l'objectiu principal del treball que és l'estudi de l'extrema dreta, per tant els següents apartats els destinaré a l'estudi del fenomen *skinhead* ultradretà i nacionalista a Catalunya.

---

[265] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 132 i 133
[265] *Ibídem,* Pag. 136
[266] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag*:* 138

8.2.1. ELS "SKINHEADS" ULTRANACIONALISTES CATALANS

Tal i com he explicat a l'anterior apartat anomenat *"La ultradreta nacionalista catalana",* Catalunya al igual que les formacions de *skinheads* provinents de la ultraesquerra i independentista. També es va nodrir de la presència de caps rapats amb tendències ultradretanes encaminades d'acord amb les noves formacions europees neonazis, a una nova ultradreta europea extraparlamentària que emergia amb força i començava a fer-se visible a Europa, gràcies els èxits electorals del Front Nacional [FN], per Jean-Marie Le Pen. Així naixia a Catalunya una nova generació de caps rapats, que adoptaren simbologia procedent de la ultradreta europea, l'estètica *skin* tradicional, amb simbologia dels nous moviments europeus neonazi i feixista, amb nous postulats i discursos de la nova extrema dreta populista i *Lepenista*. Per una part es configurà una ultradreta molt més amplia integrada per formacions espanyolistes i per l'altre una ultradreta més minoritària, però també visible que incorporà elements ultradretans i neonazis ja mencionats anteriorment, introduint un ultranacionalisme català i independentista.

Tal i com explicaré posteriorment dins l'apartat del *"Hooliganisme a Catalunya",* a mitjans dels anys vuitanta entorn a grups de seguidors dels clubs de futbol, especialment integrats dins el FC Barcelona, sorgí un grup de seguidors radicals anomenats Boixos Nois [BN], on s'establí un nodrit grup de caps rapats neonazis patriotes, nacionalistes i ultracatalanistes. Malgrat que a mitjans dels vuitanta majoritàriament els rapats neonazis catalans van estar lligats al sector ultraespanyolista, també es va fer visible grups de neonazis nacionalistes catalans. Primerament entorn als Boixis Nois, com a grups de joves catalanistes amb ideals propens al racisme neonazi, situats al gol sud del camp nou, moment en que van començar aparèixer a les grades de l'estadi, simbologia nazi com la creu gammada al costat de la senyera, la creu de sant Jordi i l'estelada blava. Així doncs foren aquests joves *hoolligans* del Barça, profundament enfrontats als anomenats *"Pericos"* del RCD Espanyol, els que van exportar aquestes tendències ultradretanes arreu de les comarques on tenien presència i seccions locals pròpies, majoritàriament a l'àrea metropolitana de Barcelona, configurant així un moviment *skinhead* català nacionalista i neonazi. Tal i com diuen ells "*No ens agraden els moros i els gitanos, i encara menys els espanyols"*.[268]

Com ja he mencionat anteriorment al bloc de *"La ultradreta nacionalista catalana",* el sorgiment d'aquest col·lectiu *skinhead* ultradretà i catalanista prové en part arran la irrupció de formacions que propugnaren tesis nacionalsocialistes en clau catalana, com CEDADE i la defensa d'un racisme bel·ligerant contra els espanyols i els immigrants, el cas dels racistes i nacionalistes Nosaltres Sols [NS], el Moviment Separatista català [MSC] entre d'altres. On la campanya *"Fora Xarnegos"* que popularitza NS i les tesis racistes exaltant una raça blanca catalana superior a l'espanyola, va afavorir el sorgiment dins una part del moviment *skin* català un sector ultranacionalista, feixista i catalanista.[269]

[268] *Ibídem,* Pag. 146 i 147
[269] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 146 i 147

Entorn aquests *ultres* anomenats *"nacionalcatalanistes",* rebutjaven tot allò que anava en contra de Catalunya i Europa, estaven orgullosos de ser blancs i desitjaven la unitat d'Europa des d'un punt de vista racial, històric i cultural, esdevenint així la seva proclama *"raça i nació"*. Reproduint la seva visió personal d'una Europa dels pobles aris lliures, integrant a Catalunya una visió nacionalista i amor per la pàtria catalana i la seva raça. Esdevenint aquest nucli neonazi catalanista primerament altament bel·ligerant i agressiu tant contra sectors de l'espanyolisme ultradretà, la immigració, com contra els comunistes i catalanistes els qual consideraven traïdors a la pàtria.[270]

La major part d'aquests caps rapats assentats dins les files dels Boixos Nois, acabarien participant del panorama polític i molts ingressaran a les joventuts de partits nacionalistes catalans com el cas d'Estat Català [EC], tal i com ho van fer Nosaltres Sols a inicis dels vuitanta. Estat català a principis dels noranta va acollir amb bona perspectiva aquests grup de joves ultranacionalistes que acabarien integrant dins les Joventuts d'Estat català [JEC]. Així doncs a principis dels noranta dins d'EC, una organització que mai s'erigí amb l'etiqueta de feixista o ultradretana, s'incorporaren caps rapats neonazis catalanistes que incorporaren elements racistes i feixistes a l'organització. Tot i que molts integrants de les JEC no compartien els ideals nazis, la formació va acabar convertint-se en una organització on s'integraran molts *skins*, la major part d'ells provinents de penyes ultres del FC Barcelona, configurant així una propaganda amb lemes com *"Catalunya catalana",* "*Catalunya, raça i nació", "Catalunya pels catalans*" entre molts altres.[271]

Arran la irrupció dins d'EC i JEC de rapats neonazis, va fer que ràpidament se'ls titlles de feixistes per part de la resta d'organitzacions independentistes i altres cercles antifeixistes, molts cops escridassats i insultats a actes nacionalistes com els que es fan al Fossar de les Moreres o durant les diades al Pi de les tres Branques. Així doncs les JEC van jugar un paper clau a l'hora d'esdevenir un primer referent per aquesta nova generació de caps rapats neonazis i catalanistes, que impregnaren el catalanisme nacionalista, radical i de combat impregnat a inicis dels anys XX per Macià, amb el racisme nacionalsocialista de l'Alemanya nazi, anunciant una Europa ària.[272]

Finalment l'any 1996 es van produir importants aldarulls a la diada nacionalista del Pi de les Tres Branques, esdevenint una batalla campal entre encaputxats *skinheads* provinents de l'esquerra independentista i les joventuts d'Estat Català ocasionant mots ferits. Tals fets van conduir a molts enrenous dins el panorama polític independentista, preguntant-se com Estat Català una organització històrica de l'independentisme català, podia permetre tenir dins la formació grups de caps rapats nazis, que al·ludien la raça catalana i promovien la neteja ètnica i l'expulsió dels castellanoparlants. Davant aquests fets i la marginalitat que patí Estat Català durant els següents anys dins el panorama polític català, l'any 1999 es celebrà un congrés refundacional on es corretegí la línia del partit, es constituí una nova direcció, es va reconstruir

[270] *Ibídem*, Pag. 148 i 149
[271] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 148 i 149
[272] *Ibídem*, Pag. 153

el partit cap a l'esquerra i integrant dins la formació postures de la política econòmica i social, aconseguint finalment tornar a participa activament de la vida política catalana. [273]

Pel que fa el sector nacionalista i neonazi de les JEC, van ser convidats a marxar del partit, el qual tal fet per una banda va portar a molts d'ells abandonar la militància política, per una altra el sector més nacionalista i patriota va activar projectes nous com el ja esmentat anteriorment Unitat Nacional Catalana [UNC], formació ultrapatriòtica i nacionalista, però en cap cas neonazi, que integrà un gran grup de *skinheads* nacionalistes. Per últim el sector més neonazi continuà declinant-se per postures nacionalsocialistes, europeistes i acabaran integrant-se a la secció barcelonina de *Blood i Honour.*[274]

Actualment el moviment *skinhead* ultradretà, ultranacionalista i neonazi, és pràcticament molt minoritari, ja que no ha acabat de quallar entre els sectors catalanistes més nacionalistes, els pensaments del neofeixisme europeu actual. Tot i això si que trobem un destacat però també molt reduït d'*skinheads* ultranacionalistes, anticomunistes, patriotes i amb tendències ultradretana però no neonazis, situats la major part d'ells a l'àrea metropolitana de Barcelona i algunes zones de la Catalunya vella com Vic o Girona, però pràcticament molt dispersos i malt organitzats. La major part d'ells han deixat la militància política activa i altres van ingressar o simpatitzaven amb el ja desaparegut UNC o el nou partit xenòfob ja mencionat anteriorment anomenat Som Catalans [Som]. Pel que fa els Boixos Nois tot i que actualment defugen d'etiquetes polítiques, dins la formació segueix predominant un gran nombre d'*skinheads* nacionalistes amb ideologia ultradretana, així com també persones que es desvinculen de qualsevol subcultura o ideologia política, defensant que la seva única causa és el futbol i el Barça.

8.2.2. ELS "SKINHEADS" NEONAZIS I ULTRAESPANYOLISTES

Com ja he mencionat anteriorment, el neonazisme a Catalunya no fou tant sols representat per sectors reduïts de l'ultranacionalisme català, majoritàriament el moviment *skinhead* neonazi va estar i és actualment representat per bandes de caps rapats vinculats a l'ultraespanyolisme.

L'inici del moviment *skin* neonazi va molt lligat amb la irrupció d'aquesta subcultura urbana a Catalunya a inicis dels vuitanta, creant-se ràpidament un nucli format per joves amb l'estètica *skin* a imitació del moviment *skinhead* tradicional que s'estava gestant a Catalunya, concretament a Barcelona entorn al grup musical Decibelios, però alhora introduint nous referents que estaven presents tant a la Gran Bretanya com altres parts d'Europa, lligat al sorgiment del moviment *White Power skinhead.*

---

[273] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 154 i 155
[274] *Ibídem,* Pag. 154 i 155

La major part d'aquests *White Power,* al igual que els ultranacionalistes catalans de Boixos Nois, també van integrar dins de col·lectius radicals de futbol, concretament dins Les Brigadas Blanquiazules [BB.BB] del RCD Espanyol, col·lectiu *Hooligan* de L'Espanyol, principal rival dels Boixos Nois, que és caracteritzava per les seves actituds violentes i xenòfobes. Així doncs el primer grupuscle neonazi es va configurar a mitjans dels vuitanta entorn al grup *ultra* del RCD Espanyol, un nucli juvenil que adoptà una estètica *skin* molt de moda en aquell moment, incorporant la simbologia neonazi i la tradició franquista espanyolista. El que els és feia diferent d'altres formacions d'*skinheads*, fou els seus lligams amb la ultradreta espanyola i les diferents formacions esmentades anteriorment dins el treball, que van sorgir al llarg dels anys setanta i vuitanta i tingueren una importància dins el panorama català.

Tot i que inicialment a Catalunya i altres parts d'Espanya el moviment *skin* fou fidel a l'original del 69, a poc a poc es va estendre l'estètica *skin* entre joves espanyols amb ideologia neonazi i lligats a les formacions ultradretanes i espanyolistes del moment, configurant-se així un eix important de rapats neonazis especialment a tres punts destacats, Barcelona, València i Madrid. Convertint-se aquestes poblacions amb grans nuclis on es començarà a gestar importants zones de neonazis, cosa que va portar com ja he dit anteriorment a que s'organitzessin les formacions antifeixistes d'arreu l'estat per aturar l'auge del feixisme, en aquest cas amb la irrupció del fenomen *Redskin* i la formació dels SHARP-PPCC.

A Catalunya els primers *skinheads* neonazis no van vertebrar cap moviment propi o escena musical fins els anys noranta, fet que va portar que durant els vuitanta compartissin espai amb altres *skins* catalans de diferents tendències i compartint amb ells els bars i sales nocturnes. Fins i tot els concerts de bandes com els ja esmentats Decibelios, referent musical dins l'escena *skin* de totes ideologies, fet que també ho va ser pels primers *skins* neonazis, ja que Decibelios mai es va posar en política, fet que comportà que qualsevol pogués identificar-se amb la banda.[275]

Durant els anys noranta el moviment *skin* neonazi es desentengué finalment d'altres *skins* catalans que freqüentaven l'apoliticisme o eren fidels a l'esperit del 69, i el moviment *skin* neonazi es configurà en un de sol, creant així la seva pròpia escena. Aquests col·lectius juvenils de tendències neonazis van cercar un desig de donar-se a conèixer i fer-se molt més visibles, arran la poca visibilitat social que tenien aquests tipus de bandes urbanes, titllades de violentes i criminals. Així doncs necessitaven fer-se visibles i que el seu missatge i la seva lluita arribès a totes les orelles possibles, adoptant així actitud provocatives i violentes, així aparèixer públicament i sentir-se protagonistes.[276]

Al voltant dels joves *skins* de tendències neonazis es va buscar una formula per tal d'aconseguir una cohesió interna per tal d'unir a tots els nuclis de joves que seguien aquests missatges. Així sorgiren iniciatives on poder reunir-se aquests joves per interactuar i conèixer-se millor, buscant així simpatitzar amb moviments *skins* dins el panorama internacional per tal

[275] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 156 i 157
[276] *Ibídem,* Pag. 159

d'establir nous contactes i conèixer millor l'ideari racista i neonazi. Aquests establiren unes bases del nazisme molt influenciats per referents mitològics i nòrdics, que identifiquen el bressol de la raça blanca i ària amb aquests primers pobles indoeuropeus, del qual aquests joves van adoptar tota simbologia rúnica, creences i tradicions paganes europees.[277]

Tot i ser un nucli reduït aprofitaven els estius, un moment on molts joves estiuejaven a les platges catalanes, aconseguir convocar al llarg dels vuitanta varies concentracions de rapats procedents de diferents llocs, des de França, a la resta de l'estat. Per tal d'obrir-se a nous espais, així interactuar amb altres joves rapats de diferent procedències, expandir les relacions, compartir idees i material de les diferents formacions *skin*, esdevenint així aquestes concentracions com l'única formula d'unió existent llavors a Espanya.

Durant els anys vuitanta tot i no compartir molts plantejaments amb les formacions ultradretanes neofranquistes, l'escassa presència *skin* i la falta de formacions que apostaven directament pel nazisme, va fer que alguns rapats entressin dins les files de les joventuts de formacions espanyolistes de la branca ultradretana tradicional, com les Joventuts de las Juntas Españolas o simplement mantinguessin contactes o simpatitzessin amb ells. Però la major part d'ells no ingressaren en política, ja que ells formaven el seu propi col·lectiu, esdevenint així una forma de vida. Tot i això assitien a concentracions de formacions polítiques espanyolistes, però sense formar part directament de la concentració, estaven allí a un costat sempre vigilant a l'espera per començar una baralla o buscar algú per atonyinar, com una mena de grup paramilitar i primera línia de xoc, que es dedicaven fer la feina bruta de les formacions polítiques extraparlamentàries. [278]

El moviment *skin* neonazi rebutjà els moviments espanyolistes tradicionals, titllant-los d'ultradretans, capitalistes i aburgesats, com a *"Persones que sols pretenen enriquir-se a costa dels demès".* Dient també *"podríem anar vestits normal i anar a la discoteca a drogar-nos com fan tots els joves, però hi ha present una lluita, lluitem pel poble i la nació espanyola*". Aquests sectors juvenil es basen en el fonament del nacionalsocialisme i les tesis d'Adolf Hitler, expressant plantejaments com *"Cal refer de nou el país i el poble ha de col·laborar per tal de fer possible tal fet, cal expulsar la immigració il·legal, culpable de la irrupció de les drogues entre els joves i acabar amb els sistemes democràtics".*[279]

A mesura que el moviment *skinhead* neonazi va començar a expandir-se i ingressà nous joves, començaren a desentendre's d'aquestes formacions ultradretanes tradicionals, encara estancades amb un pensament neofranquista, el qual aquests joves ho veien antiquat, poc atractiu i insuficient davant els problemes actuals d'Espanya i Europa, com la qüestió de la immigració extraeuropea. Així fou com aquests joves van desmarcar-se de la ultradreta neofranquista i apostaren durant els anys noranta per noves organitzacions declarades obertament neonazis, amb un discurs europeista i més lligades als problemes que aquell moment tenia Europa. Així és com a finals dels vuitanta neix a València Acción Radical [AR],

---

[277] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 159
[278] *Ibídem,* Pag. 161
[279] Web de Youtube de *La Peste* titulada "TV3 Barcelona Skinheads Report Part 1". Enllaç: [https://www.youtube.com/watch?v=DynWnQUU7pk]. Consultat el dia 16 d'agost de 2016.

com una coordinadora de tots aquests col·lectius neonazis, amb la voluntat d'integrar la joventut patriota i radical del País Valencià, fins el 1995 quan fou desarticulada la formació. Convertint-se així des del seu inici amb una veritable alternativa, sobretot amb el naixement de la famosa banda musical División 250 de Manolo Canduela, actual president de Democracia Nacional. [280]

Durant els anys noranta, AR i els col·lectius de caps rapats es van desentendre d'etiquetes referent a dretes o esquerres i es proclamaren nacional-revolucionaris, reivindicant com ja he dit anteriorment dins el treball, la tercera via, ni capitalista ni comunista, la verdadera i única, la nacional i revolucionaria. Així doncs AR i el moviment *skinhead* que l'envoltava, va pretendre així desvincular-se del passat franquista i desmarcar-se de les formacions espanyolistes encara estancades amb un discurs neofranquista, fet que va portar conflictes interns entre nuclis fortament d'arrels nacional-socialistes i els neofeixistes que no veien bé trencar i renegar del règim franquista. [281]

Un altre nucli del moviment *skin* neonazi fou la irrupció el 1989 a Barcelona, la formació procedent d'Astúries anomenada, Vanguardia Nacional Revolucionaria [VNR], ingressant dins la formació diferents *skins* catalans nazis com el nucli badaloní Águilas Negras. Malgrat la presència de joves *skins*, la formació negà sempre la seva vinculació amb el moviment dels caps rapats, donat la mala imatge que oferia la premsa el fet de tenir dins les formacions polítiques, aquests joves borratxos incontrolats, titllats de violents i criminals.[282] La mala imatge que donà el moviment *skin* neonazi a la societat, per la seva fascinació cap a la violència i l'odi racial,[283] va fer que s'etiquetés la subcultura *skin* de violenta, cosa que mai va néixer amb aquest propòsit. Des-de sempre aquest moviment ha sigut pacifista i a diferència dels *skins* neonazis, la resta del moviment *skin*, no els fascina la violència i mai surten com diuen els skins nazis *" De Cacería, aver si pillamos algun punky guarro o algun negro"* . En general ser *skinhead* no representa ser violent sino tot el contrari, representa un estil de vida lligat a passar-s'ho bé amb els amics, escoltant la música que et fascina.[284]

VNR no va tenir rés a veure amb la violència urbana i les agressions produïdes durant els noranta per joves *skins* neonazis a diferents col·lectius i persones, però malauradament va patir les crítiques dels mitjans de comunicació, sumat amb les nombroses accions violentes als carrers produïdes per grups d'*skins*. En general les formacions polítiques ultradretanes es desentengueren del moviment *skinhead*, pels seus comportaments violents i agressius, aspecte que no interessava a les formacions ja que embrutava la imatge política. Així doncs de la mateixa forma que ho feu VNR, la CEDADE també es desvinculà del moviment *skin*, qualificant-los d'usurpadors de la ideologia nacionalsocialista, la qual s'identificava la formació

[280] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 164 i 165
[281] *Ibídem,* Pag. 164 i 165
[282] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 334
[283] Web de Youtube de *Remoto* titulada "Joves Violents". Enllaç: [https://www.youtube.com/watch?v=2peWDZDkAjI]. Consultat el dia 16 d'agost de 2016.
[284] Web de Youtube de *La Peste* titulada "TV3 Barcelona Skinheads Report Part 1". Enllaç: [https://www.youtube.com/watch?v=DynWnQUU7pk]. Consultat el dia 16 d'agost de 2016.

i titllant-los de joves violents, maleducats que sols saben beure cervesa, pràcticar la violència, donant una imatge negativa i embrutar l'autèntic nacionalsocialisme.[285]

JJ.EE també es va mantenir al marge del moviment *skin*, però des d'una posició més ambigua, ja que mantenien relacions amb caps rapats, molts cops utilitzats com a servei d'ordre durant les concentracions, però finalment van acabar manifestant el rebuig cap aquests col·lectiu de joves, un cop més per les seves actituds violentes.[286]

Així és com el moviment *skin* neonazi va acabar com un col·lectiu satèl·lit de les formacions polítiques ultraespanyolista, adoptant una postura simpatitzant, però mai de militància, a causa de la mala imatge d'aquests joves, el seu caràcter indisciplinat i violent. El qual explica com no ingressaren molts d'ells en política i decidiren crear estructures organitzatives o cèl·lules polítiques pròpies, allunyades de qualsevol partit polític com fou primerament Águilas Negras, i més tard les dues grans organitzacions internacionals de caps rapats més importants, el cas de *Hammerskins* o *Blood i Honour*. Presents a bona part del món com també a Espanya i Catalunya, concretament a Barcelona, esdevenint un greu problema per les forces de seguretat la presència de cèl·lules amb la finalitat d'organitzar i formar a joves amb un pensament violent i agressiu. Fet que ha portat més d'una cop a ser investigades i desarticulades per la policia, acabant molts dels seus integrants a la presó o amb cargues fiscals, pel suposat odi racial de la formació i la confiscació de material neonazi, així com també armes de foc i armes blanques.[287]

Entrant a ple segle XXI aquest col·lectiu de caps rapats aniran progressivament a la baixa donat la mala imatge per la premsa i la persecució policial, presents avui dia a tot arreu del principat, principalment a Barcelona i la seva àrea metropolitana. Tot i la marginalitat d'aquests grups, la violència ha sigut sempre present als carrers i noticia dins la premsa catalana, amb l'incident del 2012 a la sala Stroika de Manresa, quan un grup de neonazis van irrompé a un concert antifeixista i van apallissar a diferents joves.[288] A tot el seguit de pallisses i batusses a immigrants o *skins* antifeixistes, a pintades o atacs a locals de col·lectius antifeixistes, com el del centre social Obrera de Sabadell, atacat el passat mes de maig,[289] [290] o l'atac contra mesquites, com el que es va intentar dur a terme a Reus el 2005 per joves skinhead neonazis, que acabà en fracàs.[291]

[285] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya*. (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 166 i 167
[286] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 333
[287] VIÑAS, Carles. (2004*). Skinheads a Catalunya*. (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 168 i 169
[288] Notícia de *El Diario* titulada "Condenados a entre 16 y 19 años de prisión diez neonazis por palizas en un concierto antifascista". Enllaç: [http://www.eldiario.es/catalunya/neonazis-condenados-prision-concierto-antifascista_0_282772103.html]. Consultat el dia 17 d'agost de 2016.
[289] Notícia de la web de *Directa* titulada "Un grup de feixistes es concentra a les portes del centre social L'Obrera de Sabadell". Enllaç: [https://directa.cat/actualitat/un-grup-de-feixistes-es-concentra-portes-del-centre-social-lobrera-de-sabadell]. Consultat el dia 17 d'agost de 2016.
[290] Notícia de *Nació Digital* titulada "Malestar per l'aparició de pintades feixistes i nazis a L'Obrera". Enllaç: [http://www.naciodigital.cat/sabadell/noticia/5721/malestar/aparicio/pintades/feixistes/nazis/obrera]. Consultat el dia 17 d'agost de 2016.
[291] Web *d'Antifeixistes.org*. Enllaç: [http://www.antifeixistes.org/3536_frustrat-atemptat-neonazi-contra-mesquita-reus-arriba-laudiencia-nacional.htm]. Consultat el dia 17 d'agost de 2016.

Actualment en general el col·lectiu skinhead neonazi, simpatitza majoritàriament amb formacions polítiques ultraespanyolistes com Democràcia Nacional, División Europa, Alianza Nacional entre d'altres i són visibles als actes que és fan cada dotze d'octubre a Montjuic pel dia de la hispanitat, o de tant en tant a la premsa per atacs o pintades a locals antifeixistes o batusses a persones.

Per acabar, actualment a Catalunya el moviment *skinhead* en general, a abandonat l'estètica original de les botes, dels tirants i la jaqueta *bomber*, per adoptar una nova estètica més esportiva anomenat *Casual*, un fenomen que parlaré a continuació dins l'apartat del *Hooliganisme*. Tot i això encara podem trobar alguns petits nuclis del moviment *skin* original, no tant sols a Barcelona i rodalies, sino repartits arreu del principat, però la pressió dels mitjans, la persecució policial, la mala imatge, titllats de violents i agressius, lligat també amb la irrupció de noves subcultures, tendències juvenils, el fenomen *Casual* etc. A fet que actualment la subcultura *skinhead* a Catalunya, estigui en un moment de crisi, trobant avui dia des dels antics *skins* dels vuitanta i noranta, a una nova generació de joves *skinheads* però en cap cas al nivell d'aquell moment àlgid, que va viure durant els anys vuitanta i noranta dins el panorama català.

9. EL MOVIMENT *HOOLIGAN* A CATALUNYA

9.1. L'ORIGEN DEL "HOOLIGANISME"

Tal i com he introduït dins l'anterior apartat del moviment *skinhead*, la passió pel futbol fou un tret característic dels *mods* i aspecte que posteriorment adoptaren els *skinheads*. Durant els anys seixanta i principis dels setanta en general a tota la Gran Bretanya es va veure la irrupció als estadis d'una gran quantitat de grups de joves d'estètica *skin*, que ocupaven una part de l'estadi on seguien el partit i animaven fins el final el seu equip de la ciutat, com també ho feien els seguidors de l'equip rival, ocupant una graderia dins el recinte per animar el seu equip. Molts cops el xoc d'ambdós aficions va produir més d'un cop incidents i moment de violència als estadis o a les afores del recinte, així és com neix el fenomen *hooligan*, per identificar a tots aquells grups de joves fidels seguidors radicals dels seus equips esportius, independentment si seguien l'estètica *skin* o no. Ja que en cap cas el moviment *hooligan* i *skin* fou el mateix, hi va haver molts col·lectius *hooligan* que mai van incorporar o no acabaren d'identificar-se amb els *skinheads*, al igual que també van existir molts *skinhead* que no s'identificaren amb el *hooliganisme*. Tot i això cal destacar que la major part del *hooliganisme* s'identificava amb el moviment skin, ja que el fenomen *hooligan* no hagués sigut possible sense la irrupció als estadis, de tot un seguit joves radicals amb aquesta estètica provocativa i agressiva anomenada *skinhead*.

Els forts aldarulls dins els estadis per joves *hooligans,* va ocupar molts cops un espai dins els titulars dels diaris de la premsa i els mitjans, fet que va portar a que el fenomen *hooligan*, es donés a conèixer ràpidament entre molts joves britànics, al mateix moment que el moviment *skin*. Cal afegir que per molts joves incontrolats i inconformistes amb el sistema, fou tot una atracció la imatge de rudesa i agressiva que donà la premsa aquests grups radicals de futbol, essent així un fenomen que creixerà desmesuradament tant a Gran Bretanya, com posteriorment a tot Europa. Esdevenint un problema important tant pels equips esportius europeus, ja que embrutava la imatge d'aquest esport, com pels cossos de seguretat que arran els milers i milers de persones que assistien a partits de futbol, els va ser dificultós controlar i identificar entre tots ells els grups violents. El futbol a diferència d'altres esports, va esdevenir un referent molt important per la població obrera, fet que va portar a que els *"Workin Class"* es fessin seu aquest esport, traslladant els aspectes ja mencionats de la defensa del territori i la defensa de la ciutat, a la defensa dels colors de l'equip de la ciutat.

Ràpidament la popularitat del futbol va esdevenir un entreteniment pels joves anglesos, que no tant sols anaven als estadis animar el seu equip, sinó a defensar els colors de la seva ciutat, essent un orgull i un honor que el seu equip de la ciutat guanyés un partit, esdevenint per ells una victòria pròpia que els feia créixer la moral. Per ells la defensa dels colors del seu equip de la ciutat suposava molts cops anar més enllà i utilitzar la violència contra els aficionats rivals

per deixar ven clar quina afició és la més forta. Davant aquests problemes va començar una etapa on qualsevol grup *"supporter"* d'un equip, era qualificat de *hooligan* violent.[292]

El moviment *hooligan* foren nuclis durs dins de tots els col·lectius de *"supporters"* que no tenien prou amb l'animació, l'excitació produïda durant el partit i cercaven anar més enllà i buscar altres estímuls, a partir de l'ús de la violència o la intimidació respecte els grups d'aficionats rivals. Aquests joves solien provenir de la perifèria i dels barris de grans ciutats angleses i europees, joves incontrolats, amb una situació social desfavorable, el rebuig social, molts cops a l'atur etc. Veient l'esport i el simple fet de pertànyer a una banda radical, una formula d'acceptació social, a partir de la pertanyent-se d'una banda i així estimular un sentit de fortalesa al tenir al teu costat tot un seguit de camarades que et defensarien si et passes alguna cosa. El pànic social en general del *hooliganisme* o dels *skins*, va fer augmentar les files en general de joves anglesos seduïts pel popularitzat fenomen d'aquests grups violents i radicals. En definitiva per molts joves socialment exclosos de la societat, el fenomen *hooligan* i *skin*, va ser una formula de sortir d'aquesta exclusió i sentir-se part d'alguna cosa, o simplement el fet de pertànyer a una banda, els feia sentir a ells mateixos socialment superiors a la resta o també podia suposar cert atractiu per molts joves viure un tipus de vida violenta i perillosa, completament diferent al tipus de vida de la resta de joves, monòtona i la imposada per la societat.[293]

Al igual que va passar amb el moviment *skinhead*, l'extrema dreta també va voler instrumentalitzar el moviment *hooligan* cap els seus plantejaments i així ampliar la seva base social. L'apropament al moviment *skin* va ser efectiu perquè desprès aquests estenguessin la seva influencia als estadis entre els joves *hooligans* no *skins* o entre altres col·lectius d'aficionats de l'equip. Els concerts de música i els estadis es van convertir ràpidament amb espais de reunions d'aquests joves, on interactuaven amb altres i així difondre un discurs neonazi entre els joves de les graderies, ampliar el grup i estrènyer les amistats. Així fou com als anys setanta i vuitanta diferents equips de futbol anglesos i d'altres europeus tenien una secció radical seguidora amb una base ideològica vinculada al neofeixisme i neonazisme europeu.[294] Irrompent així als estadis i concretament a les graderies d'animació, càntics racistes, salutacions feixistes, insults cap a jugadors negres o aficionats de color diferent, ocasionant més violència i mal estar durant els partits de futbol. Podriem dir que els partits o organitzacions de l'extrema dreta van ajudar molt a crear i ampliar les graderies de joves radicals ultres, així atreure joves radicals de classe obrera perquè formessin part de les seves files com a forces de xoc i així ampliar les bases de la seva militància.

A partir dels anys vuitanta el fenomen *skinhead* com també el *hooligan*, van patir un important rebuig del medis de comunicació, de les institucions governatives, rebuig social i un fort control repressiu de les forces de seguretat davant la violència urbana que duien a terme aquestes bandes juvenils, fet que va portar per la major part del moviment *hooligan* i *skin*, assumir una nova estètica, produint així una mutació de la imatge. La pressió exercida pels mitjans i el rebuig social, va portar a que nombrosos *skins* canviessin diferents característiques

[292] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 215
[293] *Ibídem*, Pag. 215
[294] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 220 i 221

de la seva vestimenta, el tipus de tall de cabell, el qual els va permetre continuar les seves activitats, poder continuar seguint veient els seus clubs de futbol i poder caminar pels carrers sense ser malt vistos o amb por de ser aturats, evitant així el control policial i la mala visualització social que els comportava el seu anterior *look*. Així doncs en general el moviment *skin* abandonà les botes, els tirants i les caçadores bomber, el típic uniforme *skin*, i adoptà una estètica més esportiva el qual determinava una forma de vestir més diferenciable i no tant provocativa, fent entrar el moviment *skin* i *hooligan* dins una nova era anomenada *casual*, també dit *Casual Skin*. Esdevenint així una evolució del moviment *hooligan i skin,* instaurat durant els anys vuitanta primerament a Gran Bretanya i posteriorment veurà una important expansió a la resta del món, entrant a Espanya sobre els anys noranta.[295]

Com ja he dit anteriorment, el moviment *casual* va néixer amb la intenció de poder salvar-se de tot tipus d'obstacles, controls i seguiments policials, així poder seguir el mateix tipus de vida sense problemes. Així és com el moviment *skin* i *hooligan* abandonarà marques com Fred Perry o Ben Sherman, per adoptar una estètica més esportiva utilitzant Adidas, Nike, Puma etc., vestint amb sabates esportives Adidas o Nike, pantalons texans o de xandall, amb samarretes normals, dels seus equips esportius o de grups de música, les dessuadores esportives, molts cops amb el logotip de *Lonsdale London*, finalment amb els cabells curts i no totalment rapat i substituint la boina per una gorra. Amb aquest tipus de vestimenta còmoda els permetia passar tot tipus de control policial i entrar als sectors dels estadis dels aficionats rivals sense ser detectats, i així poder enfrontar-se i provocar tot tipus de desordres.[296]

El primer fenomen *casual* importat del *hooliganisme* anglès a l'estat espanyol, va venir de mans dels ultres del FC Barcelona, com una secció del Boixos Nois, deslligant-se posteriorment i formant un nucli propi. Així és com va néixer Casuals FCB, moviment identificat amb el *hooliganisme* anglès, que abandonaren l'estètica *skin* per adoptar una més esportiva i així desmarcar-se de les tribus urbanes. Aquest fenomen a fet que avui dia la major part de grups d'animació radicals de tot l'estat, adoptin el fenomen *casual* deixant en gran mesura l'estètica *skin*, tot i això encara hi ha moltes persones i formacions que segueixen vinculats al fenomen *skin*.[297]

El fenomen *hooligan* i la violència al futbol, va esdevenir un problema important tant per l'equip de futbol, com per les forces de seguretat, fet que va comportar adoptar mesures dràstiques davant aquests grups radicals, essent perseguits, detinguts, fitxats per la policia i la infiltració dins aquestes bandes, aconseguint així posar a la presó molts radicals i dissuadir molts grups. Tot i això mentre a Anglaterra el fenomen *hooligan* va patir un enduriment per la pressió policial, social i dels mitjans, s'obria a principis dels noranta amb la caiguda del mur de Berlin, el fenomen *hooligan* a la resta d'Europa, especialment als països de l'Est, essent avui en dia encara un fenomen en auge. Molt probablement la violència als estadis s'ha vist reduïda gràcies els controls policials i les sancions econòmiques, però igualment la violència segueix

[295] *Ibídem,* Pag. 246 i 247
[296] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 248 i 249
[297] *Ibídem,* Pag. 252

present especialment fora els estadis, tal i com es va poder veure aquesta última euro-copa del 2016, amb xocs violents entre *hooligans* anglesos i russos.[298]

9.2. LA IRRUPCIÓ DEL MOVIMENT "HOOLIGAN" A CATALUNYA

A Catalunya el fenomen *hooligan*, ha esdevingut molt important des de la seva irrupció a inicis dels anys vuitanta, molt lligat a dos grans clubs esportius el FC Barcelona amb els Boixos Nois i el RCD Espanyol amb les Brigades Blanquiazules. L'inici del *hooliganisme* a Catalunya molt lligat aquestes organitzacions d'animació radical, ha servit d'exemple i d'inspiració fins l'actualitat per expandir el fenomen *hooligan* a altres clubs esportius més petits. Davant aquest aspecte avui dia a Catalunya trobem nombrosos grups *ultres*, com els Rudes Lleida, del Lleida Esportiu, els Desperdicis, del UE Sant Andreu, els Gerunda Sud, del Girona FC, Orgull Grana, del Gimnàstic de Tarragona, com també els Troopers Reus, del CF Reus Deportiu entre molts d'altres.

L'objectiu d'aquest apartat és incidir i conèixer com fou el *hooligansmie* a Catalunya, a partir dels dos clubs mencionats al principi de l'apartat, sempre en relació amb l'objectiu principal del treball, el fenomen ultradretà. Davant aquest aspecte en cap cas la meva intenció és realitzar un estudi a fons del *hooliganisme* a Catalunya, ja que s'allunya del meu tema d'estudi inicial vinculat a l'expressió política i organitzativa de la ultradreta a casa nostra. Tot i això incidir amb el *hooliganisme* al futbol, ens ajudarà a conèixer millor com es va organitzar el sector juvenil català dins el panorama esportiu i la relació que van tenir o tenen molts grups d'animació amb la ultradreta.

9.2.1. ELS BOIXOS NOIS [BN]

A Espanya i Catalunya va arribar el fenomen *hooligan* anglès amb la celebració del mundial de futbol de l'any 1982, fet que va significar l'inici d'una etapa d'emergència dels seguidors radicals. El contacte amb aficionats anglesos durant els partits del mundial va fer sorgir els primers nuclis de seguidors radicals vinculats a clubs espanyols de poblacions com el Madrid, Barcelona, Sevilla etc., sorgint els primers nuclis radicals a l'esport.[299] Esdevenint així a Espanya formacions *ultres* actualment molt conegudes com els Ultra Sur, del Real Madrid CF, el Frente Atlético, del Club Atlético de Madrid, els Biris Norte, del Sevilla FC, els Boixos Nois del FC

---

[298] Notícia de *El Mundo* titulada "Así son los radicales rusos: "No son hooligans, son comandos". Enllaç: [http://www.elmundo.es/deportes/2016/06/13/575da5db22601d27078b45d3.html]. Consultat el dia 19 d'agost de 2016.

[299] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 224

Barcelona, a les Brigadas Blanquiazules del FCD Espanyol entre d'altres. Seguit també al mateix moment de la irrupció del moviment *skin*, essent així molt més visible als estadis i arrelant amb força entre molts joves seguidors dels seus equips de la ciutat.[300]

A principis dels anys vuitanta els dos únics equips esportius catalans de futbol que es situaven a la primera divisió espanyola de futbol, foren el FC Barcelona i el RCD Espanyol, fet que va comportar que els seus grups d'animació sorgissin al mateix moment que el moviment *skin*. El moviment *hooligan* o les *hinchades* angleses, van irrompé ràpidament amb força a Catalunya, començant així a estructurar-se grups d'animació, format per *hooligans*, que en cap cas suposava seguir l'estètica *skin*, tot i que majoritàriament casi tots adoptaren posteriorment aquesta subcultura. Així doncs, els Boixos Nois [BN] van aparèixer durant la temporada de futbol del 1981/82, i s'ubicaren al gol sud de l'estadi, espai on es situaran els fidels seguidors més radicals del Barça, ràpidament aquest grup radical d'aficionats del Barça començarà a experimentar l'entrada dins les seves files, una gran quantitat important de joves fanàtics, fidels seguidors del seu equip i atrets per aquest nou moviment radical provinent de Gran Bretanya.[301]

Tant les Brigades, com els Boixos Nois, al convertir-se al mateix moment els dos equips més importants de Barcelona, va fer sorgir una rivalitat per haver quin dels dos s'havia de convertir amb l'equip més important i destacat de la ciutat. Així va ser com els dos equips radicals des del primer moment van convertir-se en rivals, no tant sols en l'aspecte esportiu sino també ideològicament. Això fou així arran la trajectòria històrica d'ambdós clubs, mentre la junta del Barça a incís del segle XX s'implicà en voler convertir-se en un símbol de la catalanitat, especialment durant les demandes autonomistes, el gran ressò que va suposar la suspensió imposada al club arran els xiulets a la Marcha Real, durant la dictadura de Primo de Rivera etc. Va acabar convertir-se el Barça amb el braç del catalanisme i apropant-se així a les seves files els sectors més catalanistes contraris a l'espanyolisme, essent durant el franquisme un refugi i l'últim reducte d'expressió del catalanisme.[302]

El RCD Espanyol en canvi s'aïlla en general de la societat catalana més catalanista i va esdevenir un refugi pels sectors més espanyolistes i posteriorment pels franquistes de la ciutat, limitant així al seu propi creixement associatiu i esportiu, mentre el Barça veia reforçat el seu lideratge social. El Barça fou considerat durant la dictadura un refugi del catalanisme i la societat civil democràtica, arran el seu compromís amb el catalanisme, en canvi l'espanyol va tenir clares vocacions de l'espanyolisme arrelat a un altre tipus de població no identificada amb el catalanisme. Aquets valors dels equips va ser clau en la formació ideològica dels primers grups de seguidors radicals, promovent així dins els Boixos Nois inicialment un sentiment nacionalista en clau catalana, mentre les Brigades tot el contrari, la defensa de valors ultraespanyolistes a Catalunya. [303] [304]

---

[300] *Ibídem,* Pag. 225
[301] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 226 i 227
[302] *Ibídem,* Pag. 226 i 227
[303] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya*. (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 226 i 227

El 1981 sorgeix els Boixos Nois, grup radical pioner de la ciutat, s'identificaren des de la seva formació amb els postulats nacionalistes radicals més propers al independentisme, especialment d'esquerres. Aquests formats inicialment per una escassa cinquantena de membres es situaren al gol sud del Camp Nou, animant així el club d'una forma diferent a partir de càntics i crits, molt diferent com es feia anteriorment, assentats i seguint amb atenció els partits. La visió social que van rebre ràpidament els va fer agafar un impuls i l'atracció per molts joves seguidors del Barça, creant així els primers carnets del col·lectiu pels seus membres i posteriorment les primeres seccions dels Boixos nois.

El grup ràpidament va veure créixer les seves files comptant així a mitjans dels vuitanta amb un centenar de membres, com també el creixement del grau d'organització i arribant així els primers xocs violents i enfrontaments amb equips rivals com els mencionats, Ultra Sur del Madrid. També a mitjans dels vuitanta un moment on dins la formació predominava un nacionalisme, molt propens al catalanisme d'esquerres, es va començar a expandir el seu marxandatge així ser més visibles, com samarretes, adhesius, pancartes etc., així fer-se un nom dins la resta d'*ultres* d'Espanya i guanyar-se un respecte. Tot i això la popularitat del Boixos i l'augment de les seves files amb prop de set-cents membres, per una banda la escissió dels Super Boixos, principals protagonistes dels moments més violents principalment amb seguidors de l'Espanyol, per altra banda la tragèdia a l'estadi de Heysel (Bèlgica) al 1985, deixant trenta-nou morts arran un enfrontament entre *hooligans*. Va fer que la junta directiva del Barça retirés el suport a la formació, comences a prendre mesures contra aquests aficionats radicals, per por a futurs problemes o incidents dins l'estadi, Instal·lant càmeres a l'estadi, augmentant la seguretat especialment al gol sud, amb escorcolls i controls als seguidors radicals, instal·lant també tanques de seguretat als aficionats rival, dividint així amb dos sectors, per evitar xocs violents dins l'estadi.[305] [306]

Així arran aquests fets, a mitjans dels vuitanta es va produir dins de Boixos Nois importants escissions, coexistiren dos tendències diferents, per una part els fundadors de la penya, identificats com els autèntics Boixos i per l'altre un sector obertament independentista, format per joves provinents d'organitzacions polítiques nacionalistes o també d'organitzacions de l'extrema esquerra. Davant aquesta divisió interna va portar a una fractura dins els Boixos, fragmentant el grup en diferents col·lectius nous com, Supporters Barça, Cèl·lules Blaugranes, Blaugranes sud etc. Tot i el suposat final dels Boixos nois davant la fragmentació, els Boixos seguiran existint, però perderen aquella visibilitat i força de l'inici, tot i això seguiran essent un referent entre molts joves del barça, assolint a finals dels vuitanta prop de mil afiliats.[307]

La temporada 1988-89 fou una etapa molt diferent dels Boixos, el seu radicalisme esportiu, els va fer empitjorar les relacions amb el club, sumat els enfrontaments interns, les escissions, al buit de poder, van acabar desterrats el grup a la tercera graderia del gol sud de l'estadi. Aquell

---

[304] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 341

[305] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 229

[306] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 335

[307] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag. 230

moment també s'inicià una etapa on començà una irrupció important del moviment *skinhead* a les graderies del Barça, amb l'entrada dels anomenats Skins Barça, acompanyats d'un fort ultranacionalisme en aspecte català i amb idees nacionalsocialistes, esdevenint la secció *skin* de l'organització. Si inicialment el Boixos es mantingueren fidels amb un independentisme d'esquerres, la irrupció dels *skins* va suposar l'inici d'un gir ideològic, amb un independentisme feixista arran la secció Skins Barça a les files del Boixos Nois.[308]

Aquest fet va comportar que BN experimentés l'entrada d'un *hooliganisme skinhead* vinculat al nacionalisme més ultradretà, amb un discurs ideològic no gaire estructurat, més o menys racista tant cap a jugadors, com cap aficionats negres o castellanoparlants. Definitivament tot és reduïa a un discurs xenòfob i ultranacionalista, amb insults cap altres persones, com també proclames en general com "*Nació catalana*" o *"Raça catalana",* acompanyat amb una senyera o estelada catalana i amb l'esvàstica o símbols feixistes. Tot i això cal puntualitzar que Boixos Nois estava integrat per centenars de persones amb ideologies molt diferents entre elles, a part de totes les seccions internes que formaven el col·lectiu, també molt diferents entre elles. Davant aquest aspecte l'organització estava formada per tot tipus de *hooligans* no sols *skins*, aquets sols representaven mig centenar de caps rapats. Tal i com ens diuen ells mateixos, *"BN s'identifica amb el catalanisme, tot i això la formaven des-de anarquistes, comunistes a un nucli skin nacionalsocialista i catalanista"*. Per aquest motiu tot i la irrupció d'aquest sector vinculat al neonazisme i catalanisme, l'organització mai es definí com altres de neonazi, tot i acceptar tenir dins les seves files a nazis, insistint que la seva única ideologia és el Barça.[309]

Els Boixos a finals dels vuitanta i principis dels noranta, van establir noves seccions a diferents llocs de Catalunya i així augmentar la seva presència i força, a part van acordar amb la directiva el retorn del col·lectiu a la primera graderia del gol sud. Tot i això la irrupció de caps rapats dins de Boixos Nois i BB.BB, tant ideològicament com esportivament rivalitzats, va propiciar l'inici de nombrosos enfrontaments al voltant dels estadis i pels carrers entre grups de caps rapats seguidors del Barça i rapats seguidors de l'espanyol, esdevenint així una guerra urbana entre *skinheads* per motius ideològics i esportius. Com a conseqüència de la rivalitat existent a Barcelona el 1991, mori apunyalat un joves seguidor de L'Espanyol i membre de les Brigades Blanquiazules, en mans d'*skins* dels Boixos Nois, fet que provocà molt enrenou al club i que els mateixos Boixos Nois es desvincularen de l'agressió, dient que això és a conseqüència d'una batalla particular, que fa temps mantenen grups d'*skins* a Barcelona.[310]

La mort d'un membre de les BB.BB va incrementar l'espiral de violència entre els dos grups rivals, amb múltiples agressions entre tots dos col·lectius, agressions que és produïren fins a mitjans dels noranta, quan es va reduir considerablement la violència per donar pas a provocacions i agressions més verbals que no pas físiques. Això fou a causa la irrupció de noves generacions dins d'ambdós formacions, que ja no tenien rés a veure amb els més vells i també molt especialment un control policial molt més ampli i efectiu.[311]

---

[308] *Ibídem,* Pag. 230 i 231
[309] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 233
[310] *Ibídem,* Pag. 234 i 235
[311] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 236

Durant els últims anys la policia va arribar a investigar la banda del BN i va aconseguir incauta un arsenal d'armes, com també gran quantitat d'escorcolls policials i penes judicials. Finalment el 2003 amb el llançament de bengales a l'estadi i episodis violents protagonitzats pels Boixos Nois va fer que Joan Laporta, en aquell moment president del FC Barcelona, els negues l'entrada a l'estadi per la seva violència i perillositat al ser un grup violent. Finalment se'ls va negar la entrada oficialment el 2005, tot i que actualment segueixen assistint a l'estadi a títol personal i així mostrar la seva visibilitat i presència.[312]

Actualment el col·lectiu Boixos nois segueix existint, tot i que ha canviat molt respecte els seus inicis, en general a abandonat l'estètica *skinhead* per seguir el fenomen *casual*, arran els problemes policials, ja mencionats anteriorment. Tampoc es vincula a cap expressió política, és de caràcter apolític, la seva única ideologia es el Barça, amb la seva proclama tant famosa *"Barça o Mort".* Tot i això al ser un grup d'animació tant gran, amb gran quantitats de seccions repartides a molts llocs de Catalunya, dels Països Catalans, fins i tot a llocs d'Espanya. Fa que el grup d'animació tingui centenars fins i tot milers de membres, per tant trobem molts nuclis on comparteixen una ideologia, des de la neonazi, a la ultraesquerra, al sector independentista, fins i tot l'espanyolista, tot i això principalment l'únic que els uneix és la seva obsessió i fidelitat amb el Barça.

9.2.2. LES BRIGADAS BLANQUIAZULES [BB.BB.]

Pel que fa l'altre equip de la ciutat, el RCD Espanyol, a principis dels anys vuitanta el gol sud de l'estadi de Sarrià, lloc que va acollir nombroses penyes blanc i blaves, va veure la irrupció de La Penya Juvenil, un grup de joves que volien animar l'equip de forma diferent, el qual va despertar ràpidament la simpatia i el suport de la junta directiva del club, així tenir una secció d'animació a les grades. La Penya, que en cap cas s'ha de confondre amb l'actual col·lectiu *hooligan* creat el 1985, anomenat Brigadas Blanquiazules [BB.BB], tard o d'hora acabarien convertint-se en els antecedents de les Brigades. La Penya va ser els primers a utilitzar una forma diferent d'animar, introduir banderes de grans dimensions a l'estadi, utilitzar material pirotècnic o bengales i desplaçar-se fins on fes falta per tal animar l'equip allà on vagi. Però a mitjans i finals dels vuitanta, els problemes amb la junta i els primers incidents amb la penya radical d'animació del Barça, Boixos Nois, va portar a fer un canvi de direcció per poder plantar cara als joves culers radicals. Aquests aspectes sumats amb l'auge del *hooliganisme* a Europa i Espanya, va contribuir l'aparició d'un col·lectiu radical d'animació vinculat l'Espanyol, anomenat les Brigadas Blanquiazules [BB.BB], amb el seu famós logo format per un

[312] Notícia del diari *As* titulada "Así echó Laporta a los Boixos del Camp Nou". Enllaç: [http://futbol.as.com/futbol/2005/05/22/mas_futbol/1116743220_850215.html]. Consultat el dia 21 d'agost de 2016.

"Totenkpof", "La calavera de les SS nazi", acompanyat per una bandera espanyola i la bandera blanca i blava, símbol del club.[313]

Mentre el Barça es va voler mostrar com un símbol de la catalanitat i a conseqüència de tal efecte la major part dels socis foren d'un sentiment catalanista, l'Espanyol no va reivindica cap tipus de símbol i la major part del seguidors no es vinculaven amb el catalanisme, davant aquest fet les Brigades van néixer no tant sols com un col·lectiu d'animació, sino també van voler transmetre la seva ideologia ultraespanyolista. Inicialment com ja he dit les Brigades expressaren un sentiment més enllà de l'esportiu, amb el seu caràcter espanyolista, el qual rivalitzava amb els BN, fet que va fer iniciar els primers incidents amb aficionats del Barça i dels BN, portant finalment al rebuig de totes les penyes del Espanyol i la pròpia junta, apartant-los dels altres grups d'animació i desvinculant-los del club.[314]

Aquests a finals dels vuitanta al igual que els BN, van veure l'entrada dins la formació d'un nucli molt important de caps rapats, en aquest cas nacionalsocialistes i espanyolistes, els quals acabaran convertint-se amb la línia de xoc i fent-se amb bona part de la formació. Aconseguint introduir referents neonazis i d'extrema dreta dins la formació, acompanyats de l'anterior espanyolisme, el qual va facilitar l'entrada ràpidament d'esvàstiques i cèltiques al gol sud de l'estadi, acompanyades de banderes espanyoles.[315]

Mentre que l'entrada de caps rapats neonazis dins del BN no va acabà definint la formació com a neonazi, la irrupció d'una cinquantena de rapats dins les Brigades si que va fer acabà definint clarament la ideologia del grup i identificant-se amb l'extremisme ultradretà. Esdevenint així una formació espanyolista i neonazi, formada majoritàriament per *skinheads*, utilitzant proclames a l'estadi com *"Arriba España" "Arriba Europa Nazi",* sorgint també dins la formació un nou nucli anomenat Komando Ultra Sarrià, format exclusivament per *skinheads*. Aquest nucli ràpidament s'apropia del Gol sud, fent-se seu les Brigades, esdevenint la secció més agressiva i obertament xenòfoba, acabant convertint-se amb l'únic referent juvenil entre els joves seguidors de l'Espanyol dins l'estadi.[316]

Però això no va culminar aquí, a inicis dels noranta és va produir l'agermanament amb els Ultras Sur del Real Madrid, de caràcter espanyolista i neonazi igual que les Brigades, fet que va facilitar l'amistat d'ambos formacions. Arran l'agermanament d'ambdós grups, va fer obrir una nova etapa dins les Brigades, fent-se conèixer per altres grups *ultras* de l'estat i augmentar així la seva visualització i la captació de joves.[317] El caràcter *skin*, neonazi i espanyolista de bona part de la formació, va fer que la major part de rapats neonazis de Barcelona acabessin essent simpatitzants o part de les Brigades, a part com ja he dit, molts d'aquets acabarien simpatitzant i assistint als actes o concentracions de formacions polítiques ultradretanes, per mostrar una visualització i protagonisme entre els assistents, com sempre al marge de l'acte però donant suport.

[313] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 237
[314] *Ibídem,* Pag. 239
[315] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 239
[316] *Ibídem,* Pag. 240
[317] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 241

Com hem vist el moviment *skinhead* va aconseguir donar una imatge molt important i determinant dins d'ambdues formacions tant dels BN, com dins les Brigades, tant pels aspectes més radicals i violents d'aquesta subcultura, com tambè en general per l'ús de simbologia *ultra* i iconografia *skinhead*, esdevenint així el nucli dur de tota la formació. Per això tot i que ambdós formacions tenien molts membres més enllà del moviment *skin*, l'estètica dels rapats i la seva visualització tant per la iconografia, com per les actituds provocatives, va fer que identifiquessin tant BN com Brigades amb el moviment *skin*. Ja que aquests foren els que tiraven endavant la majoria d'iniciatives dins l'organització, organitzaven desplaçaments, i es feien més visibles a partir de les publicacions, iconografia, adhesius, cartells ,pancartes etc.[318]

Tot i ser refusats les Brigades per la major part de formacions i partits polítics d'extrema dreta i espanyolistes, van esdevenir un símbol de l'activisme *ultra* als carrers, esdevenint així un referent per les posteriors joventuts i noves generacions neonazis i espanyolistes. Ja que en el moment d'auge de l'independentisme i en un moment de profunda crisi de les formacions d'extrema dreta. Les Brigades van ser l'única formació radical que va combatre i enfrontar-se directament al nacionalisme català, recuperant el paper inicial que configuraven organitzacions terroristes com Milícia Catalana, Guerrileros de Cristo Rey, el PENS etc.[319]

Amb l'entrada del segle XX fins l'actualitat, les Brigadas van continuar la seva activitat però amb menor força que anys anterior, arran la persecució policial i el rebuig social. Adoptant una estètica més casual i seguir així presents dins l'escena del *hooliganisme* esportiu, finalment essent expulsats l'estadi per la junta de l'Espanyol i cessant el 2010 la seva activitat com a grup *hincha*. Tot i la seva suposada dissolució, avui dia molts dels seus membres continuen assistint a partits del club, mantenen contactes amb altres col·lectius *hooligans* de l'estat i segueixen utilitzant simbologia i iconografia a l'estadi que els identifica amb les Brigades.

Aquesta rivalitat entre els seguidors radicals del Barça i l'Espanyol, va més enllà de l'aspecte rellevant esportiu que té el futbol. Els esports de masses es van introduir a Catalunya a inicis dels anys vint, un moment on aparegué un important ultranacionalisme català i espanyol, establint-se així una confrontació política que acabà arribant dins l'esport, al ser un lloc que aplegava la major part de la població de Catalunya. Davant aquest aspecte com ja he dit abans, a inicis del s.XX el Barça es va esdevenir un lloc de refugi pel sector ultracatalanista, pel seu suport i identificació del catalanisme català, l'autonomisme etc. En canvi l'espanyol va refusar identificar-se amb el catalanisme i davant aquests aspecte va esdevenir una zona de confort i refugi dels sectors més espanyolistes de la ciutat.[320]

Desprès del Franquisme la politització d'ambdós formacions és deu en part per un augment de la pràctica esportiva, especialment del futbol a l'estat, al mateix moment que irromp amb força tant un *hooliganisme* anglès i el moviment *skinhead* a l'estat. Portant amb ells aspectes

[318] *Ibídem,* Pag. 242
[319] VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya.* (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 244
[320] CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006).* (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 354

molt radicals i violents, vinculats amb el futbol i plantejaments ultranacionalistes europeus, això sumat als rellevants conflictes polítics i ideològics que sempre hi ha hagut entre Catalunya i Espanya, al llarg del segle XIX i especialment el XX. Això comporta que d'alguna manera el caràcter ultradretà i nacionalista d'ambdós formacions, va respondre en part a les noves tendències ideològiques europees i la lògica política que estava vivint en aquell moment Catalunya. Per una banda les organitzacions i partits polítics ultranacionalistes catalanistes radicals, tant d'esquerres, com de dretes i per l'altra les formacions ultradretanes i espanyolistes.

A l'actualitat la rivalitat entre el Barça i l'espanyol segueix present no tant sols per l'aspecte esportiu, sino també per l'ideològic, tot i que han canviat molt les coses i s'ha intentat apartar la política de l'esport, en general els seguidors del Barça, i els seus socis s'identifiquen amb el nacionalisme català i l'actual independentisme. Tal i com es pot veure amb la presència de nombroses estelades a les graderies de l'estadi, els xiulets al l'himne espanyol durant les últimes finals de la Copa del Rei, o les relacions de la junta directiva amb organització de l'actual independentisme català, com l'Assemblea Nacional Catalana [ANC], Omnium Cultural etc., a conseqüència del que he explicat anteriorment i el fet d'esdevenir el Barça com un símbol de catalanitat del club. Mentrestant l'Espanyol continua marcat per esser un club de refugi de tots els catalans amb sentiment espanyol, tot i que en els últims anys han sorgit sectors dins el club que han volgut recuperar un catalanisme, creant així un sector independentista i *Perico*, identificats amb una estelada molt peculiar que porta els colors del club, blanc i blau.

10. CONCLUSIONS

Com aspecte final del meu treball sobre L'extrema dreta a Catalunya, esmentaré que aquest fenomen no és ni molt menys actual, té en ella un recorregut històric molt important amb uns orígens lligats al llarg del segle XIX amb el sorgiment de l'estat liberal a Espanya. Un pensament que durant aquests anys, s'ha anat consolidant, ha experimentat canvis, s'han forjat diferents tipologies dins la ultradreta, passant un procés evolutiu arribant finalment fins els nostres dies.

Dins les diferents tipologies dins la ultradreta, la ultraespanyolista ha estat present sempre a Catalunya aproximadament des de mitjans-finals del XIX i inicis del segle XX, en un moment on a Catalunya sorgia amb força l'ideari nacionalista i catalanista, especialment amb el moviment cultural de la Renaixença, posteriorment la irrupció de formacions nacionalistes i catalanistes, les demandes autonomistes, entre molts altres aspectes. Fou el sorgiment d'aquest nacionalisme català, el qual que va fer constituí col·lectius ultraespanyolistes a Catalunya, esdevenint com unes forces de xoc per combatre el separatisme i el catalanisme. Creant-se a Catalunya un nucli dur de l'ultraespanyolisme, el qual esdevindria en un futur pròxim la ultradreta espanyolista catalana, veient el seu retorn a finals dels seixanta quan es produí la irrupció dels sectors més durs i radicals del règim, davant la trajectòria modernitzada que estava indicant i l'ascens de l'oposició antifranquista, el qual estava tenint certa força a Espanya i especialment a Catalunya. Configurant-se així per excombatents, militars en actiu, sectors fidels del règim especialment del falangisme, carlisme, i el clergat, un conglomerat bel·ligerant, radical, anticomunista i antiseparatista, el qual acabaria esdevenint les futures formacions ultraespanyolistes, tant de símbol *lepenista*, populista, com neonazi.

Davant aquest fet durant els anys vint i trenta del segle XX, a Espanya és va poder veure la convergència de diferents fenòmens entre ells rivalitzats, per una part el separatisme català i les seves demandes catalanistes, que s'apartaven del recorregut espanyolista i centralitzador espanyol, per un altre part l'anarquisme i el comunisme. Per últim el sector ultradretà i espanyolista, conduint finalment aquest malt estar polític i social concloent tràgicament amb la Guerra Civil i quaranta anys de dictadura.

La ultradreta espanyolista que sorgí desprès del franquisme va esdevenir la continuadora d'aquella promulgada a principis del segle XX, durant els anys vint i trenta, recuperant així una continuïtat històrica de l'espanyolisme a Catalunya. Dins aquestes formacions convergiren dos sectors important, el bloc juvenil de les noves gernacions, estudiants amb certs aires de revel·lia i el bloc de la tercera edat configurat per excombatents de la Guerra Civil, i exmembres de formacions ultradretanes durant la guerra. Essent així la ultradreta a Catalunya un fenomen que no aconseguí atreure els sectors de la societat d'edats intermèdies, configurant-se tant sols dos edats molt separades i amb una mentalitat completament diferent entre elles, aconseguint una escassa representació social i marginalitat política. Fet pel qual van ser aquestes noves generacions durant els anys noranta, les impulsores de noves formules polítiques ultradretanes deslligant se de la moral neofranquista i incorporant nous elements provinents en part de la nova ultradreta europea, especialment del *lepenisme* francès.

En aquest sentit la extrema dreta a Catalunya des de la seva eclosió fins l'actualitat, sempre ha estat un sector polític molt minoritari i heterogeni, esdevenint primerament durant el anys seixanta una ultradreta espanyolista intransigent i combativa. Emplenant l'acció directa davant una oposició de caràcter marxista, separatista i eclesiàstica, que està aconseguint força social i política al país. Sorgeixen així aquests col·lectius radicals com Guerrilleros de Cristo Rey o el GAS, primeres expressions de l'ultraespanyolisme a Catalunya, molt marginals, de caràcter combatiu, que acabarien esdevenint forces de xoc contra aquesta oposició creixent. Tot i això l'extrema dreta va acabar saber fer-se un espai polític dins el panorama polític català, abandonat l'acció directa, elaborant un discurs polític propi, una ideologia pròpia, passant pel neofranquisme, amb components de l'ultraespanyolisme i també europeista. Característiques que estarien encapçalades per formacions com Fuerza Nueva entre d'altres.

A part dels moviments mencionats anteriorment, tambè van sorgir formacions que no s'identificaven amb el neofranquisme, incorporant així noves expressions dins les seves bases, com el neonazisme europeu, encapçalat especialment per CEDADE, a la nova ultradreta populista encapçalada especialment per Democracia Nacional, un nou tipus d'ultradreta que abandona la moral neofranquista, o el neonazisme, introduint així un discurs *lepenista*, ultranacionalista, antiimigració, propi de les directrius de la nova ultradreta europea i populista.

Per altra banda l'extrema dreta espanyolista provinent de fora de Catalunya, com podria ser Falange, Alianza Nacional, Democracia Nacional, Fuerza Nueva entre d'altres, han tingut certa implantació al territori, però degut a ser formacions provinents de fora de Catalunya, amb directrius pròpies del espanyolisme, no han sabut arrelar *"La qüestió Catalana".* La falta d'introduir dins les seves bases l'aspecte catalanista, ha fet que aquesta ultradreta de caràcter espanyolista que refusa la catalanitat, no hagi sabut fer-se un lloc dins l'espai català. Per altra banda a Catalunya s'ha forjat una ultradreta amb característiques pròpies, que ha sabut integrar el discurs alhora catalanista i espanyolista a la vegada, el ja esmentats Moviment patriòtic català, el Moviment social Republicà, La Traca, el PENS etc. Formacions han sabut construir una identitat pròpia a Catalunya, molt diferent a la resta de formacions ultradretanes provinents de la resta de l'estat amb implantació a Catalunya.

Aquests combinen com he dit un catalanisme amb l'espanyolisme, aconseguint esdevenint així un punt d'atracció per les persones que s'identifiquen amb el nacionalisme català, però lligat al nacionalisme espanyol. Però per altre banda no han sabut fer-se un lloc fora de Catalunya ja que la ultradreta espanyolista sorgida a Catalunya està arraigada a la cultura catalana, molt diferent a les formacions ultradretanes que provenen de la resta d'Espanya i s'acaben instal·lant a Catalunya. És per aquest fet que organitzacions que introdueixen tant el nacionalisme català com l'espanyol dins les seves directrius, han aconseguit certa implantació a Catalunya, però tindran dificultats d'expandir-se arreu de l'estat si no abandonen aquests idearis tant catalanistes i espanyolistes a la vegada. Podríem afegir que l'extrema dreta nascuda a Catalunya ha acabat conformant una identitat pròpia, que combina el catalanisme amb l'espanyolisme, amb el lema *"Hispanitat és Catalanitat"*, on tot i la seva escassa militància ha sabut idear un discurs, una ideologia, una resposta al separatisme, el marxisme i a la

immigració, especialment amb certa autonomia i desmarcant-se de les directius de la resta de la ultradreta provinent de l'estat o Madrid.

Però com hem vist no tant sols va sorgir una ultradreta espanyolista i catalanista alhora, també és va desenvolupar una de caràcter ultranacionalista i independentista d'aspecte catalanista, promogut inicialment per un sector de CEDADE, que buscava projectar un neonazisme d'àmbit català promovent el Partit Nacionalsocialista Català [PNSC]. Però cap dels dos projectes obtingué el mínim ressò públic ni deixà una gran petjada dins la societat catalana, tot i que esdevingueren un model a seguir per futurs projectes polítics com Nosaltres sols [NS] o pel moviment *skinhead* ultranacionalista i catalanista. Dos formules numèricament marginals però que aconseguiren certa visibilitat ja per les campanyes xenòfobes com *"Fora Xarnegos"* de NS, a la violència que eclipsà dins el futbol pel moviment *skinhead*, especialment dins dels Boixos Nois.

Efectivament ha existit un neonazisme ultracatalà molt grupuscular, molt més que l'ultraespanyolisme en general, definit iconogràficament per l'estelada blava independentista, acompanyada molts cops per una creu de sant Jordi i l'esvàstica. Aquesta marginalitat del neonazisme ultra català, és deu en part ja que el discurs feixista fou assumit en general pel sector ultraespanyolista des d'abans de la Guerra Civil, pel bàndol que formava el franquisme.

Catalunya sempre havia experimentat un tret distintiu i únic amb la resta de l'estat, tant per l'aspecte catalanista com per la importància del moviment obrer català, fet que va portar que no triomfés el cop d'estat i és convertís en l'últim reducte de resistència antifranquista, compartint entre les diferents formacions una mentalitat única de combat al feixisme. Ja que si caigués Catalunya en mans del franquisme, no seria tant sols el final de al cultura catalana, sinó el final de tot allò que s'havia aconseguit durant la República. Però la victòria pel bàndol franquista gràcies el suport dels seus aliats de la Itàlia feixista i l'Alemanya nazi, va fer quallar entre la societat catalana un sentiment d'oposició i un ampli rebuig al règim i els seus aliats feixistes, com a principals culpables del final de la catalanitat, la República i l'inici de la repressió social. És per aquest fet que a Catalunya durant la dictadura fou difícil constituir una estructura social franquista de caràcter català i el perquè també posteriorment durant els anys vuitanta el pensament neonazi i alhora separatista no va quallar dins la ultradreta ultranacionalista i catalanista, ja que veien aquest règims totalitaris dels anys trenta, com el principals culpables del la destrucció de la identitat catalana durant el Franquisme.

Tot i que en general no sorgí un important fenomen neonazi i ultracatalà més enllà dels *skinheads* dels Boixos Nois o d'una part de CEDADE. Si va sorgir un d'ultracatalanista i *lepenista* que va defugir identificar-se amb els règims totalitaris i utilitzà un nou discurs, de caràcter populista, racista, nacionalista, antiespanyolista, separatisme radical, antimarxista i ultrapatriota, el cas de formacions com Nosaltres Sols [NS], amb la seva campanya de *"Fora Xarnegos"*, que tot i que agafar certs aspectes de CEDADE, mai s'identifica amb el nazisme. NS esdevindrà així un model a seguir posteriorment per futures organitzacions de l'ultranacionalisme català, com les ja esmentades Unitat Nacional Catalana, Identitat Catalana i finalment Som Catalans.

Aquest discurs *lepenista* amb inquietuds inicialment amb la immigració castellanoparlant i posteriorment la extraeuropea, va acabar esdevenint certa preocupació tant per les formacions ultracatalanes, com per les ultraespanyolistes. Naixent finalment amb força a Catalunya el 2003 Plataforma per Catalunya [PxC], on més enllà de les rivalitat ideològiques entre Catalunya i Espanya, va aconseguir quallar dins les seves bases, tant l'ultranacionalisme català, com l'espanyol, essent l'únic problema aquest immigrant extraeuropeu, especialment el magrebí.

PxC va saber introduir un nou discurs defugint de la trajectòria ultranacionalista de les anteriors formacions ultradretanes, així com també no s'identificà ni amb la esquerra ni amb la dreta, el seu principal aspecte era combatre la immigració, especialment la magrebina, un fenomen que estava en auge entre finals del XX i principis del segle XXI. Mentre les anteriors formules neofranquistes de Fuerza Nueva, els neonazis de CEDADE o els *lepenistes* de Democracia Nacional, no van acabar de qualla a la societat catalana. PxC dirigit per Anglada, va saber fer-se un espai dins la política catalana especialment la municipal, mentre les anteriors formacions sols van saber quallar amb un sector reduït que s'identificava amb el seu discurs, per tant una minoria.

PxC va esdevenir un nou pas de la dreta populista i ultradretana, més moderada, defugint del discurs extremista, radical i ultranacionalista de l'extrema dreta, centrant-se tant sols amb el problema de la immigració. Aconseguint així esdevenir una formació que aconseguí el suport d'un electorat més transversal, de diferents sectors de la societat tant de la ultradreta tradicional espanyolista, la catalanista, la dreta conservador, a sectors de la esquerra, fins i tot a persones que no s'identificaven amb cap ideologia, però tot i això compartien una mateixa visió, el problema de la immigració extraeuropea que arribava a Catalunya. És per aquest fet que el partit d'Anglada va tenir tanta força a inicis del segle XXI, tot i això com hem pogut veure, els problemes interns de la formació, especialment amb el seu líder, la pèrdua de suport social arran el discurs antifeixista i la crispació dels votants al no veure solucions al problema de la immigració, ha fet que la formació estigui passant actualment un moment de crisi.

En definitiva a Catalunya mai s'ha consolidat un discurs neonazi separatista important i probablement mai ho aconseguirà, tot i això si s'ha aconseguit que qualli el discurs *lepenista*, nacionalista i xenòfob iniciat per NS amb el *"Fora Xarnegos"*, que posteriorment serà eclipsat per UNC, Som i PxC. Tot i això des del meu punt de vista, en general les organitzacions independentistes i nacionalistes, han defugit del discurs xenòfob i populista adoptant un discurs d'integració, d'igualtat, llibertat i tolerància, essent ven vingut tota persona sigui quina sigui la seva procedència, és per aquest motiu que veig molt difícil que sorgeixi un independentisme català *lepenista*, amb suficient suport per obtenir representació parlamentaria.

Pel que fa al moviment *skinhead* com el fenomen *hooligan,* han sigut des de la seva irrupció durant els anys vuitanta, un gran fenomen subcultura juvenil molt destacat a tot Catalunya, especialment a la ciutat de Barcelona.

El moviment *skinhead* va irrompé ràpidament a la societat catalana i va acabar essent un punt d'atracció, aconseguint cert arrelament entre molts joves catalans, tant pel que fa la seva

estètica, com la música que caracteritza aquesta subcultura provinent de la Gran Bretanya. Seguint la línia del treball, la irrupció d'aquest moviment tot i que va sorgir inicialment al marge de qualsevol expressió política tant de dretes com d'esquerres, identificant-se tant sols amb la generació del 69, considerada en general pel moviment *skin* com l'autèntica. Aquesta subcultura acabarà polititzant-se i vinculant-se amb expressions polítiques que es van desenvolupar entorn del moviment obrer, entre elles l'extrema esquerra comunista, amb els anomenats *Redskins*, que a Catalunya s'integraren dins l'esquerra independentista, als *skinheads* anarquistes, a els SHARPS *skinheads*, inicialment apolítics, antiracistes que volien preservar la identitat *skin* del 69, però van sorgir per combatre el moviment *skin* vinculat al neonazisme. L'altre sector del moviment *skinhead,* fou el vinculat als caps rapats de pensament ultradretà, vinculat especialment als neonazismes o neofeixismes europeus, on a Catalunya aquest moviment *skinhead* neonazi acabaria dividint-se en dos tipologies, la ultradreta ultranacionalista catalana i l'ultranacionalisme espanyol.

Com hem pogut veure el moviment *skin* a Catalunya eclipsà diferents tipologies esdevenint un moviment alhora heterogeni, com també molt important especialment al llarg dels vuitanta i noranta, preservant la seva imatge posteriorment però amb menor presència fins l'actualitat. Com ja he dit fou un moviment que no s'allunyà de la política, tot i que en general no militaren o no s'identificaven amb cap formació política, mantingueren contactes i participaren molt freqüentment dels actes o concentracions de les formacions polítiques ultradretanes com ultra esquerranes. Però en general el moviment *skinhead* polititzat, no s'integraria físicament amb la militància sino que acabaria configurant-se com una expressió cultural pròpia.

En general tot i no ser inicialment una subcultura violenta i la major part dels *skins* refusessin la violència, foren especialment els *skinheads* neonazis que per fer-se més visible davant la societat, esdevindrien els principals protagonistes de la major part d'incidents violents al carrers i acabarien tornant-se amb les forcs de xoc dels partits ultradretans. Fet que va portar no tant sols una important persecució policial i el rebuig social cap el moviment *skinhead* que encara perdura fins l'actualitat, sino també que s'etiquetés erròniament a tot el moviment *skinhead* de neonazi i violent. Una etiqueta que en molts casos s'ha intentat esborrar, però acabant en fracàs, ja que els mitjans de comunicació tenen molta més força social, fet que a portat que es redueixi considerablement aquesta subcultura, però tot i això encara hi hagi l'existència de nuclis de *skinhead* arreu de Catalunya i a la resta d'Europa.

Pel que fa el *hooliganisme*, va sorgí molt lligat al moviment *skinhead*, ja que aquests moviments són grans seguidors del futbol. El primer *hooliganisme* català fou encapçalat pels ultranacionalistes catalans de Boixos Nois del FC Barcelona i per l'altra part els ultraespanyolistes de Brigades Blanquiazules del RCD Espanyol. Dos col·lectius que amb la irrupció dins d'ambos formacions del moviment *skinhead*, es va començar a veure un augment de la violència produïda entre grup d'*skinhead* a Catalunya especialment a Barcelona, arran la rivalitat ideològica i esportiva, acabant finalment amb la persecució policial i el rebuig social. Fet que ha causat que en general el moviment *skin* i *hooligan*, hagi experimentat una certa variació a Catalunya i a tot arreu, abandonat l'estètica inicial molt provocadora i agressiva, per adoptar una vestimenta més de caire esportiva, el cas del fenomen *"Casual*".

En definitiva tant el moviment *skinhead* com el *hooligan* van deixar una gran petjada amb força dins la societat catalana, especialment entre els jove adolescents inconformistes amb el sistema. Avui dia hi ha gran quantitat de grups de *hooligans*, de tot tipus d'ideologia a bona part de les ciutats catalanes, així com també *d'skinheads*. Tot i això cal destacar que el moviment *skinhead* és molt heterogeni i marginal actualment a Catalunya, ja que les noves modes i tendències juvenils, sumat amb la mala imatge social que s'ha fet, així fet que caigui casi en l'oblit. Els anys passen i el món canvia cada cop més ràpid, especialment arran la globalització que estem vivint, és per això que cada cop més ens arriba a la nostre societat noves modes de tot arreu, el qual han fet que antigues modes estiguin cada cop més en procés d'extinció com el fenomen *punk, heavy* o *l'skin.*

Tot i això penso que el moviment *skinhead* a deixat una petjada molt important a Catalunya, especialment als barris de Barcelona, essent per molts joves una nova expressió juvenil que els permetria alliberar-se del cànon establers per la societat del moment. És per aquest motiu que considero que el moviment *skinhead* o el *hooligan* encara té molt de futur al nostre país, potser no amb l'auge que va tenir durant els anys setanta i vuitanta a Europa i Catalunya, però segurament seguirà present dins la societat catalana, ja que actualment encara és pot veure molts joves que segueixen aquests estètica agressiva, provocadora i extremista.

Com aspecte final cal dir que a Catalunya ha existit una ultradreta important però molt heterogènia i amb una força molt marginal, evolucionant des d'un discurs tradicionalista i neofranquista, a un nacional-populista, com també a un de neonazi, sense aconseguir cap forma de representació electoral. Com és possible que en general a la resta d'Europa la ultradreta estigui tenint representació parlamentaria, amb cert suport social i en canvi a Catalunya o a la resta de l'estat encara no hagi sortit cap formació, més enllà del intent fracassat de PxC, amb suficient capacitat per obtenir representació electoral?. Davant aquest aspecte és quan s'ha de fer referència al Partit Popular [PP], formació política que probe d'Alianza popular [AP], on tot i ser de centre dreta i en cap cas antisitema, ha acabat satel·litzant tant la dreta conservadora, catòlica, populista i bona part de la ultradreta espanyolista, especialment pel seu discurs patriota i nacionalista.

El PP ha sabut aconseguir ser la principal formació unionista espanyola a Catalunya, on des del primer moment ha donat una resposta al auge del separatisme català, esdevenint el principal adversari de les forces nacionalistes catalanes. Com hem pogut veure amb el suposat *"Xoc brut"* de l'estat que ha fet cap a formacions nacionalistes i independentistes del panorama català, amb l'ús de denuncies cap a polítics nacionalistes al Tribunal Constitucional, pel seus intents rupturistes o per suposats trames de corrupció, a tot el seguit de escorcolls policials a seus nacionalistes.

A part d'esdevenir el principal rival del independentisme, també va saber elaborar un discurs populista introduint certs aspectes com la qüestió del problema de la immigració, la inseguretat ciutadana, el discurs catòlic, molts cops les diferents referència o expressions autoritàries. El qual han fet pensar o se'ls ha identificat com els continuadors del pensament franquista, així com el seu rebuig i atac a formacions esquerranes, com pot ser Podemos i cap el seu candidat Pablo Iglesias, entre molt altres aspectes. Ha fet que el PP esdevingui una

formació situada molt a prop del discurs ultradreta a la línia europea, i acabi satel·litzant el fenomen ultradretà a Espanya, sense ser una formació estrictament d'extrema dreta.

Davant aquest aspecte en cap cas considero que el Partit Popular sigui una formació d'extrema dreta, mentre que en general les formacions ultradretanes són obertament antisistema, el qual volen conduir la democràcia cap un sentit més ultradretà, el PP és una formació que es declara constitucionalista, fidel a la constitució del 78 i el sistema actual. Tot i això cal destacar que el PP ha sabut introduir puntualment dins el seu discurs electoral elements de la nova ultradreta populista, fet pel qual ha aconseguit satel·litzar-se a Catalunya com el vot útil del ultraespanyolisme català.

Tot i això cal també puntualitzar que arran la irrupció de Ciutadans [C's] d'Albert Rivera exmembre del PP, tot i no ser una formació ultradretana, sino com ells diuen neoliberal, des del meu punt de vista amb certs trets del populisme ultradretà. Ha sabut eclipsà una part important de l'electorat del PP, especialment arran els casos de corrupció dins la formació, convertint-se en una marca blanca del PP. Aconseguint així Ciutadans, agafar aquest rol que l'ha convertit amb la nova formació que pot acabar eclipsant el vot unionista del PP, especialment de les noves generacions identificades especialment amb la dreta, fins i tot l'esquerra, amb un nacionalisme espanyol, antiseparatista, que veuen C's un partit jove, capaç de fer front l'actual auge de l'independentisme, acabar amb la corrupció, i capaç de trencar definitivament amb l'immobilisme i aquest bipartidisme de PP i PSOE. Així solucionar molts dels problemes que està actualment submergia Espanya, entre elles la crisi econòmica.

A Catalunya s'ha eclipsat una identitat pròpia, la societat fuig del discurs antisistema, radicalitzat i xenòfob, per apropar-se amb pensaments que fan referència a la igualtat ciutadana, amb un nacionalisme menys agressiu, el respecte cap a les persones, sigui quina sigui la seva procedència. A part tant la dreta com l'esquerra catalana, han intentat identificar-se amb la democràcia especialment amb les europees, així intentar construir una societat millor amb una democràcia forta i avançada, tot i això clarament existeix una ultraesquerra i una ultradreta antisitema, però que engloba un tant per cent molt petit de la societat catalana.

A part l'actual auge de l'independentisme ha sabut fer un discurs d'acollida, on totes les persones sigui quina sigui la seva procedència, religiosa o ètnica, tenen un paper clau per la construcció de la futura república catalana. Davant aquest aspecte en general s'ha intentat transmetre ja des de les institucions, com des de les escoles, un discurs de respecte cap a les persones, la tolerància, defugint així del radicalisme, esdevenint així en general la societat catalana un país acollidor i de respecte cap a les persones.

En definitiva el treball m'ha servit per conèixer millor tot el que fa referència a la qüestió del fenomen ultradretà i la seva evolució històrica especialment a Catalunya. Gràcies aquest treball i la feina feta, he pogut solucionar molts dubtes plantejats inicialment que no entenia, així com també la hipòtesis inicial, on em platejava si arran els problemes actuals socials, econòmics i polítics que viu Catalunya i la resta de l'estat, és podria donar la possibilitat algun dia el sorgiment d'una formació política ultradretana amb la capacitat d'obtenir suficient representació i forçà parlamentaria dins el sistema.

Davant aquest aspecte he arribat a la conclusió que l'extrema dreta a Catalunya ha tingut una certa implantació i importància, però sempre des d'una perspectiva molt marginal, reduïda a un sector molt específic de la societat catalana i present en molts casos dins els mitjans de comunicació. Però des del meu punt de vista considero que tot i l'intent acabat en fracàs de PxC, a Catalunya la ultradreta tant espanyolista com catalanista, mai aconseguirà sortir de la marginalitat que ha estat sempre, no tant sols pel que ja he dit anteriorment, que el vot espanyolista i ultradretà està satel·litzat especialment per formacions espanyolistes integrades al sistema, com el PP o C's. Sinó també pel que fa a les polítiques d'hispanitat que és van fer ja des de Franco, que és caracteritzaven per l'obertura política amb països llatinoamericans, el qual va facilitar els convenis de doble nacionalitat i la reducció així del perill en un futur d'una política racista. Com també el fet que la democràcia espanyola i catalana encara són molt joves, fa molt poc que vam sortir d'una dictadura autoritària i d'extrema dreta, és per aquest fet que considero que encara està present dins la mentalitat en general de les persones d'intentar per tots els mitjans, conservar el màxim possible amb totes les seves llibertat i expressió la democràcia actual. On tot i no ser el sistema perfecte, ja que com altres sistemes té mancances, per ara la democràcia és el millor sistema que tenim si no volem tornar a una dictadura o evolucionar cap un tipus de democràcia més restringida, amb un sentit autoritari.

En definitiva ni molts menys crec que la línia d'investigació d'aquest fenomen s'acaba aquí, penso que segurament encara queda molt per investigar i segurament encara hi ha aspectes que probablement no han sortit a la llum. Però un cop acabat aquest treball ja puc dir que ara tinc molts més coneixements sobre aquest fenomen que no pas anteriorment, per tant estic molt satisfet per la feina feta i la gran quantitat d'hores i mesos que he dedicat per tal de fer possible aquest projecte.

11. BIBLIOGRAFIA

- ARNABAT Ramon. (2015). Assignatura, *Història Contemporània d'Espanya*.

- CAMINAL, M., TORRENS, X., AGUILERA DE PRAT, C., ANTÓN, J., BAQUÉS, J., BRETONES, T., CHAQUÉS, L., COLOMER, J., DIGÓN, R., FERNÁNDEZ, A., DE FRANCISCO, A., GONZALO, E., GUIU, J., IBARRA, P., JORDANA, J., LETAMIENDA, F., LLEIXÀ, J., MAGRE, J., MARTÍNEZ, E., MATAS, J., PALAU, A., PASTOR, J., RECASENS, A., REQUEJO, F., RIBÓ, R., RIUS, M., SÁNCHEZ, J., SANZ, A., TOMÀS, M., i VILANOVA, P. (2015). *Manual de ciencia política.* (4a ed.). Madrid: Tecnos. Pag: 760.

- CASALS I MESEGUER, Xavier. (2006). *UltraCatalunya "l'extrema dreta a Catalunya de l'emergència del "Bunker" al rebuig de les mesquites" (1966 – 2006)*. (1a ed.). Barcelona: l'Esfera dels Llibres. Pag: 554.

- CASALS I MESEGUER, Xavier. (2009). *La Plataforma per Catalunya: la eclosión de un nacional-populismo catalán. (2003 – 2009).* (1a ed.). Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. Pag: 37

- DUCH, Montserrat. (2016). Assignatura, *Història Social, (Segles XIX-XX)*.

- DUCH, Montserrat. (2015). Assignatura, *Història Contemporània de Catalunya*.

- JOSÉ LINZ, Juan. (2009). *Obras escogidas IV: Democracias: Quiebras, transiciones y retos.* (1a ed.). Madrid: CEPC (Centro de estudios políticos y constitucionales). Pag: 768.

- SÁNCHEZ, Josep. (2016). Assignatura, *Conflictes del segle XX*.

- THOMAS, Joan Maria. (2016). Assignatura, *Franquisme i Transició a la democràcia*.

- THOMAS, Joan Maria. (2013). Assignatura, *Problemes de la Societat Actual*.

- VIÑAS, Carles. (2004). *Skinheads a Catalunya*. (1a ed.). Barcelona: Nou Mil·lenni, Columna. Pag: 321

12. WEBGRAFIA

Blogs:

- Blog *Carles Viñas, sobre estilos juveniles y extremismo político y deportivo*. Enllaç: [https://carlesvinyas.wordpress.com/]. Consultat el dia 14 de juny de 2016.

- Blog *Histórico Digital*, entrada titulada "El nacionalismo autoritario: fascismo, derecha radical y derecha conservadora". Enllaç: [http://historicodigital.com/el-nacionalismo-autoritario-fascismo-derecha-radical-y-derecha-conservadora.html]. Consultat el dia 07 de juny de 2016.

- Blog *Katehon*, entrada titulada "Se presenta una nueva formación política española: "Respeto". Enllaç: [http://katehon.com/es/news/se-presenta-una-nueva-formacion-politica-espanola-respeto]. Consultat el dia 08 d'agost de 2016.

- Blog *Xavier Casals, Blog sobre extremismo y democracia*. Enllaç: [https://xaviercasals.wordpress.com/]. Consultat el dia 14 de juny de 2016

Notícies:

- Notícia del diari *Ara* titulada "Plataforma per Catalunya s'enfonsa i passa de 67 a 8 regidors". Enllaç: [http://www.ara.cat/politica/Plataforma-Catalunya-senfonsa-passa-regidors_0_1363663812.html]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

- Notícia del diari *As* titulada "Así echó Laporta a los Boixos del Camp Nou". Enllaç: [http://futbol.as.com/futbol/2005/05/22/mas_futbol/1116743220_850215.html]. Consultat el dia 21 d'agost de 2016.

- Notícia de la web de *Directa* titulada "Som Catalans, l'extrema dreta amb accent independentista". Enllaç: [https://directa.cat/som-catalans-lextrema-dreta-amb-accent-independentista]. Consultat el dia 12 d'agost de 2016.

- Notícia de la web de *Directa* titulada "Un grup de feixistes es concentra a les portes del centre social L'Obrera de Sabadell". Enllaç: [https://directa.cat/actualitat/un-grup-de-feixistes-es-concentra-portes-del-centre-social-lobrera-de-sabadell]. Consultat el dia 17 d'agost de 2016.

- Notícia de la web *El Crític* titulada "Diccionari de l'extrema dreta a Catalunya, de la A a la Z". Enllaç: [http://www.elcritic.cat/investigacio/extrema-dreta-a-catalunya-de-la-a-a-la-z-9680]. Consultat el dia 21 de juny de 2016.

- Notícia de *El Diario* titulada "Condenados a entre 16 y 19 años de prisión diez neonazis por palizas en un concierto antifascista". Enllaç: [http://www.eldiario.es/catalunya/neonazis-condenados-prision-concierto-antifascista_0_282772103.html]. Consultat el dia 17 d'agost de 2016.

- Notícia de *El Mundo* titulada "El Ayuntamiento de Barcelona prohibirá reabrir la Librería. El Mundo". Enllaç: [http://www.elmundo.es/cataluna/2016/07/19/578df25a268e3e56148b45b5.html]. Consultat el dia 26 juliol de 2016.

- Notícia de *El Mundo* titulada "Así son los radicales rusos: "No son hooligans, son comandos". Enllaç: [http://www.elmundo.es/deportes/2016/06/13/575da5db22601d27078b45d3.html]. Consultat el dia 19 d'agost de 2016.

- Notícia de *El País* titulada "Plataforma per Catalunya se hunde y pierde el 90% de los concejales". Enllaç: [http://ccaa.elpais.com/ccaa/2015/05/25/catalunya/1432582680_385512.html]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

- Notícia de *El País* titulada "Me enerva la Diada porque me mueve el amor a España". Enllaç: [http://politica.elpais.com/politica/2016/01/18/actualidad/1453117126_958866.html]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.

- Notícia de la web *El Segre* titulada "L'extrema dreta o els populismes de dreta". Enllaç: [http://www.segre.com/collaboracio/article/lextrema-dreta-o-els-populismes-de-dreta]. Consultat el dia 15 de juliol de 2016.

- Notícia del *Mediterraneo Digital* titulada "Ada Colau cierra para siempre la Librería Europa". Enllaç: [http://www.mediterraneodigital.com/espana/nacional/ada-colau-cierra-para-siempre-la-libreria-europa.html]. Consultat el dia 26 de juny de 2016.

- Notícia de *NacióDigital* titulada "August Armengol, nou president de Plataforma per Catalunya". Enllaç: [http://www.naciodigital.cat/noticia/90392/august/armengol/nou/president/plataforma/catalunya]. Consultat el dia 05 d'agost de 2016.

- Notícia de *NacióDigital* titulada "Malestar per l'aparició de pintades feixistes i nazis a L'Obrera". Enllaç: [http://www.naciodigital.cat/sabadell/noticia/5721/malestar/aparicio/pintades/feixistes/nazis/obrera]. Consultat el dia 17 d'agost de 2016.

- Notícia del *Público* titulada "En Catalunya es la extrema derecha la que empuja al españolismo a la calle". Enllaç: [http://www.publico.es/politica/catalunya-extrema-derecha-empuja-al.html]. Consultat el dia 15 de juliol de 2016.

- Notícia de *VilaWeb* titulada "Qui és Xavier Simó, el relleu d'Anglada a PxC?". Enllaç: [http://www.vilaweb.cat/noticia/4172108/20140208/qui-xavier-simo-relleu-danglada-pxc.html]. Consultat el dia 05 d'agost de 2016.

Webs:

- Web de *Alianza Nacional [AN].* Enllaç: [https://anlostuyos.wordpress.com/quienes-somos/]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.

- Web *d'Antifeixistes.org.* Enllaç: [http://www.antifeixistes.org/pdfs/dossier_AN.pdf]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.

- Web *d'Antifeixistes.org.* Enllaç: [http://www.antifeixistes.org/3536_frustrat-atemptat-neonazi-contra-mesquita-reus-arriba-laudiencia-nacional.htm]. Consultat el dia 17 d'agost de 2016.

- Web de *Casal Tramuntana*. Enllaç: [http://www.casaltramuntana.org/]. Consultat el dia 03 d'agost de 2016.

- Web de *Comunión Tradicionalista Carlista [CTC].* Enllaç: [http://www.carlistas.es/index.php]. Consultat el dia 26 de juny de 2016.

- Web de *Comunión Tradicionalista [CT].* Enllaç: [http://carlismo.es/]. Consultat el dia 26 de juny de 2016.

- Web de *El País.* Enllaç: [http://resultados.elpais.com/elecciones/2011/municipales/]. Consultat el 06 de juny de 2016.

- Web de *Gencat.cat.* Enllaç: [http://www.gencat.cat/governacio/eleccions/eleccions2010/resultats2010/09AU/DAU09999CM_L2.htm]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

- Web de Facebook de *Casal Tramuntana.* Enllaç: [https://www.facebook.com/casal.tramuntana/about/?entry_point=page_nav_about_item&tab=page_info]. Consultat el dia 02 de juny de 2016.

- Web de Facebook *d'Unitat Nacional Catalana [UNC].* Enllaç: [https://www.facebook.com/unitat/info/?entry_point=page_nav_about_item&tab=page_info]. Consultat el dia 11 d'agost de 2016.

- Web de *Falange Auténtica [FA].* Enllaç: [http://www.falange-autentica.es/quienes-somos]. Consultat el dia 20 de juny de 2016.

- Web de *Falange Española de las Jons [FE de las JONS].* Enllaç: [http://falange.es/contenido/quienes-somos/]. Consultat el dia 20 de juny de 2016.

- Web de *La Falange [FE].* Enllaç: [http://www.lafalange.org/nuestro-ideario]. Consultat el dia 20 de juny de 2016.

- Web de *Movimiento Social Republicano [MSR].* Enllaç: [http://msr.org.es/]. Consultat el dia 03 d'agost de 2016.

- Web de *NacióDigital.* Enllaç: [http://www.naciodigital.cat/osona/municipals2015/municipi/0824298]. Consultat el dia 12 d'agost de 2016.

- Web de *Plataforma per Catalunya [PxC].* Enllaç: [http://www.plataforma.cat/pagines/carta-de-presentacio.html]. Consultat el dia 05 d'agost de 2016.

- Web de *Plataforma per Catalunya [PxC].* Enllaç: [http://www.plataforma.cat/pagines/municipals2011.html]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

- Web de *Racocatalà.* Enllaç: [http://www.racocatala.cat/forums/fil/174128/comunicat-dunitat-nacional-catalana-contra-feixisme-racisme]. Consultat el dia 11 d'agost de 2016

- Rodríguez Jiménez, José Luis. (2006). *De la vieja a la nueva extrema derecha, (pasando por la fascinación por el fascismo)*. (1a ed.) [PDF file]. Espanya. Historia Actual. Enllaç: [https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/2188052.pdf]. Consultat el dia 04 de Juny de 2016.

- Web de *RSA, Madrid.* Enllaç: [https://rsamadrid.wordpress.com/2010/06/28/simbologia-nazi-i/]. Consultat el dia 30 de juliol de 2016.

- Web de *Somatemps.* Enllaç: [https://somatemps.me/quienes-somos-qui-som/]. Consultat el dia 04 d'agost de 2016.

- Web de *Somatemps.* Enllaç: [https://somatemps.me/2015/07/23/neix-la-traca-i-donara-de-que-parlar/]. Consultat el dia 04 d'agost de 2016.

- Web de *Somatemps*. Enllaç: [https://somatemps.me/2015/09/11/declaracion-fundacional-de-la-traca/]. Consultat el dia 04 d'agost de 2016.

- Web de *Som catalans.* Enllaç: [http://www.somcat.cat/temes/]. Consultat el dia 12 d'agost de 2016.

- Web de *Som Identitaris [SOMI].* Enllaç: [http://www.somidentitaris.cat/index.php/afiliat]. Consultat el dia 06 d'agost de 2016.

- Web de *Tv3 alaCarta.* Enllaç: [http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/noticies-324/entrevista-al-fotoperiodista-jordi-borras-que-ha-rebut-amenaces-de-partits-dultradreta/video/5557154/]. Consultat el dia 15 de juliol de 2016.

- Web de Youtube de *La Peste* titulada "TV3 Barcelona Skinheads Report Part 1". Enllaç: [https://www.youtube.com/watch?v=DynWnQUU7pk]. Consultat el dia 16 d'agost de 2016.

- Web de Youtube de *La Peste*. Titulada "TV3 Barcelona Skinheads Report Part 2". Enllaç: [https://www.youtube.com/watch?v=lt-x5F_yxwg]. Consultat el 14 d'agost de 2016.

- Web de Youtube de *Remoto* titulada "Joves Violents". Enllaç: [https://www.youtube.com/watch?v=2peWDZDkAjI]. Consultat el dia 16 d'agost de 2016.